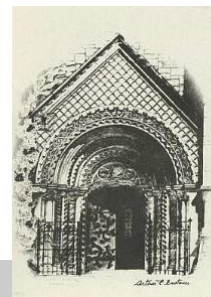

L'Origen de les Nacions

Arthur C. Custance, M.A., Ph. D.†

Articles EL PÒRTIC - # 5 [Doorway Papers]

La parla és el millor espectacle que presenta l'home. És la seva pròpia «actuació» en l'escenari de l'evolució, en el qual apareix davant el rerefons còsmic i «presenta la seva funció». (Benjamin Lee Whorf, *Language, Thought and Reality*)

El Déu que ha fet el món
I totes les coses que hi ha, ...
Va fer d'una única sang tot el llinatge
dels homes
Perquè habitessin sobre tota la faç de la terra;
I va prefixar els temps predeterminats,
I els límits
On han d'habitar;
A fi que cerquin el Senyor
Per si el troben
A les palpentes,
Encara que no es pas lluny
De cadascú de nosaltres.
Perquè per Ell vivim
I ens movem
I som ...

Fets 17:24-28

INTRODUCCIÓ

TAN GRANS SÓN les dificultats per dilucidar, en aquesta etapa tardana de la història humana, els orígens i les relacions de les diverses races de la humanitat, que molts estarien prou dubtosos que ni tan sols valgui la pena intentar-ho en absolut. Fins i tot un examen superficial d'un volum com *Races of Europe*, de Coon, revelarà en l'acte que la barreja racial ja ha avançat fins al punt que en gairebé qualsevol lloc del món es poden trobar individus o grups humans representatius de totes les línies racials o subracials actualment reconegudes, entremesclats de forma general. Proposar, davant aquesta evidència, que mitjançant la Taula de les Nacions a Gènesi es puguin exposar els orígens, les relacions i les pautes de dispersió d'aquestes línies racials, sembla a primera vista absurd.

Sens dubte, se'ns acusarà d'una excessiva simplificació. Però en cert sentit això pot constituir un avantatge en aquest cas, perquè permet que s'ignorin certs factors que porten a complicacions i es pot evitar quedar completament aclaparats pels detalls, el que permet exposar una alternativa intel·ligible a les actuals teories etnològiques, que crec que explica millor la distinció tant de les restes fòssils de l'home prehistòric com també dels actuals grups racials. Així, hi ha una certa justificació per presentar l'esbós summament simplificat que apareix en aquest article.

Una segona observació que voldria ressaltar és que, en aquesta classe d'investigació, el que constitueix evidència en favor, o prova virtual, d'una tesi, depèn molt de la inclinació del lector. Demostrar que la terra és plana exigiria un gran pes d'evidència! Més encara, la majoria de les persones pensarien que cap quantitat d'evidència seria suficient. Però confirmar que la terra és rodona demanaria ben poca evidència. Així, que un ítem de prova es consideri com convincent o no depèn sovint no tant del seu pes intrínsec, sinó de si serveix de suport a l'opinió comunament acceptada.

Creo que qualsevol que accepti les Escripures com la pedra de toc de la Veritat, fins i tot quan les seves clares declaracions semblin contradites per les troballes raonablement segures de la investigació secular, no exigirà la mateixa classe de prova per a que tingui pes. Si els fills de Jàfet són, com proposarem, la població d'Europa (i de part del nord de l'Índia, etc.) com s'implica

Índice

Introducció

Taula genealògica dels descendents de Noè

Capítol 1. La Taula de les Nacions: Un document singular

Capítol 2. La família de Jàfet

Capítol 3. Els descendents de Cam

Capítol 4. Els descendents de Sem

Capítol 5. El cercle en expansió

† 1910 - 1985. Membre de l'Afiliació Científica Americana; Membre de l'Associació Americana d'Antropologia; membre del Reial Institut d'Antropologia

1 Coon, C. S., *Races of Europe*, Macmillan, Nova York, 1939, 739 pàgines, índex.

en Gènesi 10, llavors una lleugera evidència confirmadora tendirà a decidir la qüestió per als que ja ho creuen, en tant que cap quantitat d'evidència decidirà la qüestió per als que simplement no ho acceptin. De manera similar, per als que estiguin persuadits que la Taula de les Nacions de Gènesi 10 és veritablement inclusiva, lògicament les races de color han de quedar incloses, i en alguna part de l'esmentada taula trobarem els antecessors dels grups humans designats com negres, rogenes i grocs. La qüestió és si aquesta mena d'inclusivitat queda implicada en les paraules del verset 32: «A partir d'ells, les nacions es dispersaren per la terra després del diluvi». En la interpretació de passatges com aquest, tendeix a haver una divergència entre els que donen gran importància a les paraules pròpies de les Escriptures i a les seves implicacions, i els que atribueixen molta menys importància a les paraules mateixes i que per això no examinen les implicacions amb molta serietat. Aquests últims tendeixen a sentir suspicàcies sempre que els primers permeten que les implicacions juguin un gran paper en la seva interpretació. La qüestió, plantejada de forma més àmplia, és: Espera Déu que busquem implicacions i que les desenvolupem lògicament quan estan absents les declaracions concretes que han de ser molt més preferibles i que decidarien la qüestió?

Pel que fa a això, hi ha unes paraules molt pertinents del doctor Blunt en el seu cèlebre llibre *Undesigned Coincidences in the Old and New Testament* [Coincidències impremeditades en l'Antic i Nou Testament]. Després d'observar amb tota raó amb quina rapidesa s'immiscueix la imaginació quan hi ha implicacions a la vista, i de quina manera tan ben disposada trenca tots els límits i es torna molt visionària, ell argumenta no obstant de manera intensa a favor de l'àmplia i activa investigació de les implicacions en les Escriptures. Diu ell:2

Aquest és un bon principi, perquè té l'anuència del nostre mateix Senyor, que reprotxa als saduceus *no conèixer* [èmfasi de l'autor] aquelles Escriptures que havien rebut, ja que no havien *deduït* [èmfasi de l'autor] la doctrina de l'estat futur en base a les paraules de Moisès: «Jo sóc el Déu del teu pare, Déu d'Abraham, Déu d'Isaac i Déu de Jacob», encara que la doctrina hi era si tan sols l'haguessin buscat.

Aquest argument està ben fonamentat, i, com afegeix en el següent paràgraf, «les proves d'això mateix són innombrables». Després passa a il·lustrar el seu argument amb cert detall. Però la seva il·lustració inicial és particularment idònia, perquè en tant que és perfectament cert que evidentment la implicació de les paraules de Moisès era en aquest cas d'una importància profunda, els erudits dels temps de nostre Senyor —que per cert no mancaven de devoció— van adoptar probablement la mateixa actitud més aviat escèptica dominant en l'actualitat sobre aquestes qüestions, i probablement haguessin titllat aquesta idea com absurda si algú

a part del mateix Senyor l'hagués proposat. Ells no creien en la resurrecció, i per això no haguessin acceptat una inferència d'aquesta classe en base a les paraules de Moisès.

Així, aquest article tracta de demostrar:

(1) que la distribució geogràfica de les restes fòssils és de tal naturalesa que queda explicada de la manera més lògica tractant-los com a representants marginals d'una àmplia i en part forçada dispersió de pobles procedents d'una sola població en creixement establerta en un punt més o menys central a tots els mateixos, enviant onades successives de migracions, on cadascuna d'aquestes onades impulsava a l'anterior cap a la perifèria;

(2) que els espècimens més degradats són aquells representants d'aquest moviment general que va ser fet fora a les àrees menys hospitalàries, on van patir una degeneració física com a conseqüència de les circumstàncies en què es van veure obligats a viure;

(3) que l'extraordinària variabilitat física de les seves restes resulta de que formaven part de petits grups humans aïllats i molt consanguinis; mentre que les semblances culturals que vinculen fins i tot els més dispersos d'entre ells indiquen un origen comú de tots;

(4) que el que és cert de l'home fòssil és igualment cert de les societats primitives extintes i presents;

(5) que totes aquestes poblacions inicialment dispersades procedeixen d'un grup bàsic —la família camita de Gènesi 10;

(6) que van ser posteriorment desplaçades per indoeuropeus (és a dir, els jafetites), que no obstant això van heretar o van adoptar la seva tecnologia, sobre la qual es van desenvolupar, i així van aconseguir l'avantatge en cada àrea geogràfica en la qual es van estendre;

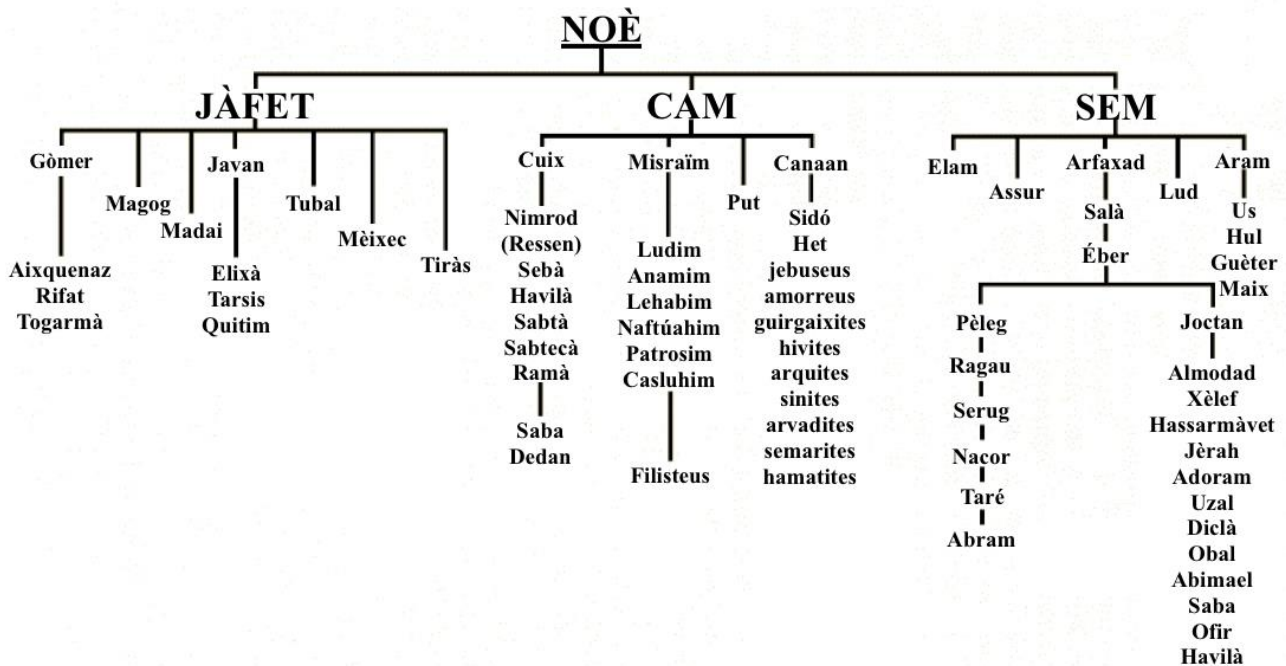
(7) que al llarg d'aquests desplaçaments, tant en temps prehistòrics com històrics, mai no va haver éssers humans que no pertanyessin a la família de Noè i els seus descendents;

(8) i finalment, que aquesta tesi queda enfortida per l'evidència de la història, que demostra que les migracions sempre han exhibit la tendència a seguir aquestes pautes, que han anat freqüentment acompanyades d'exemples de degeneració tant a nivell individual com de tribus senceres, i que generalment resulta en l'establiment d'una dinàmica general de relacions culturals paral·leles amb aquelles que l'arqueologia ha revelat en l'antiguitat.

Pel que fa a Gènesi 10, al meu parer l'etnologia moderna mostra una tendència més aviat constant cap a la seva confirmació. Això no obstant, no veig cap raó per esperar que l'etnologia emprengui mai avançar fent servir com a base aquesta Taula com a fonament de treball. Però tinc totes les raons per creure que quan sapiguem el suficient, veurem que mai no ha hagut necessitat de avergonyir-nos per confiar-hi com a guia del passat. Només hem de donar temps al temps.

2 Blunt, J. J., *Undesigned Coincidences in the Old and New Testament*, Murray, Londres, 1869, pàg. 6.

TAULA GENEALÒGICA DELS DESCENDENTS DE NOË

Capítol 1

La Taula de les Nacions: Un document singular

ACERTES persones les fascinen les genealogies. A qualsevol que hagi estudiat la història de forma àmplia i profunda, serveixen per un propòsit similar al dels mapes per als que han viatjat àmplia i profundament per un país. L'historiador examina les genealogies com el viatger examina els seus mapes. Les unes i els altres proporcionen coneixements de relacions i una espècie de marc estructural on identificar molt del que ha capturat la imaginació. Com va observar Kalisch,³ «La més antiga historiografia es compon gairebé totalment de genealogies; amb la major freqüència constitueixen el mitjà per explicar la relació i el llinatge de tribus i nacions», amb la inserció, on sigui apropiat, de breus notes històriques com les que tenen a veure amb Nimrod i Pèleg a Gènesi 10. També els mapes tenen aquestes petites «notes».

Tot i que les genealogies de la Bíblia solen ser tractades amb molt menys respecte que les seccions més estrictament narratives, són tanmateix dignes d'un acurat estudi, i es veurà que proporcionen inesperades «claus per a la Sagrada Escripura». I Gènesi 10, «la Taula de les Nacions», no n'és una excepció.

Però les opinions han diferit enormement sobre el seu valor com a document històric. El seu valor en altres aspectes, per exemple, com a indicació de com d'intensament conscient que n'era el seu autor de la veritable germanor de l'home —cosa que constitueix una circumstància summament excepcional en la seva pròpia època—, s'admet de forma universal. En contrast a això, el

desacord sobre el seu valor històric no es limita a escriptors liberals enfrontats a evangèlics, sinó que es dona de manera igualment clara entre escriptors dins d'aquests camps oposats. Per exposar dues opinions representatives d'entre les files d'acadèmics molt liberals de fa mig segle, podem citar Driver, que va escriure:⁴

Així, és evident que la Taula de les Nacions no conté cap classificació científica de les races de la humanitat. I no només això, sinó que no ofereix cap relat històricament cert l'origen de les races de la humanitat.

I en contrast a això, tenim l'opinió del molt famós Professor Kautzsch de Halle que va escriure:⁵

L'anomenada Taula de les Nacions roman, segons tots els resultats de les exploracions dels monuments, com un document etnogràfic original de primera categoria i insubstituïble.

Tanmateix, la divergència d'opinió entre els evangèlics tendeix a manifestar-se no pel que fa a la historicitat d'aquesta antiga Taula, sinó més aviat sobre la seva inclusivitat. La qüestió que se suscita és si hem o no de comprendre que l'Escripura vol comunicar-nos que aquesta genealogia ens proporciona els noms dels progenitors de *tota* la població humana del món, incloent els grups racials negroides i mongoloides; o si ens proporciona només una declaració resumida de les relacions d'aquelles nacions que l'escriptor coneixia personalment o per rumors. Alhora, hi ha poc desacord entre els evangèlics sobre el fet fonamental que tots

³ Kalisch, M. M., *A Historical and Critical Commentary on the Old Testament*, Longmans, Brown, Green, Londres, 1858, pàg. 235.

⁴ Driver, S. R., *The Book of Genesis*, Westminster Commentaries, 3rd. edition, Methuen, Londres, 1904, pàg. 114.

⁵ Kautzsch, Prof., citat per James Orr, «The Early Narratives of Genesis», en *The Fundamentals*, vol. 1, Biola Press, 1917, pàg. 234.

els homes, sense excepció, han de ser seguits en últim terme fins Adam.

En aquest capítol es proposa considerar la Taula com un tot amb respecte al seu valor i a la seva importància i singularitat entre els registres similars de l'antiguitat, i examinar la seva estructura i la seva data.

Això anirà seguit en el segon capítol per un acurat examen d'una branca de la raça, els jafetites, amb el propòsit d'exposar fins a quin punt n'és de raonable aquest registre allà on tenim prou informació per valorar-lo de manera detallada. La suposició que es pot fer de forma apropiada en base a aquest estudi és que la resta de la Taula resultaria ser igualment autèntica i il·luminadora de la història etnològica, si tinguéssim disponible la mateixa quantitat d'informació detallada sobre la identitat dels noms que apareixen que la que tenim de la família de Jàfet.

En el tercer capítol explorarem l'evidència procedent de la literatura coetània que de forma no intencionada dóna suport a les implicacions de l'Escriptura: és a dir, que com tots els pobles del món deriven de la família de Noè, allà on trobem grups humans al món, han d'haver emigrat en últim terme des del lloc d'on es diu que l'Arca es va posar en terra, i que aquesta pressuposició s'ha d'aplicar igualment a l'home històric que a l'prehistòric. En altres paraules, aquí tenim el Bressol de la Humanitat i aquí tenim el punt focal de tota la posterior dispersió de tots aquells que pertanyen a l'espècie *Homo sapiens*.

La nostra conclusió és que aquesta Taula de les Nacions és un document singular i d'un incalculable valor que fa una afirmació justificable d'inclusió de tota la raça humana, i que ens proporciona indicis de les relacions dels grups humans més primerencs coneguts, i que ens serien totalment desconegudes si estiguéssim mancats de Gènesi 10.

Valor intrínsec i concepte subjacent de la Taula

Les opinions sobre el valor d'aquesta Taula varien enormement. El 1906, James Thomas, en el que ell qualifica d'investigació crítica,⁶ es limita a dir: «És cosa certa que tota la llista no té cap valor!» El cèlebre S. R. Driver no és tan negatiu en els seus pronunciaments, però l'efecte final de les seves paraules és molt similar. En el seu comentari sobre Gènesi diu:⁷

El propòsit d'aquesta Taula és en part el d'exposar com els hebreus suposaven que les principals nacions que coneixien es relacionaven entre si, i en part el d'assignar a Israel, de manera particular, el seu lloc entre elles ...

Els noms no han de prendre en cap cas com si fossin els de persones reals ...

El veritable origen de les nacions que s'enumeren aquí, que pertanyen en molts casos a tipus racials totalment diferents —semites, aris, hittites, egipcis— ha de remuntar-se a eres prehistòriques remotes de les que podem tenir la seguretat que no es podrien haver preservat ni els més febles records cap el temps en què es va escriure aquest capítol. Les nacions i les tribus existien: i posteriorment es van proposar antecessors

imaginaris amb el propòsit d'exhibir de forma gràfica les relacions que se suposaven entre elles.

Un exemple exactament paral·lel, encara que no tan elaborat, és el que ens donen els antics grecs. El nom general dels grecs era *hel·lens*, i les seves principals subdivisions eren els doris, els eolis, els jonis i els aqueus; i amb això els grecs remuntaven el seu llinatge fins a un antecessor suposadament epònim *Hel·len*, que va tenir tres fills, Doros i Èol, els suposats antecessors dels doris i dels eolis, i Xutos, que va tenir dos fills, Ió i Aqueu, dels que es suposa que van descendir els jonis i els aqueus, respectivament.

Aquest extracte de l'obra de Driver suscita diverses qüestions. Per començar, a la vista del respecte constantment creixent que s'està atorgant a les antigues tradicions, bé podria ser que el paral·lelisme que aquest erudit autor ha proposat amb força cinisme, ben lluny de ser un testimoni en contra de la Taula, podria ser en realitat un testimoni a favor seu. La contrapart grega pot ser que no sigui en absolut un invent d'algun historiador antic, sinó una declaració de fet. Al capdavall, la gent no sol inventar antecessors. Els noms dels progenitors són de gran importància per a qualsevol poble que tingui poca o cap història escrita, perquè aquests noms són els punts d'amarratge sobre els quals fixen els grans esdeveniments del seu passat.

Driver adopta una suposició addicional igualment injustificada: que el recopilador d'aquesta Taula estava escrivint una mena d'història fictícia amb la intenció deliberada de donar a la seva pròpia nació, els israelites, una antiguitat igual a la de les grans nacions al seu voltant. Puix que, com veurem, la Taula no dóna en absolut cap evidència d'haver estat escrita amb propòsits propagandístics, Driver sembla estar llegint del registre més del que es pot justificar. Es tracta més aviat d'erigir un home de palla per poder-lo enderrocar amb verbotat erudita.

Una tercera qüestió —i aquesta és de gran importància— és que Driver suposa que l'única font d'informació que tenia l'escriptor era la seva pròpia fèrtil imaginació i les tradicions del seu temps —ignorant totalment la possibilitat que Déu hagués tingut cura de manera providencial que tota la informació necessària per recopilar aquesta Taula quedés preservada per un o un altre mitjà. Un només ha de fer el que a fi de comptes és una suposició raonable per a un cristià, és a dir, que Déu tingués un propòsit específic per incloure una Taula de Nacions en aquest punt en la redacció de la Sagrada Escriptura. I almenys una part d'aquest propòsit queda ben evident, i s'examinarà més endavant.

Però l'opinió de Driver sobre el valor i la importància d'aquest document no va ser compartida per escriptors posteriors que van viure el temps suficient per ser testimonis de l'enorme expansió del nostre coneixement de la història de l'Orient Mitjà, en part com a resultat d'estudis lingüístics, i més recentment encara gràcies a descobriments d'antropòlegs físics, que estan recuperant algunes importants línies de migracions en temps «prehistòrics».

Abans de passar a considerar aquestes troballes, pot ser que valgui la pena observar que el valor d'un document pot canviar amb el pas del temps, de manera que no es fa més valuós o menys valuós, sinó més aviat valuós d'una forma totalment nova. Hi ha un sentit en què Gènesi 10 reté la seva singular vàlua com el

⁶ Thomas, James, *Genesis and Exodus as History*, Swan Sonnenschein 1906, pàg. 144.

⁷ Driver, S. R., *The Book of Genesis*, Westminster Commentaries, 3rd. edition, Methuen, Londres, 1904, pàg. 112.

primer document a proclamar la unitat de l'Home, així com la Carta Magna va ser el primer document a proclamar la igualtat de l'Home. Dir, com va dir Thomas, que aquest document no té valor, revela una extraordinària estretor de mires, en fer la suposició que l'únic valor que pot tenir un document és la seva funció com a font d'informació per a l'historiador. La veracitat històrica és una classe de valor, però hi ha a més altres valors.

Això no obstant, no es hauria de suposar ni per un moment, per aquesta declaració, que estem cedint pel que fa a la historicitat d'aquest capítol per tal d'establir el seu valor sobre una altra base. El fet és, tal com tractarem d'exposar, que sempre que les seves declaracions poden ser sotmeses a prova de forma suficient, Gènesi 10 resulta completament exacte —i això sovint allà on, en el passat, s'havia considerat com a més erroni. Aquest procés de constant vindicació ha servit per establir per al mateix una segona classe de valor, és a dir, que el mateix que qualsevol altra secció de l'Esriptura que ha estat igualment desafuada i després vindicada per la investigació, contribueix ara com a testimoni de la fiabilitat d'aquestes antigues seccions de Gènesi, sobre la veracitat de les quals depèn tant de la nostra fe.

A més, és molt difícil concebre el registre de Gènesi, que ressegueix el fil de la història des d'Adam fins a les èpoques dotades de documents monumentals, sense alguna mena de Taula per exposar el que ha passat amb la família de Noè, i com es va arribar a poblar el resta del món després del diluvi, a més de l'Orient Mitjà. Així, la Taula passa a formar una part essencial de l'Esriptura en les seves seccions més primerenques, no merament per donar satisfacció a la nostra natural curiositat, sinó per establir el fet que tots els homes són d'una sola sang, descendència del primer Adam, i susceptibles de redempció per la sang d'un Home, el Segon Adam.

Així, la Taula serveix a tres propòsits. Proporciona un capítol essencial en la documentació primerenca de Gènesi, donant una visió global del que ha passat en expandir-se la població pel món. Uneix tota la raça humana en una sola família sense donar el menor suggeriment que cap branca particular d'aquesta família tingui preeminència sobre una altra —un destacat assoliment. Finalment, com a document purament històric, proporciona indicis de les relacions entre grups humans que només en l'actualitat s'estan podent obtenir per altres mitjans, amb el que s'afegeix el seu testimoni a la fiabilitat del registre de Gènesi.

Sobre el primer d'aquests èxits, Dillmann va dir:

Egipcis i fenicis, assiris i babilonis, i fins i tot indis i perses, tenien una certa mesura de coneixement geogràfic i etnològic abans que comencés una investigació més estrictament científica entre els pobles clàssics. D'alguns d'aquests, com els egipcis, assiris, babilonis i perses, ens han arribat exploracions o enumeracions dels pobles que els eren coneguts, i intents d'elaboració de mapes, en els memorials escrits que han deixat darrere d'ells. Però, com a regla general, hom no prestava molta atenció als estrangers, llevat que hi hagués interessos nacionals i comercials en joc. Sovint se'ls menystenien com a mers bàrbars, i en cap cas se'ls incloïa amb les nacions més cultes en una unitat superior.

Amb el nostre text succeeix el contrari. Aquí es dona consideració a molts grups amb els que els israelites no tenien cap mena de relació específica. . . .

Estem tan familiaritzats amb la idea de la fraternitat de l'home que la donem per descomptada com un concepte acceptat per totes les races en tots els temps a través de la història. Ocasionalment observem en nosaltres mateixos una certa vacil·lació respecte a acordar a altres nacions que no comparteixen els nostres valors culturals la plenitud de condició humana que sí que atribuïm a membres de la nostra pròpia societat. Però aquests sentiments se solen amagar tant com és possible, perquè el apropiat, en l'actualitat, és donar suport a la heroica suposició que «tots els homes són iguals». Però hi ha ocasions en què podem donar curs als nostres veritables sentiments sobre aquest extrem, com, per exemple, en cas de guerra. Si l'escriptor del desè capítol de Gènesi era hebreu, és probable que en el seu cas els cananeus fossin una subsecció particularment menyspreada i degradada de la raça humana, i que la tendència hauria estat la de posar-los en una situació molt baixa de l'escala. Tenim una analogia en la posició que els nazis van atribuir al poble jueu. Per a molts alemanys de l'era nazi, els jueus no eren realment éssers humans en absolut. Per això, és alhora el més de ressaltar que en aquesta Taula de les Nacions dels cananeus reben una posició en el llinatge de l'home al costat dels descendents d'Éber, entre els quals es troba el poble jueu. Per a molts alemanys de l'era nazi, els jueus no eren realment éssers humans en absolut. Per això, és alhora el més de ressaltar que en aquesta Taula de les Nacions dels cananeus reben una posició en el llinatge de l'home al costat dels descendents d'Éber, entre els quals es troba el poble jueu. Per a molts alemanys de l'era nazi, els jueus no eren realment éssers humans en absolut. Per això, es ben notable i cal ressaltar que en aquesta Taula de les Nacions els cananeus reben una posició en el llinatge de l'home juntament amb els descendents d'Éber, entre els quals es troba el poble jueu.

En el seu comentari, Kalisch observa que fins i tot la maledicció sobre Canaan sembla haver quedat oblidada, essent que no apareix ni una sola insinuació en el registre per recordar-la al lector. Al contrari, no hi ha cap altra tribu enumerada amb un major detall que la de Canaan (versets 15-19). Com diu aquest erudit escriptor: «Res no pertorba l'harmonia d'aquesta magna genealogia».

A la vista de tot això, és més aviat extraordinari que Driver consideri aquest document com una peça característica de propaganda jueva.

Hi ha una altra qüestió que val la pena esmentar. Quan una civilització arriba a un nivell molt elevat de desenvolupament, pot arribar-se a un més clar reconeixement que tots els homes són germans de sang. No obstant això, en una comunitat petita i estretament relacionada que està lluitant per establir-se, pot haver-hi la tendència a una actitud molt diferent. Entre els pobles més primitius existeix l'hàbit de referir-se a si mateixos (en la seva pròpia llengua, naturalment) com «veritables homes», i de referir-se a tots els altres mitjançant algun terme que clarament els nega el dret a la condició humana. Així, els Naskapi es designen a si mateixos «Neneot», que significa «persones de veritat». Els Chukchee diuen que el seu nom significa «homes reals». Els hotentots es diuen «Joi-Joi», que significa «homes homes». Els

8 Dillmann, A., *Genesis: Critically and Exegetically Expounded*, vol. 1, T. & T. Clark, Edimburg, 1897, pàg. 314.

9 Kalisch, M. M. *A Historical and Critical Commentary on the Old Testament*, Longmans, Brown, Green, Londres, 1858, pàg. 234.

yamana de la Terra del Foc (un lloc ben remot) diuen que el seu nom significa «homes per excel·lència». Els andamans, poble que sembla no tenir fins i tot dels rudiments d'una llei, es refereixen a si mateixos com els «Ong», que significa «Homes». Tots aquests grups humans es reserven aquests termes només per a si mateixos. És un senyal d'un estat cultural decadent quan s'adopta aquesta actitud, però, al revés, quan un poble adopta l'actitud oposada, es tracta possiblement d'un senyal d'un estat cultural elevat. Així, quan qualsevol poble arriba a una etapa de desenvolupament intel·lectual en la qual concep clarament que tots els homes estan relacionats de tal manera que els assegura la igualtat com a éssers humans, llavors assumeix una cultura elevada, tot i que els mecanismes de la seva civilització puguin tenir l'aparença d'una etapa baixa de desenvolupament. A partir d'això hauríem inferir lògicament que l'escriptor de Gènesi era una persona amb una elevada cultura. Per descomptat, em sembla que només amb un elevat concepte de Déu seria possible una tal concepció de l'home, i per això Gènesi 10 sembla constituir un testimoni d'un ordre molt elevat de fe religiosa. En última anàlisi, hom es podria plantejar si és possible en absolut mantenir un veritable concepte de la igualtat de l'home sense tenir també un veritable concepte de la naturalesa de Déu. El primer deriva directament de l'últim. L'única base per atribuir a tots els homes un mateix nivell de dignitat és el fet contundent que totes les ànimes tenen el mateix valor per a Déu. Per descomptat, no tenen un valor igual davant la societat.

Excepte si el patró fonamental de referència és el valor que Déu assigna a les persones, és totalment irreal considerar que tots els homes són iguals. Considerem el borratxo que es rebolca en el fang, i que embruta l'aire amb la seva grollera verborrea, que confon als seus fills, que destrueix la seva vida familiar, que ofèn els seus amics i pertorba tot el seu cercle social –com es pot dir que aquest home té el mateix valor que, per exemple, una columna de la comunitat, ple de bondat cap al proïsme? Evidentment, aquí no hi ha cap mena d'igualtat si la base de la valoració és la de l'home respecte a l'home, o de l'home respecte al seu àmbit social.

Qualsevol societat que valori els seus membres pel valor que tinguin cap a ella mateixa no està atribuint cap valor a la persona individual, sinó només a les seves funcions. Quan aquestes funcions deixen de servir a un propòsit útil, l'home deixa de tenir cap valor. Aquesta era la filosofia de Nietzsche –i la de Hitler. És la filosofia lògica de tot aquell qui contempla l'home a banda de Déu. És la nostra moderna filosofia de l'educació, que destaca la capacitat personal i la tecnologia, i que encoratja els homes a *fer* més que no pas a *ser*. En contra d'aquesta tendència de l'home natural a «devaluar-se» alhora que suposa que s'està exaltant a si mateix, la Bíblia no podia fer res més que establir en termes clars aquests dos fets complementaris: que Déu està interessat igualment en tots els homes, i que tots els homes pertanyen a una família, singularment relacionada a través d'Adam amb el mateix Déu. L'argument, exposat d'aquesta manera, és un argument també a favor de la inclusivitat de la Taula de Gènesi 10. A no ser que sigui inclusiva, llevat que en últim terme tinguem aquí a la vista a tota la humanitat, i no només aquelles nacions que resultaven conegudes per Israel, seria un capítol fora de context. A no ser que el propòsit sigui el d'incloure tota la raça humana, el propòsit del capítol queda en entredit, i el missatge de la Bíblia

queda incomplet. En aquest cas ens quedaria només Fets 17:26, que en aquesta qüestió, tot i que dona certesa als nostres cors, no il·lumina les nostres ments sobre el fet al qual es refereix.

Hi ha també un aspecte negatiu en la qüestió de l'autenticitat d'aquest document històric. Si aquesta Taula hagués estat elaborada amb propòsits de propaganda (per establir la posició d'Israel com d'igual dignitat encara que sense compartir algunes de les glòries de les nacions al voltant), o si hagués estat merament obra d'algun primitiu historiador que hagués creat les seves pròpies dades permetent-se certes llibertats, llavors és gairebé segur que s'hagués manipulat de manera que s'exposessin no només l'elevada posició dels seus propis antecessors, sinó la molt baixa posició dels seus enemics. Pel que fa a la primera tendència, només cal llegir llibres moderns d'història per discernir amb quina facilitat se'ns poden presentar personatges de molt poc pes de manera que ens facin enorgullir de la nostra identitat nacional. En realitat, hi ha ben poca història escrita que no sigui en part propaganda, encara que l'autor mateix sovint no en sigui conscient. La quantitat de «primacies» que pretenen alguns historiadors nacionals per als seus compatriotes és força sorprenent, i en general queda clara la nacionalitat a la qual pertany l'autor mateix. En total contrast al que s'ha dit, seria difícil demostrar amb certesa la nacionalitat de l'autor de Gènesi 10. Suposem que era hebreu, però si s'empra la quantitat d'atenció que presta a qualsevol llinatge particular que esmenta com a clau de la seva identitat, pogués haver-se tractat d'un jafetita, d'un cananeu o fins i tot d'un àrab. Això és digne de menció i demostra una gran contenció de part de l'autor, la classe de contenció que suggereix la mà de Déu sobre ell.

Pel que fa a la segona tendència, el menyspreu dels enemics propis, aquest capítol hagués estat per descomptat una meravellosa ocasió per posar al seu lloc els odiats amalequites. Però els amalequites no són ni tan sols esmentats. Naturalment, es podria argumentar que els amalequites ni tan sols existien per a l'època de la redacció d'aquest capítol, suposició que jo considero com a summament probable. Si aquest és el cas, es tracta d'un document molt antic, i no tardà com Driver voldria fer-nos creure. En tot cas, l'autor hauria pogut tractar de forma semblant als cananeus.

Un aspecte addicional del to d'aquesta Taula és la modèstia de les seves afirmacions cronològiques. En tant que els babilonis i els egipcis, en els «paral·lels» que ens han arribat, estenen les seves genealogies fins a extrems absolutament increïbles –ocupant en alguns casos centenars de milers d'anys–, a Gènesi 10 no apareixen aquestes pretensions ni per implicació. La impressió que es té en llegir aquest capítol és que l'expansió de la població va ser ben ràpida. Per descomptat, tot resulta molt raonable. Aquesta característica de la Taula l'exposa succintament de manera molt capaç Taylor Lewis, que observa:¹⁰

Com va arribar aquesta cronologia hebrea a presentar un exemple tal de modèstia en comparació amb les desorbitades pretensions d'antiguitat fetes per totes les altres nacions? Sens dubte, els jueus tenien, com a homes, un orgull nacional semblant, el que els hauria portat a exagerar la seva edat sobre la terra, i donar-se milers i desenes de milers d'anys. A què es deu que aquesta nació,

10 Lewis, Taylor, en J. P. Lange, *Commentary on Genesis*, Zondervan, Grand Rapids, Michigan, sense data, pàg. 357.

que posseeix els documents més antics entre tots els pobles, es la que dóna el còmput més baix de totes?

L'única resposta és que mentre que altres nacions van ser abandonades a les seves imaginacions sense fre, aquesta estranya nació d'Israel va quedar sota una conducció providencial en aquesta qüestió. Una contenció divina els va retenir d'aquesta insensatesa. Una santa reserva, procedent d'una constant consciència de la guia divina, els va fer sentir que «nosaltres som d'ahir», mentre que la inspiració que controlava directament els seus historiadors els va ensenyar que l'home havia estat sols un breu temps sobre la terra.

Ells tenien el mateix motiu que els altres per exagerar la seva cronologia nacional; que no ho hagin fet és una de les més poderoses evidències de l'autoritat divina de les seves Escripures.

En realitat, aquells «paral·lels» que hi ha en altres literatures de l'antiguitat no només estan completament faltats de la sobrietat de Gènesi 10, sinó que deuen la seva existència més aviat al desig de registrar conquestes extraordinàries que no pas el d'exposar cap filosofia filantròpica. Com bé ho ha expressat Leupold,¹¹

Cap nació de l'antiguitat té res a oferir-nos que tingui un paral·lelisme real amb aquesta Taula de les Nacions. Les llistes babilònica i egípcia que semblen paral·leles són merament uns registres de nacions vençudes en guerra. Conseqüentment, l'esperit que va impulsar l'elaboració d'aquestes llistes és completament contrari al que apareix a la llista bíblica.

Aquests registres no poden en realitat considerar-se en absolut com «paral·lels». Com ho va observar Marcus Dods:¹² «Aquesta Taula etnogràfica no és només la descripció més antiga i fiable de les diverses nacions i dels diferents pobles, sinó que no té cap mena de paral·lel en el seu intent d'exposar les relacions entre si de totes les races de la terra».

L'estructura i el propòsit de la Taula

L'estructura de les coses està normalment relacionada amb el propòsit al que tenen la intenció de servir. Això és d'aplicació en el disseny en enginyeria, i és d'aplicació a la fisiologia. També és d'aplicació a la literatura, tant si es tracta de novel·la, poesia, documents legals o història. És també d'aplicació a Gènesi 10. Aquest document té més d'un propòsit, però està construït de manera que tots els seus propòsits queden servits igualment bé a causa de la senzillesa del seu concepte.

El mètode, naturalment, és presentar una sèrie de noms, bé d'individus, bé de tribus senceres, o fins i tot de llocs, com si fossin «persones» relacionades per parentiu. Això es fa d'una manera simple i directa, seguint-se diverses línies per diverses generacions, amb un comentari aquí i allà per proporcionar

informació addicional. Com a conseqüència de la forma particular en què s'ha desenvolupat el nostre sentit de la «precisió» en la cultura d'Occident, trobem difícil acceptar la idea que si un home va fundar una ciutat o una tribu, que aquest agregat de persones pugui amb tot ésser resumit en la persona del fundador, de manera que se'ls pugui designar amb la mateixa propietat com la seva descendència. Així, en el verset 15 s'esmenta inicialment a Sidó com a primogènit de Canaan, mentre que, per al verset 19, Sidó és evidentment la ciutat d'aquest nom. De manera similar, Canaan és esmentat al verset 6 com fill de Cam i posteriorment, en el verset 16, com el pare de diverses tribus que, per descomptat, en el verset 18, són designades com les seves famílies. En els següents versets el nom fa referència al territori que va ocupar, i que es defineix geogràficament. Els occidentals considerem això com un ús molt lliure del terme «fill», però és la simplicitat mateixa quan es tracta d'establir els orígens. Com ho va expressar Dillmann:¹³

En la descripció que es fa d'aquesta idea fonamental de la relació de tots els pobles i homes, cada poble en particular és concebut com una unitat que es resumeix en la influència del seu antecessor i que queda impregnada de la mateixa.

Encara que Dillmann no desenvolupa la implicació de la seva observació pel que fa a la persistència del caràcter d'un individu en els seus descendents, de manera que l'observació apareix gairebé com una observació casual, en la consideració del propòsit de la genealogia (pel que fa a la seva estructura) serà bo desenvolupar una mica més aquesta implicació abans de tornar a un examen més detallat de l'estructura mateixa.

El centre d'interès aquí és que hi ha un sentit en el qual el caràcter d'un antecessor pot, per un breu temps, i ocasionalment per molt temps, influir en els caràcters dels seus descendents. Sir Francis Galton,¹⁴ entre d'altres, va ser dels primers a aplicar l'anàlisi estadístic a dades sociològiques en un intent per demostrar l'existència del geni hereditari. No està clar en l'actualitat si tals trets estan relacionats genèticament o si són resultat de circumstàncies; per exemple, un famós advocat pot inclinar els seus fills a seguir en els seus passos i pot dotar-los d'un avantatge per la seva associació amb ells, per la seva influència en el món, i per la seva acumulació de mitjans i d'ajudes tècniques. El mateix pot succeir en la pràctica de la medicina. Semblantment, les circumstàncies poden resultar en un perllongat llinatge de grans actors. És possible que en l'àmbit de la capacitat artística es doni una major mesura d'influència genètica.

La idea que un «pare» determina en un grau significatiu el caràcter dels seus descendents durant diverses generacions es troba en certa classe de declaracions que apareixen tant en l'Antic com en el Nou Testament. Jesús es va referir als seus més implacables enemics com a «fills del diable» o «fills de Belial», rebutjant emfàticament la pretensió d'ells de ser «fills d'Abraham». El terme mateix de «fills d'Israel» va venir a significar alguna cosa més que ser mers descendents de Jacob. El Senyor es va referir a Natanael com a un «autèntic israelita», fent referència al seu caràcter, no al seu llinatge. En aquest context, és

¹¹ Leupold, H. C., *Exposition of Genesis*, Wartburg Press, Columbus, Ohio, 1942, pàg. 358.

¹² Dods, Marcus, *Genesis*, Clark, Edimburg, sense data, pàg. 45.

¹³ Dillmann, A., *Genesis: Critically and Exegetically Expounded*, vol.1, T. & T. Clark, Edimburg, 1897, vol. 1, pàg. 315.

¹⁴ Galton, Sir Francis, *Hereditary Genius*, Watts, Londres, 1950, 379 pàgines.

important prevenir-se contra la suposició que els «fills» d'un antecessor sols perpetuaran els elements indesitjables del seu caràcter. Crec que la història demostra que existeix el que s'anomena un «caràcter nacional»,¹⁵ que apareix de manera clara al principi en un individu solitari, i que reapareix en els seus fills i néts amb una intensitat suficient per a resultar en la formació d'una pauta de conducta generalitzada que després tendeix a reforçar-se i a perpetuar en estendre's la família de tribu a nació. Allà on aparenten existir diferències en el caràcter nacional, no s'implica amb això que hi hagi una superioritat intrínseca d'una classe sobre una altra. Estem argumentant sobre l'existència de diferències, no de superioritats. En conjunt, tots ens assemblem molt. Això és d'importància fonamental.

La possibilitat que aquesta idea no sigui estranya a les Escriptures la va observar el doctor R. F. Grau, que va comentar, ja fa més de 80 anys:¹⁶

El propòsit del document que estem considerant és no tant el de cridar l'atenció mitjançant aquests noms a tres persones individuals (Sem, Cam, Jàfet) i distingir-los entre si, com observar les característiques de les tres races i de les seves respectives tendències naturals.

En l'actualitat és costum dividir la població del món en tres línies racials: els caucàsics (essencialment, l'home blanc), els negroides i els mongoloides. És summament difícil definir de forma eficaç les característiques distintives de qualsevol d'aquestes tres línies, encara que pogués semblar d'una altra manera. Els negroides se suposen negres, però els aborígens australians no són negroides, tot i que són igual de negres. El cabell negre llis, els ulls castanys «inclinats», el plec epicàntic i altres trets comunament acceptats com característicament mongoloides, es poden observar amb freqüència en persones classificades com caucàsiques. Repetim-ho: tot i que tothom creu que és fàcil distingir entre els tres grups —i en la majoria dels casos és així—, és pràcticament impossible escriure una descripció a tota prova que delimiti la pertinença de quina tribu o nació dins quin grup. Tanmateix, hi ha una manera en què es podria fer —especialment si limitem la nostra perspectiva a un període molt anterior de la història, quan la barreja racial no hauria anat molt lluny—, i és la de seguir els representants veritables més antics de cada tribu fins als seus antecessors coneguts, i establir per alguna mena d'arbre genealògic les relacions d'aquests antecessors. Contemplat en aquesta llum, el mètode de Gènesi 10 és probablement l'única forma vàlida de procedir.

En aquesta Taula ens trobem un cop més amb tres grups humans, els descendents de Sem, Cam i Jàfet. Però aquests tres grups no es corresponen amb l'actual classificació de les races, perquè en aquesta Taula es fa evident que els negroides i els mongoloides queden classificats com una família, i que la trilogia queda reconstituïda en establir els pobles semites com una classe

en si mateixa. De manera que tenim els jafetites, que per als nostres propòsits poden ser identificats fàcilment amb els caucàsics, indoeuropeus o home blanc; els camites, que inclouen les branques negroide i mongoloide, és a dir, les anomenades races de color; i els semites, que comprenen tant el poble hebreu (antic i modern) com els àrabs i unes poques nacions que van ser poderoses en el passat, com els assiris i babilonis.

Ara bé, és la meva ferma creença que Déu ha dotat a aquests tres grups —els que des d'ara designarem normalment com jafetites, camites i semites— de certes capacitats i aptituds que, quan han estat exercides de manera apropiada, han aportat una singular contribució en el desenvolupament històric total de la humanitat, i que quan han pogut tenir una expressió plena de cooperació al llarg d'una sola època, han portat invariablement a l'emergència d'una avançada civilització.

Aquest tema ha estat explorat fins a cert punt per aquest autor, i va ser la base d'una tesi acceptada de doctorat.¹⁷ Es presenta d'una forma esbossada en l'apartat 1 del volum *Noah's Three Sons*, «Shem, Ham, and Japheth in subsequent World History [Sem, Cam i Jàfet en la posterior història universal]», i en un aspecte crític del mateix s'examina amb un cert detall en la Part IV, «The Technology of Hamitic People [la tecnologia dels pobles camites]».

Expressada de forma succinta, la meua tesi és el següent: que la humanitat, considerada tant a nivell d'individus com a nivell d'espècie *Homo sapiens*, té una constitució que busca satisfacció en tres direccions:¹⁸ en l'àmbit físic, en l'àmbit intel·lectual i en l'àmbit espiritual. Hi ha persones que viuen gairebé només per l'àmbit físic; sovint ens referim a ells com «els que viuen per menjar». Hi ha persones que viuen gairebé enterament per l'àmbit intel·lectual, i que es perdran un dinar per comprar un llibre. Hi ha persones per a les quals les coses de l'esperit són completament prioritàries. Aquestes persones sovint se separen en un «retir» permanent, i durant una gran part de la història del cristianisme han constituït una classe. La majoria de nosaltres vivim probablement en aquests tres àmbits amb un èmfasi aproximadament igual, depenent de les circumstàncies del moment.

Una exploració de la història amb aquest pensament en ment, aplicat a nacions o races i no a individus, revela que els jafetites han originat els grans sistemes filosòfics; els pobles semites els grans sistemes religiosos, veritables o falsos; i, per sorprenent que pugui semblar per als qui no n'estan familiaritzats amb l'evidència, els camites han proporcionat al món la base de gairebé cada avanç tecnològic. Aquest no és el moment ni el lloc per intentar demostrar aquesta tesi, perquè ja s'ha emprès en els dos articles que s'esmenten més amunt. La magnitud de l'evidència d'això és per descomptat notable, encara ho és tant més perquè només en anys recents s'ha arribat a reconèixer fins a cert punt el deute que té contret l'home blanc amb l'home de color.

Quan la inclinació a la filosofia, que es va originar amb els grecs i aris i que va ser successivament elaborada per l'home

15 *Caràcter nacional*: cp., per exemple, Hamilton Fyfe, *The Illusion of National Character* (Watts, Londres, 1946, 157 pàgines) amb molts estudis antropològics de pobles tribals (de Margaret Mead, per exemple) i de nacions modernes (p. ex., de Ruth Benedict sobre els japonesos).

16 Grau, R. F., *The Goal of the Human Race*, Simpkin, Marshall, etc., Londres, 1892, pàg. 115.

17 Culance, A. C., «Does Science Transcend Culture?», Tesi doctoral presentada a la Universitat d'Ottawa, 1958, 253 pàgs., il·lustrada.

18 Hugh Dryden va escriure: «La vida de l'home en la seva plenitud és una trinitat d'activitat —física, mental i espiritual. L'home ha de conrear les tres per no tenir un desenvolupament perfecte» («The Scientist in Contemporary Life», *Science*, vol. 120, 1954, pàg. 1054). De manera similar, Viktor E. Frankl de Viena va escriure, «L'home viu en tres dimensions: la somàtica (física o corporal), la mental, i l'espiritual» (*Digest of Neurology and Psychiatry*, Institute of Living, Hartford, Connecticut, vol. 1, 1940, pàg. 22).

occidental, es va unir finalment al geni tècnic dels pobles camites a Àfrica, Àsia i el Nou Món, va sorgir el modern fenomen de la Ciència, unió que va fructificar prodigiosament. Però la tendència, quan la unió d'aquests dos factors és més fructífera, és que aparegui una mena de civilització deshumanitzada. El veritable i necessari component espiritual va ser proporcionat inicialment pels semites, i posteriorment pel seu descendent espiritual directe, l'església cristiana. Sense aquest component espiritual la civilització corre perill d'aniquilar l'home com a individu amb valor propi. Sense la contribució camita, la contribució jafètica no portava enlloc —com a Grècia. Sense la contribució de Jàfet, la contribució de Cam s'estancava en el mateix moment en què els problemes pràctics immediats de supervivència quedaven resolts de manera suficient. Aquesta classe d'estancament pot il·lustrar-se amb la història d'algunes de les grans nacions de l'antiguitat, com els egipcis. Aquestes interaccions s'examinen en altres articles, però el punt important que s'ha de ressaltar en aquest context és que les diverses contribucions de les diverses nacions i tribus no apareixen com contribucions realitzades per cap «família» a menys que hom tingui la clau d'aquestes relacions de família, clau que se'ns proporciona a Gènesi 10. Donada aquesta clau, i admetent que es tracta d'un registre històric fidedigne, aquests tres components per a una elevada civilització —el tecnològic, l'intel·lectual i el espiritual— es veuen sobtadament sota una nova llum quan s'arriba a conèixer quin grup humà particular va aportar la contribució més fonamental en cada àrea. L'estatge de Jàfet a les tendes de Sem, és a dir, l'ocupació per part de Jàfet d'una posició que originalment pertanyia a Sem; el treure un regne a aquest últim per donar-lo al primer, totes aquestes frases bíbliques assumeixen un nou sentit. En breu, Gènesi 10, en dividir tota la raça en tres famílies d'una manera que no s'ajusta als conceptes moderns d'agrupaments racials, no queda per això desacreditat, sinó que resulta fonamentat en un coneixement molt més clar del marc històric. Al meu entendre, no hi ha dubte que quan contemplem la història com Déu la contempla en la seva totalitat i al final dels temps, descobrirem que aquesta Taula constituïa una clau fonamental per al seu significat; i, val la pena insistir-hi, serveix a aquest propòsit pel fet que té una estructura que no concorda amb els moderns intents de redefinir les interrelacions dels pobles del món.

Ara serà oportú fer algunes reflexions sobre els aspectes més mecànics de la seva estructura. En primer lloc, es pot observar que la divisió de la humanitat en tres famílies bàsiques no es va derivar de tradicions que mantinguessin les nacions veïnes d'Israel o dins del seu àmbit, perquè aquestes nacions no posseïen cap tradició en aquest sentit. Els egipcis es distingien dels altres pobles sobre la base del color, i classificaven als asiàtics com

grocs, als libis com a blancs, i als negres com a tals.¹⁹ Però en aquesta Taula de Nacions els anomenats pobles de color no es distingeixen entre si (per exemple, els negres dels grocs), sinó que es classifiquen, si la meua comprensió del text és correcta, dins d'un sol grup familiar. I encara que és cert que el nom de Cam, que significa «fosc», pot tenir referència al color de la pell —igual que la paraula «Jàfet» pot referir-se a una persona de pell clara—, aquest principi no es manté de forma global, perquè almenys alguns dels descendents de Cam eren de pell clara. Es cosa certa, segons Dillmann, que en temps antics existien etiòps de pell clara juntament amb els més coneguts etiòps de pell negra.²⁰ No hi ha cap indicació de que els hittites fossin negres, i aquest és probablement el cas dels descendents de Sidó, etc. En canvi, els cananeus i els sumeris (tots dos descendents de Cam) es referien a si mateixos com a homes «de cap negre»²¹ —designació que sembla tenir a veure més probablement amb el color de la pell que el del pèl, perquè de totes maneres gairebé tots els pobles d'aquesta regió tenen el cabell negre, i això deixaria sense sentit una distinció pel color del cabell.

En sóc conscient, però, que és costum en les reconstruccions basades en restes esquelètiques representar els sumeris com qualsevol cosa menys negroides. Però això no pot presentar-se en contra de la nostra teoria, perquè, com ja hem observat pel que fa als aborígens australians, no tots els pobles de pell negra tenen trets negroides, i si depenguéssim només de les restes esquelètiques d'aquests aborígens, sense representants vivents per il·lustrar-nos, no tindriem cap forma de saber que eren de pell negra. El mateix es pot aplicar als sumeris i als cananeus. Hi ha poc dubte que el poble sumeri i el de la cultura de la vall de l'Indus estaven emparentats.²² Les descripcions del poble de la vall de l'Indus a l'antiga literatura ària indiquen que eren de tipus negroide.²³ La famosa «Nena Ballarina» de la vall de l'Indus és per descomptat negroide, i és igualment evident que els gens per a la pell negra segueixen formant un component majoritari en el fons genètic de l'actual població de l'Índia. En la seva obra *Races of Europe*,²⁴ Coon té una secció amb materials descriptius dedicada gairebé íntegrament als molts tipus racials que han contribuït a l'actual població europea. En referir-se als gitanos i als mediterranis de pell olivàcia, inclou dues fotografies d'un jove amb una aparença clarament «negroide», i comenta així:

De molta major antiguitat fora de l'Índia tenim el tipus mediterrani de pell olivàcia [a la foto, gairebé negra], d'ulls negres i pèl laci que apareix amb certa freqüència en l'Iran meridional i per les costes del Golf Pèrsic. Aquest jove mariner de Kuwait servirà d'exemple. L'origen i la filiació d'aquest tipus encara no s'han explicat del tot.

19 Dillmann, *Genesis: Critically and Exegetically Expounded*, T. & T. Clark, Edimburg, 1897, vol. 1, p. 318.

20 Dillmann, *ibid.*, Pàg. 319.

21 Els cananeus: al Prisma de Senaquerib dels sumeris, segons Samuel Kramer (*From the Tablets of Sumer*, Falcon 's Wing Press, 1956, pàg. 60). El Codi

d'Hammurabi (transcripció de Deimel, R. 24, línia 11) també es refereix a ells com «els de cap negre».

22 Vegeu, per exemple, V. G. Childe, «India and the West Before Darius», *Antiquity*, vol.13, 1939, pàg. 5ss.

23 Piggott, S., *Prehistoric India*, Pelican Books, 1950, pàg. 261.

24 Coon, C. S., *Races of Europe*, Macmillan, 1939, 739 pàg., il·lustrat.

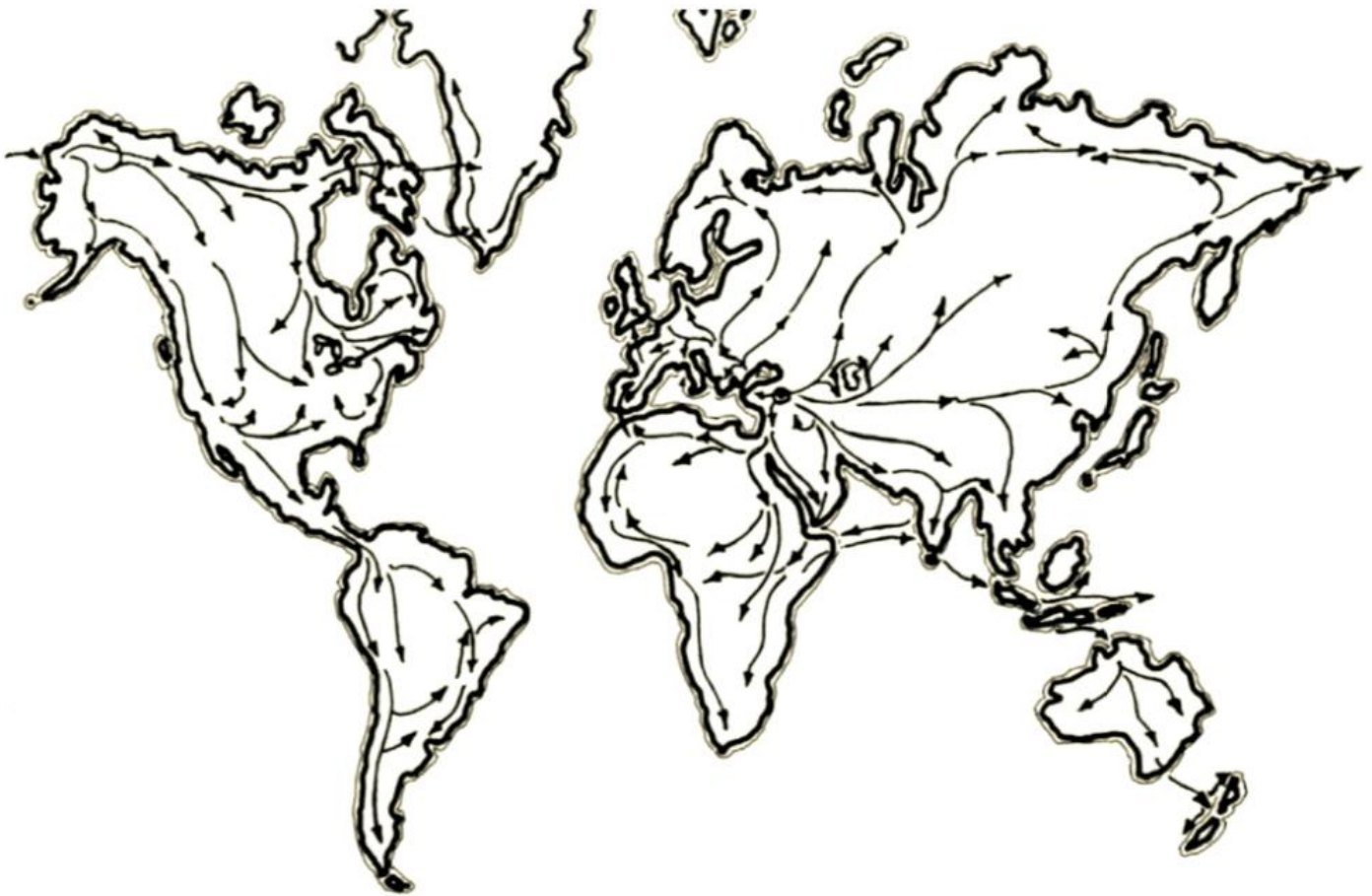

Fig. 1 . Les probables rutes de les migracions en poblar-se el món al principi.

Cosa interessant, una il·lustració addicional del sud d'Aràbia mostra a un jove que, segons diu Coon, «excepte pel color clar de la pell no exposada ... podria passar per un aborigen australià». L'ús de la paraula «no exposada» em va fer pensar inevitablement en la reacció de Cam davant el seu pare nu. Perquè si Cam era totalment fosc, podia haver pensat que el seu pare també ho era, i la seva sorpresa en descobrir que no era així podria haver-li fet oblidar el seu deure filial. En tot cas, està clar que en aquesta àrea del món, que en el passat havia estat ocupada pels sumeris, segueix havent-hi en la població evidències «inexplicables» d'un component de pell molt fosca. Totes aquestes línies d'evidència donen suport a la postura que els sumeris poden haver estat un poble de pell negra.

Aquestes tres famílies no es distribueixen tampoc sobre la base del llenguatge. Un cop més, és perfectament cert que els fills de Jàfet, fins al punt que han donat origen als indoeuropeus, semblen pertànyer a una sola família lingüística. El mateix es podria dir dels semites. Però quan arribem als descendents de Cam ens trobem amb dificultats, perquè sembla que en temps històrics els cananeus, filisteus i molts cuixites parlaven llengües semites, mentre que els hittites (també camites, a través d'Het) poden haver parlat una llengua indoeuropea. El problema amb l'evidència lingüística en aquest cas és que realment apareix en una època històrica massa tardana per ser decisiva.

S'ha suggerit que la disposició de la Taula va ser dictada sobre bases geogràfiques: per exemple, que els fills de Jàfet es van estendre en una direcció més o menys cap al nord i l'oest, mentre que els fills de Cam van tendir cap al sud i l'est, i els fills de Sem es van mantenir més a prop del centre. Però això convertiria al document en una mena de declaració profètica, perquè una dispersió així no va tenir lloc fins a una època posterior —a no ser, naturalment, que s'assigni a aquest document una data tardana, extrem aquest que es considerarà més endavant. Hi ha evidències que l'escriptor sabia només que alguns dels descendents de Cam havien entrat a l'Àfrica, que una gran part dels descendents de Sem s'havien assentat a Aràbia, i que Jàfet no estava encara molt cap al nord, encara que s'estava estenent per les riberes del Mar Negre i la Mediterrània. De fet, la descripció que es dona indica un Cuix molt proper, el que no és el cas quan es troba posteriorment a Cuix a Etiòpia. Així, tot i que la Taula reconeix, com així havia de ser, que ja havia succeït una certa dispersió en la qual els membres de cada família havien migrat en una direcció més o menys semblant, aquest coneixement no era la base de la triple divisió, sinó que més aviat procedia d'ella.

En tant que l'escriptor admet que la seva genealogia emprava merament els noms de persones, sinó també de llocs i famílies, i que fins i tot fa de vegades ús del llenguatge com a guia, sembla bastant clar que l'estructura de la seva Taula depèn en darrer terme

de una veritable comprensió de les relacions originals dels pares fundadors de cada línia amb els seus descendents més notables i entre ells. Al meu parer, la mateixa estructura de la Taula predica aquesta classe de coneixement dels fets. No es pot explicar sobre cap altra base la circumstància que durant segles certes declaracions hagin semblat clarament contràries a l'evidència, i que només en fer-se una major llum ha resultat que la Taula ha demostrat ser perfectament correcta quan ha estat sotmesa a una prova apropiada.

L'ús d'un arbre genealògic que no demani servilment que només s'inclouin persones individuals, sinó que permet la inclusió de ciutats que van fundar, de tribus en què es van desenvolupar, i de districtes que van ocupar, proporciona un mètode simple, directe i concís per establir l'Origen de les Nacions.

La Data de la Taula

Arribem, per fi, a la qüestió de la data d'aquest document. Ja haurà quedat clar que, al nostre parer, no és en absolut «tardana» en el sentit en què els Alts Crítics han comprès el terme. Si va ser redactada molts segles després dels esdeveniments que es descriuen, ha evitat anacronismes i certs errors, el que faria d'ella una peça mestra de la falsificació. El suposat falsificador ha evitat tan acuradament aquesta classe d'errors que sembla molt més simple i raonable suposar que l'autor va ser coetani dels esdeveniments terminals que descriu en el capítol.

Entre les línies de prova que recolzen amb força una data primerenca per a aquest document, les següents tenen gran pes: (1) el feble desenvolupament dels pobles jafètics, (2) la posició de Cuix al capdavant de la família camita, (3) la menció de Sidó però no de Tir, (4) la referència a Sodoma i a Gomorra com encara existents, (5) la gran quantitat d'espai atorgat als joctanites, (6) la interrupció de la línia hebrea en Pèleg, i (7) l'absència de qualsevol referència per nom a Jerusalem.

Considerem aquests punts per ordre.

(1) *El feble desenvolupament dels pobles jafètics.* Els descendents de Jàfet van ser grans colonitzadors i exploradors que es van estendre al voltant de la Mediterrània i pel nord a Europa, i cap a l'est, a Pèrsia i la vall de l'Indus en una data bastant primerenca. Però aquesta Taula els contempla assentant-se només a Àsia Menor i al llarg de la línia costanera immediata de la Mediterrània.

A més, es fa esment de Javan, a qui indubtablement s'han de remuntar els jonis, però no trobem cap menció d'aqueus ni de doris associats amb ell, ni de frigis amb Aixquenaz. Tanmateix, només caldria avançar el marc temporal uns pocs segles per fer inconcebibles aquestes omissions. Per exemple, segons Sir William Ramsay,²⁵ Homer, que va escriure al voltant del 820 a.C. o fins i tot abans (Sayce manté la data de 1000 a.C.), va desenvolupar un amuntegament de coses velles i noves quan va presentar a Ascani com a aliat de Príam i Troia i com enemic dels aqueus. O bé l'autor de Gènesi 10 desconeixia els esdeveniments posteriors perquè va viure abans d'ells, o bé va tenir una cura extraordinària per evitar la més lleugera indicació d'anacronisme.

Per exemple, implica que Javan, fill de Jàfet, va habitar a Àsia Menor i a les terres costaneres de Grècia en temps molt primerencs. Però no existeix, em sembla a mi, cap traça d'aquests antics jonis durant els temps «històrics» de Grècia i Israel, sinó només la supervivència del nom en un dels estats grecs.

(2) *La posició de Cuix al capdavant de la família camítica.* Ha estat costum assignar aquesta Taula a una data tan tardana com el segle sisè a.C. Però cap escriptor d'aquesta època s'hauria referit a cap part de Babilònia com a terra de Cuix, perquè per a aquest llavors Cuix s'emprava exclusivament per a una regió ben diferent, és a dir, Etiòpia. Si l'escriptor hagués estat intentant fer passar una peça d'història-ficció, per descomptat hauria afegit en parèntesi que no s'estava referint a Etiòpia en el seu context coetani. Pel que es veu, no va preveure ni la més lleugera confusió en la ment del lector, ja que el Cuix etiòpic no existia llavors.

(3) *La menció de Sidó, però no de Tir.* L'omissió de Tir entre els estats de Palestina és molt significativa, perquè es presta atenció a esmentar altres comunitats semblants, com Gerar i Gaza entre d'altres.

Tir va tenir una història més aviat impressionant. Fundada als voltants del segle XIII a.C., cap el segle X era un gran empori comercial sota Hiram. Al segle VIII a.C. va caure sota el poder d'Assíria, va ser assetjada pels babilonis al segle sisè, i finalment va caure sota els perses en el 588 a.C. En el 332 a.C. va ser una altra vegada totalment sotmesa per Alexandre en una campanya clàssica que forma part del tema d'un altre article de la sèrie Doorway.²⁶

En altres paraules, a partir del segle XIII, aquesta ciutat-estat va fer un gran impacte en el món, mentre que Sidó va tenir una importància relativament menor. La veritat és que els profetes que van ser en qualsevol sentit coetanis amb Tir van dedicar molt de temps a denunciar-la (cp. Ezequiel 27, per exemple). Les dues ciutats, Tir i Sidó, s'esmentaven constantment juntes, i en aquest ordre –i Arvad (que també és esmentada a la Taula) va quedar eclipsada fins a la insignificança davant l'esplendor de Tir.

L'omissió de Tir en aquesta primerenca etnografia hebrea implica de manera clara que no havia ascendit encara a cap posició destacada –si és que existia en absolut. Això indica de cert que almenys aquesta secció de la Taula va ser redactada abans que Hiram la portés al cim al segle X a.C.

(4) *La referència a Sodoma i a Gomorra com encara existents.* A la vista de l'espectacular destrucció d'aquestes dues ciutats de la plana del Jordà, és inconcebible que un escriptor posterior les esmentés com a existents en aquell temps i que no fes cap intent per informar el lector del que les havia passat amb posterioritat. És, per descomptat, més fàcil creure que estava escrivint abans de la seva total desaparició, esdeveniment aquest que antedata amb molt a Hiram de Tir, i que s'ha d'assignar probablement a algun moment al voltant del segle XVII a.C.

(5) *El gran espai que es dedica als joctanites.* Si algú anés a recollir llibres antics d'història sobre la colonització d'Amèrica del Nord per l'Home Blanc i sobre les seves constants relacions en comerç i en guerra amb les tribus índies americanes, hom trobaria contínuament noms tribals com els ojibwes, fures, seneques, crees, mohawks i cherokees. Però els lectors actuals només reconeixerien

²⁵ Ramsay, Sir William, *Asiatic Elements in Greek Civilization*, Murray, Londres, 1927.

²⁶ Custance, Arthur, «Archaeological Confirmations of Genesis», Part IV a *Hidden Things of God's Revelation*, vol. 7 de la sèrie Doorway Papers

publicada per Zondervan el 1977. Article nº 39 de la sèrie original de Doorway Papers publicada per l'autor, aparegut el 1963.

uns pocs d'aquests noms. Hom sospita que els joctanites van ser de forma anàloga un grup humà alhora nombrós i important en l'antiga història de l'Orient Mitjà, particularment en la història d'Aràbia. Però al cap d'uns pocs segles, com a molt, alguna circumstància havia o bé reduït a molts d'ells a una posició tribal insignificant, o els havia unit de manera que les seves existències tribals individuals havien quedat diluïdes. Si un escriptor jueu del segle VI a.C. hagués reunit una llista de noms com aquesta (fins i tot si els hagués pogut recobrar amb alguna certesa), és probable que les seves paraules haguessin exercit ben poc impacte per als seus lectors, per als que no haguessin significat molt. En canvi, en un temps molt més antic, hagués estat anàloga als escrits més antics de Amèrica, dels jesuïtes, per exemple, o de Catlin. Es fa evident que té una base històrica genuïna pels noms dels districtes o de les ciutats d'Aràbia que semblen ser clarament records d'assentaments molt més anteriors. Quan un contrasta el detall d'aquesta secció (versets 6-20) amb l'escassa informació que es dona sobre la línia de Sem a través de Pèleg, és difícil argumentar de manera convincent que la Taula fos una peça de propaganda jueva per afavorir els seus propis antecedents.

(6) *La interrupció de la línia hebrea a Pèleg.* A la vista de la gran importància assignada a la persona d'Abraham com a pare de poble jueu, és certament extraordinari que un escriptor que pretengui presentar un relat de l'origen de les nacions, un escriptor, recordem, que se suposa que és jueu, hagi descuidat totalment indicar on es va originar Abraham. Considerant que Abraham, sigui com sigui que es consideri, ha d'haver estat una figura d'una certa importància, sent ben conegut abans de la destrucció de Sodoma i de Gomorra, l'única conclusió que es pot extreure d'això és que l'escriptor no coneixia la seva existència pel fet que encara no vivia, o al fet que encara no havia aconseguit una posició destacada.

Aquesta impressió queda més reforçada en considerar que tot i que Palestina es tracta amb un cert detall, amb les ciutats i els territoris clarament delimitats, hi ha una total absència de menció dels hebreus. Si l'objecte de la Taula era proporcionar al poble jueu una prova d'una antiguitat tan impressionant com la de les nacions més destacades al seu voltant com els egipcis (Misraïm, verset 6), i Assíria (Assur, verset 22), no hagués aparegut algun esment de les glòries de la seva pròpia nació sota Salomó?

(7) I això ens porta a una observació final, és a dir, la referència als jebuseus sense cap esment de la ciutat sota el nom més familiar de Jerusalem. Aquesta Taula s'ocupa dels noms dels individus, de les ciutats que van fundar, de les tribus a les que van

donar origen i dels territoris en què es van assentar. D'aquestes categories, els noms de ciutats formen una part molt destacada. Però, en tant que es fa esment dels jebuseus, la seva capital no es designa de manera específica, i la circumstància que va envoltar el seu canvi de nom per esdevenir Jerusalem no rep cap menció. Això seria anàleg a una història de l'antiga Anglaterra en la qual l'autor, alhora que esmenta molts assentaments importants, no faci esment de Londres ni de Winchester. Un historiador canadenc que hagués viscut abans de la formació del Canadà Superior, si fes alguna referència a un assentament a la desembocadura del riu Humber a Ontario, però sense cap esment del «Fangós York», seria considerat com molt antic per a l'estàndard canadenc. Si hagués esmentat de passada que a la gent d'aquest assentament se la coneixia com els «fangosos de York», hi hauria raó per situar-lo en una data del voltant de 1800. No obstant això, si no fes cap menció parentètica que la ciutat de York va ser designada posteriorment amb el nom de Toronto, hom podria encara suposar que desconeixia això i que havia mort abans que es realitzés el canvi de nom. Aquest seria particularment el cas si alhora hagués fet referència meticulosa a altres poblacions i ciutats importants en la primerenca història del Canadà.

Em sembla que l'absència total de qualsevol referència directa aquí a una ciutat coneguda específicament com Jebús, i fins i tot de forma més important a la mateixa ciutat com Jerusalem, constitueix una clara indicació que l'escriptor va viure només el temps suficient per completar un registre de esdeveniments exactament com apareixen en aquesta antiga Taula. Com a molt tard, si els anteriors arguments tenen algun pes, no hi pot haver viscut fins molt més enllà del segle XX o XIX a.C.

Passem al següent capítol a estudiar certes seccions representatives d'aquesta Taula etnogràfica per tal d'exposar fins a quin punt pot servir-nos com a guia de la història antiga, ja que proporciona informació i vincles vitals que no tenim disponibles de cap altra manera en el nostre actual estat de coneixements.

Capítol 2

La família de Jàfet

LA GRAN majoria dels que llegeixin aquest capítol formaran part de la família indoeuropea de nacions, dels qui es pot demostrar que el «pare» va ser Jàfet.²⁷ Per això, és la nostra intenció passar més temps seguint els descendents de Jàfet que els de Cam o Sem, en part perquè, com a resultat

27 BIBLIOGRAFIA GENERAL

- Enciclopèdies** – Les següents enciclopèdies bíbliques contenen valuosa informació sobre la Taula com un tot, o sobre els personatges que s'esmenten: *International Standard Bible Encyclopedia*, editada per James Orr, 5 vols., Chicago, Howard-Severance, 1915, sota «Table of Nations».
- Imperial Bible Dictionary*, editat per P. Fairbairn, 2 vols. Londres, Blackie and Son, 1866, sota els noms individuals.
- Popular and Critical Bible Dictionary*, editat per S. Fallows, 3 vols., Chicago, Howard-Severance, 1912, sota els noms individuals.
- Murray's Illustrated Bible Dictionary*, editat per W. C. Piercy, 1 vol., Londres, Murray, 1908, sota els noms individuals.
- A Dictionary of the Bible*, editat per J. D. Davis, Philadelphia, Westminster Press, 1931, sota els noms individuals.
- Bible Cyclopedia*, A. R. Fausset, Toronto, Funk and Wagnalls, sense data, sota els noms individuals.
- Cyclopedia of Biblical Literature*, John Kitto, 2 vols., Edimburg, Adam and Charles Black, 1845, sota els noms individuals.

Obres que tracten específicament sobre la Taula:

- Josefus, *Antiguitats dels Jueus*, Llibre 1. Capítol 6.
- Rawlinson, George, *The Origin of Nations*, Scribner, Nova York, 1878, 272 pàgs.
- Rouse, Martin L., «The Bible Pedigree of the Nations of the World», Pt. 1 *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 38, 1906, pàgs. 123-153; i «The Pedigree of the Nations», Pt. 2, *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 39, 1907, pàgs. 83-101.
- Sayce, A. H., *The Races of the Old Testament*, Londres, Religious Tract Society, 1893, 180 pàgs.
- Es trobarà una informació útil en els llocs apropiats en comentaris i edicions del text hebreu per Bullinger, Cook, Dillmann, Dod, Driver, Ellicott, Gray i Adams, Greenwood, Jamieson, Kalisch, Lange, Leupold, Lloyd, Schrader, Skinner, Snaith, Spurrell, Whitelaw.
- Obres d'arqueologia com les de George Barton, J. P. Free, M. R. Unger, T. G. Pinches, R. D. Wilson, i A. H. Sayce.

dels treballs d'altres en el passat, tenim una informació considerablement major sobre aquesta línia en particular, i en part perquè el que es pot dir sobre els camites i semites no és només menys en quantitat, sinó que té potser menys interès intrínsec per a la majoria de nosaltres. No obstant això, hi ha certes seccions de la línia camítica que estudiarem de manera una mica més atenta perquè aporten llum sobre la qüestió de si aquesta Taula de Nacions és veritablement inclusiva o merament selectiva, de si abasta a tota la humanitat o només a una porció representativa.

Jàfet:

Per començar, és cosa ben sabuda que el nom de Jàfet ha quedat preservat en les dues branques de la família ària, que es va escindir en època molt primerenca en dues divisions principals i que es va assentar a Europa i a l'Índia. Els grecs, per exemple, es remunten ells mateixos a *Japetos*, nom que és indubtablement el mateix, i que, cosa significativa, en grec no vol dir res.²⁸ En canvi, sí que té significat en hebreu. En l'obra *Els núvols*, d'Aristòfanes,²⁹ es fa referència a Iapetos (Jàpet) com un dels Titans i pare d'Atles. Els grecs el consideraven no merament com el antecessor d'ells mateixos, sinó com el pare de la raça humana. Segons la tradició d'ells, Urà i Gea (això és, el cel i la terra) van tenir sis fills i sis filles, però d'aquesta família només un d'ells, anomenat *Iapetos*, va tenir descendència humana. Es va casar amb Clímene, filla d'Oceà, que li va donar un fill anomenat Prometeu i tres altres fills. Prometeu va engendrar Deucalió, que és efectivament el Noè dels grecs, i Deucalió va engendrar Hel·len, considerat el pare dels hel·lens o grecs. Si passem una mica més endavant, veurem que Hel·len mateix va tenir un nét anomenat Ió, i en la poesia d'Homer els grecs es designen de forma comuna com *jonis*.

Alhora, la branca índia d'aquesta família ària també es remuntava al mateix nom. En el relat indi del diluvi³⁰ es coneix Noè com *Satyaurata*; aquest va tenir tres fills, el més gran dels quals es deia Jyapeti. Els altres dos es deien Sharma i C'harma (¿Sem i Cam?). Al primer li va assignar totes les regions al nord de l'Himàlaia, i a Sharma li va donar el país del sud. Però a C'harma el va maleir, perquè quan en una ocasió en què el vell monarca va quedar accidentalment embriagat amb un licor fort fet d'arròs fermentat, C'harma s'havia rigut d'ell.

Havent arribat a aquest punt, podem fer dues breus observacions. La primera és que els grecs recordaven a tres germans, perquè Homer posa aquestes paraules en boca de Posidó:³¹

Tres som els germans nascuts de Rea i de Cronos: Zeus, jo mateix, i el tercer Hades, que regna en els inferns. L'univers es va dividir en tres parts perquè cadascú imperés a la seva.

El segon és que, en el primitiu idioma ari, el títol *Djapatischta*³² significa «cap de la raça», títol aquest que s'assembla sospitosament a una corrupció de la forma original del nom «Jàfet». A part d'aquestes poques notícies, és poc el que sabem de Jàfet, excepte que en hebreu el seu nom significa probablement «ros».

Però dels seus fills sabem molt més. Apareix una llista d'ells a Gènesi 10 com a Gómer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mèixec i Tires.

Gómer

Considerat des d'una perspectiva etnològica, sembla que Gómer va ser amb molt el més important dels fills. A jutjar per historiadors antics com Heròdot, Estrabó i Plutarc, la família de Gómer es va establir al principi al nord del Mar Negre, donant el seu nom a una forma lleugerament modificada al districte conegut com Cimmèria, després abreuja a Crimea³³ (els àrabs, per una transposició de lletres, li han donat el nom de Krim). Aquest grup humà sembla haver-se multiplicat ràpidament cap a l'oest, però una porció considerable d'aquesta antiga família va ser expulsada pels escites i es va refugiar a Àsia Menor durant el segle setè a.C. La seva història subsegüent és coneguda fins a cert detall gràcies als registres assiris, on apareixen com els Kimirraa, nom amb el qual ja eren coneguts en temps d'Homer.

Juntament amb els Minni, els medes, el poble de Sefarad i altres poblacions, els territoris dels quals havien ja estat conquerits, van atacar la frontera septentrional de l'Imperi Assiri. Però el 677 a.C., el seu cabdill, Teupsa, va ser derrotat per Assarhaddon, i alguns van ser llançats cap a l'est, on van envair el vell Regne dels Ellipi i, segons alguns, van edificar Ecbàtana. Altres van tornar a dirigir-se cap a l'oest, entrant de nou a Àsia Menor, on van saquejar Sinope i Antandros (que van posseir durant uns cent anys), i finalment van envair Lídia. El rei de Lídia, el famós Giges (687-653),³⁴ va enviar a demanar ajuda a Nínive, però va morir en batalla abans que arribés cap ajuda, i la seva capital, Sardes (també Sardis), va ser presa per l'exèrcit invasor. El successor de Giges, Ardis, va poder exterminar o fer fora la majoria d'ells del país. Sembla quedar una reminiscència del seu breu domini sobre la regió pel fet que els armenis designaven Capadócia com Gamir,³⁵ tot i que no és segur de si amb aquest nom designaven la terra o merament els habitants. Eusebi, referint-se a Gómer, diu, «d'on procedeixen els capadocis».³⁶

Alguns de la tribu de Gómer van o bé romandre al país, o bé van tornar subsegüentment, i uns altres van seguir a l'oest fins tan lluny com França i Espanya —i posteriorment fins a les Illes Britàniques, com veurem. Segons Josefus,³⁷ la branca que va tornar a Àsia Menor va arribar a ser coneguda com els *gàlates*. Es pot observar que encara que la forma «Galàcia» sembla estar molt allunyada de «Gómer», és possible però derivar-la de la forma més antiga del nom. La consonant mitjana de paraula, Gómer pot

28 Skinner, John, *A Critical and Exegetical Commentary on Genesis*, Edimburg, T. & T. Clark, 1930, pàg. 196.

29 Aristòfanes, *Els Núvols*, Traducció d'En Roger a l'anglès, línia 998.

30 Veure J. H. Titcomb, «Ethnic Testimonies to the Pentateuch», *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 6, 1872, pàgs. 249-253.

31 Homer, *La Ilíada*, traducció de Luis Segala i Estalella, Cant XV, 184.

32 Dods, M., *The Book of Genesis*, Edimburg, Clark, sense data, pàg. 43.

33 Wright, Charles, *The Book of Genesis in Hebrew*, Londres, Williams and Norgate, 1859, pàg. 35.

34 Heròdot (Llibre I, cap. 8) dona una interessant història (amb aplicació moral) de com Giges va arribar a ser rei de Lídia.

35 Skinner, John, *A Critical and Exegetical Commentary on Genesis*, Edimburg, T. & T. Clark, 1930, pàg. 196.

36 Eusebi, *Chronicon* (versió armènia), editat per I. B. Aucher, vol. 1, pàg. 95 (Gimmeri-Cappadocians) i vol. 2, pàg. 12 (Gómer, «de qui els capadocis»).

37 Josefus, F., *Antiguitats dels Jueus*, Llibre I, Capítol 6.

ser fàcilment substituïda per una W o una U, de manera que G-M-R pot transformar-se en G-W-R o G-U-R. És possible que l'antic lloc conegut com Tepe Gaura sigui una reminiscència d'una d'aquestes formes. Després pot d'haver-se donat un canvi addicional amb la substitució de la L en lloc de la R terminal. Aquesta substitució és molt comuna i pot observar-se, per exemple, allà on el *castrum* en llatí passa a ser «castell» en català. Així, tenim la següent sèrie: La transformació de G-M-R a G-O-R que després esdevé G-O-L. Aquesta última forma s'observa com la més familiar Gaul (Gàl·lia), on, com es recordarà, es van establir alguns dels descendents de Gómer. I la relació entre els gals, els gàlates i els celtes està ben establerta històricament. Per descomptat, segons Haydn,³⁸ els gals eren designats Galati o celtae pels romans. A més, els historiadors romans asseveren que aquest poble procedia originalment d'Àsia Menor i que es va escampar per tota Europa —a Espanya (Galícia), a França (Gàl·lia) i a la Gran Bretanya (els celtes).

Tenim a continuació que molts gomerites eren els agitats «bàrbars» contra els que van haver de defensar-se els assiris, i que després es van oferir com a mercenaris que, després de rebre la seva paga, es van instal·lar com a pagesos a la zona d'Àsia Menor coneguda com Galàcia.

En el seu comentari a l'Epístola de Pau als Gàlates, el degà Farrar observa el següent:³⁹

S'ha de considerar com a cosa certa que els gàlates eren celtes, i no només celtes, sinó celtes címbrics. . . .

Cada tret del seu caràcter, cada fenomen establert del seu llenguatge, cada fet contrastat de la seva història, demostra més enllà de tot dubte que els gàlates o gals eren celtes; i amb tota probabilitat les designacions de gàlates i celtes siguin etimològicament idèntiques.

Kalisch els identifica amb els Chomari, una nació a Bactriana prop del riu Oxus, esmentada per Ptolomeu.⁴⁰

Que aquest grup humà sigui conegut no merament com celtes, sinó com celtes címbrics, és una esplèndida il·lustració de com pot arribar a persistir un nom antic, perquè el terme «címbric» (sense el seu acabament patronímic, C-M-R), no és res més que la forma més antiga «Gómer» molt lleugerament modificada. Aquesta forma modificada segueix amb nosaltres al districte d'Anglaterra conegut com Cumberland. Un cop més tenim una lleugera variació del nom original per la introducció de la consonant *B*, de manera que la terra de Gómer, «Gómer-land», esdevé Cumber-land. Per a qui no estigui familiaritzat amb canvis etimològics, la introducció de la *B* pot semblar estranya, però no és en absolut insòlita, i es pot trobar, per exemple, en el pas de la forma llatina *numerus* al català «nombre», o «number» en anglès.

Sembla que els descendents de Gómer eren un grup humà inquiet, generalment en moviment i summament bel·licosos. Allà on s'establien, tendien a constituir una mena d'aristocràcia militar,

i quan emprenien la marxa, difícilment se'ls podia aturar. El 390 a.C. van ser aquests els nòmades que van aparèixer a les rodalies de Roma i que van saquejar la ciutat. Mentrestant, a Itàlia van ser designats com els *umbres*, nom en el qual de nou discernim la forma original «Gómer», encara que aquí la gutural inicial va ser possiblement substituïda per una *H* aspirada, i després abandonada del tot, mentre que la *B* es va inserir exactament de la mateixa manera que hem observat en la paraula «Cumberland».

Però el registre no està encara complet, perquè Irlanda va ser coneguda en l'antiguitat com Ivernia, i el Mar d'Irlanda com l'Hibernicus. Ivernia ha perdut la gutural inicial i la *M* ha esdevingut *V*; Hibernicus substitueix la gutural amb una *H*, i la *M* amb una *B*. Aquests són canvis comunament observats dins la família de llengües indoeuropees. Per exemple, la simple forma «Paul» apareix en castellà com *Pablo*. També en la versió grega Septuaginta de Gènesi 10:28 el *Ebal* hebreu apareix com *Eual*. I *Nicolaus* apareix en el llibre hebreu de pregàries (*Aboda Zara*) com *Nicholabus*.

Així, els fills de Gómer i els seus descendents van entrar profundament a Europa, on, malgrat la seva separació tant en el temps com en l'espai, el nom del seu antic antecessor va quedar preservat entre ells. Per descomptat, és fins i tot possible que el mateix nom de Germania (Alemanya) ens preservi el nom de Gómer en una forma lleugerament canviada, encara que l'asseveració feta per certs historiadors alemanys que els teutons representin la línia gomèrica pura (asseveració que segons ells explica la naturalesa guerrera del poble alemany) és molt improbable, i és contradita per pràcticament tots els etnòlegs moderns.

Només per completar el registre, es pot observar addicionalment que els gal·lesos es designen a si mateixos com Cymri, i que a Dinamarca hi ha un port que originalment es deia Cimbrishavn, i que per a nosaltres seria el Port de Cimbrí. Jutlàndia era també coneguda com Chersonesus címbrica. Sembla que amb prou penes si es troba alguna part d'Europa que no fos, en un o altre temps, ocupada pels descendents de Gómer, i algunes regions —de manera destacada França i les Illes Britàniques— van ser en el passat habitades per un poble homogeni que parlava una llengua semblant al modern càmbric.

Aixquenaz

Són nombroses i diverses les identificacions del grup humà que va descendir de Aixquenaz, fill de Gómer. Per exemple, Sayce⁴¹ se sentia inclinat a creure que pel fet que aquest nom es troba en conjunció amb Ararat i Minni (Jeremies 51:27), s'haurien d'identificar amb els Asgussa dels monuments assiris. Maspero mantenia que s'havien d'identificar amb els antics escites.⁴² Gairebé sense excepció, els comentaristes concorden que s'han de situar al nord del Creixent Fèrtil que envolta Palestina i Mesopotàmia. Observen ells que segueixen existint reminiscències del nom Aixquenaz en el Llac Ascani i en un grup humà del veïnatge que es coneixia com els Ascani.⁴³ Aquest grup humà estava establert a la província de Frígia i sembla que els

38 Vincent, B., *Haydn's Dictionary of Dates*, Londres, Ward, Lock, and Bowden, 21a edició, 1895, pàg. 455.

39 Farrar, F. W., *Life and Works of St Paul*, vol. 1, Londres, Cassell, pàg. 466.

40 Kalisch, M. M., *A Historical and Critical Commentary of the Old Testament*, Longmans, Brown, Green, Londres, 1858, p. 236.

41 Sayce, A. H., *The Races of the Old Testament*, Londres, Religious Tract Society, 1893, 180 pàgines.

42 Maspero, Sir G. C. C., *History of the Ancient Peoples of the Classic East*, vol.3 a *The Passing of the Empires*, SPCK (Society for the Propagation of Christian Knowledge), 1900, pàg. 343.

43 Sayce, A. H., sota «Aixquenaz» a *Murray's Illustrated Bible Dictionary*, Londres, Murray, 1908.

esmenta Homer a la *Iliada* (Llibre II, 2, 863 i 13, 793). Peake esmenta dos llacs i un riu al districte que porten l'antic nom en formes modificades, i s'observa que Asken segueix apareixent en l'actualitat com a nom propi armeni.⁴⁴ Un d'aquests dos llacs a la regió oriental de Bitínia prop de Nicea apareix esmentat per Estrabó (vegeu 7, 389), i se'l coneix actualment com el Llac Iznik —una forma degenerada de Aixquenaz, on ha tingut lloc una inversió. A Bitínia, a les costes del Mar de Màrmara, hi va haver un Llac Ascani; al sud-oest de Frígia hi ha un altre llac amb un nom semblant; i a meitat de camí entre ells es trobava Tròada, en la família reial de la qual trobem, en temps de la Guerra de Troia, a un príncep anomenat Ascenius. És possible que en ells també trobem reflectits el nom de Aixquenaz.

En anar-se desplaçant cap al nord, els descendents de Aixquenaz es van trobar amb els descendents de Tiràs (els tracis, segons els identifica Josefus) que ja ocupaven les planes de Tràcia, amb una mena de cos de rereguarda a Bitínia, si hem de jutjar per les al·lusions a Heròdot i Estrabó. Aquesta circumstància va contribuir probablement al fet que emprenguessin un camí més septentrional cap a la regió centre-occidental de Rússia, en lloc de seguir a Gómer cap a l'oest i dins d'Europa, arribant al seu temps al que ara és Alemanya. Els comentaristes jueus solen associar a Aixquenaz amb els alemanys, probablement de forma justificada.⁴⁵ En multiplicar-se allà, van passar al nord a Ascània, que, juntament amb les illes de Dinamarca, va passar a ser coneguda pels escriptors llatins posteriors com les «Illes de Scàndia» —o Escandinàvia.⁴⁶ La introducció d'una *D* epentètica va entrar a la forma d'Ascània d'una manera molt semblant a la que el terme llatí *tenere* es transforma al francès com *tendre*.

És curiós com alguna forma del nom *Aixquenaz* s'ha preservat en aquesta àrea al llarg de la història. Els habitants de l'antic estat de Dessau han reivindicat al llarg de la història la seva descendència de Aixquenaz, i un dels seus governants al segle XII, que durant un temps va posseir els estats saxons d'Enric el Lleó (fundador de la Casa de Brunswick), va afegir al seu nom de pila Bernat el d'Ascani, declarant que els seus antecessors havien vingut del Llac Ascani a Bitínia.

Mentre, lluny d'allà, a les fronteres septentrionals de Mèdia, una rereguarda de la mateixa família es va mantenir al darrere. Aquests pobles eren aliats dels seus veïns, els medes, i van causar molts problemes a Assarhaddon d'Assíria. En l'època clàssica van habitar prop de Rhaga, que segons Josefus⁴⁷ era una ciutat d'una certa magnitud, a prop del centre de la costa meridional del Mar Caspi. En aquell punt arrenca una cadena de muntanyes que es dirigeix cap l'est al llarg de la costa i més enllà de la mateixa, i que forma un límit natural del territori dels bactrians i dels Sakes. Aquesta serralada l'esmenta Ammià Marcel·lí (bibliotecari i historiador de l'emperador Julià, que va escriure al voltant del 350 d.C.) amb el nom de els Monts Ascanimians.⁴⁸ Aquestes tribus bàrbares, a les quals Estrabó designa com els Sakes,⁴⁹ van aconseguir ocupar la Bactriana a un costat del Caspi, i van ocupar

els millors districtes d'Armènia a l'altre. Aquests territoris ocupats «van rebre d'ells el nom de Sakasene», segons ens explica Estrabó.

Així, tenim coneixement d'una cadena de muntanyes anomenada en temps clàssics els Ascanimians, al voltant dels quals vivien descendents de Aixquenaz. Al començament de l'era cristiana, una mica al nord d'ells, i separats del veí regne d'Armènia i just al sud de les Monts Caucàsics, hi havia un país anomenat Sakasene. És gairebé segur que aquest poble, els sakaseni, eren també descendents de Aixquenaz. I sembla que algun temps després de l'inici de l'era cristiana, una onada d'aquesta família de Aixquenaz, que es deien sakaseni, o de forma més breu, Sachsen, van emprendre camí al nord a través de les Portes del Caspi a la Escítia europea, i d'allí van passar endavant amb l'onada dels seus parents germànics, els gots, cap el nord d'Europa, on el país que ells van ocupar va rebre el simple títol de «Sachsen».

Quan Tàcit, escrivint als voltants del 100 d.C., dóna una llista dels pobles germànics en el seu propi temps (encara que incloïa en el seu relat Dinamarca i Suècia, on, diu ell, habitaven els *cymbri*, i també va incloure-hi als *angli*), no va fer esment en absolut dels *sachsen* o, com nosaltres els coneixem més familiarment, saxons. Aquest grup humà apareix en la història per primer cop després de la designació de Caransio, als voltants del 280 d.C., per vigilar les costes orientals de la Gran Bretanya contra els pirates, quan va rebre el títol de «Comte de la Costa Sajona».⁵⁰

Així, podem acceptar que Aixquenaz, nét de Jàfet, va donar origen a un gran component dels primers pobladors d'Alemanya i Escandinàvia, i que en el seu camí va deixar molts memorials del nom ancestral, a més de proporcionar-nos una tribu que va jugar un destacat paper en la història d'Anglaterra.

Rifat

Sembla que s'ha descobert poc que es pogués relacionar amb el nom d'aquest fill de Gómer. S'han fet diverses propostes per a alguns districtes a l'Àsia Menor. El doctor J. Pye Smith⁵¹ suggereix, per exemple, Rifou a l'est del Mar Negre i els Monts Ripeus o Rifeus esmentats en les antigues geografies per Estrabó, Virgili, Plini i altres. C. R. Conder⁵² esmenta un poble que habitava a l'est de la mar Negra anomenat els Rhibii. També suggereix als rifeus que posteriorment van ser coneguts com els raflagonians, que Josefus identifica com a descendents de Rifat. En l'obra *Popular and Critical Biblical Encyclopedia*, el primer mapa al final del volum 3 mostra el món antic i la suposada posició dels descendents de Noè. No hi ha una altra autoritat darrere d'aquest mapa que certes suposicions basades en un examen intel·ligent de l'evidència bíblica, però es pot observar que el centre d'Europa està ocupat per Rifat. La conjunció de la paraula «Europa» amb el nom «Rifat» va suscitar la qüestió de si pogués haver alguna relació entre ambdós termes. El nom Europa es deriva generalment de la llegenda d'Europa, però ja que els

44 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Nova York, Scribner, 1878, pàg. 181.

45 Hertz, J. H., *The Pentateuch and Haftorahs: Genesis*, Oxford, Oxford University Press, 1929, pàg. 88, nota 3.

46 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Nova York, Scribner, 1878, pàg. 182.

47 Josefus, F., *Antiguitats dels Jueus*, Llibre 1, Capítol 6, secció 1.

48 Sobre això, consultar M. L. Rouse, «Bible Pedigree of the Nations of the World», *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 38, 1906, pàg. 149.

49 Estrabó, I: i: 10, i I: i: 21 i XI: viii: 4.

50 Sobre tot aquest aspecte del problema, vegeu també Martin L. Rouse, «Bible Pedigree of the Nations of the World», *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 38, 1906, pàg. 149-150.

51 Smith, J. Pye, «Dispersion of Nations», *Popular and Critical Bible Commentary*, vol. 2, edited by S. Fallows, Chicago, Howard-Severance, 1912, pàg. 1213.

52 Conder, C. R., «Riphath», *Murrays' Illustrated Bible Dictionary*, Londres, Murray, 1908, pàg. 749.

diccionaris de mitologia clàssica reconeixen que l'etimologia de Europus és incerta, queda en peu la possibilitat que, si ens remuntéssim prou en el passat, podríem descobrir que el nom era originalment Rifat. S'ha presentat un altre suggeriment, que el nom reapareix en la designació «Carpats».

Togarmà

El poble designat com Togarmà, un altre fill de Gómer, s'esmenta dues vegades en Ezequiel. Llegim per primera vegada sobre aquest poble present a les fires de Tir, on comerciava amb cavalls i muls (Ezequiel 27:14), i més endavant en la campanya amb Gómer a la terra d'Israel (Ezequiel 38:6). Cap d'aquests dos passatges no ajuda gaire en la identificació de la seva terra, però tots dos concorden amb la hipòtesi que el poble esmentat són els antics habitants d'Armènia. I això té algun suport procedent de la tradició nacional i de la teoria basada en l'etimologia. Les tradicions armènies consideren com el seu propi antecessor un home anomenat Hiak, que, diuen ells, era «fill de Targom, un nét de Noè».53

A causa d'una inversió de les lletres, els armenis van arribar a ser coneguts com la Casa de Targom, i els escriptors jueus es refereixen freqüentment als turcs com Togarmà. S'hauria d'observar també que el Mar Negre, al nord-oest d'Armènia, era de vegades designat com Togarmà. Estrabó54 sembla haver donat per fet que aquí es tractava dels armenis, i Heròdot55 els esmenta en relació amb la cria de cavalls. Josefus56 diu que Togarmà és el pare del poble conegut com els Trugrameans, els quals els grecs identificaven amb els frigis. El professor F. W. Shultz57 observa que segons els targums jueus, Togarmà va ser el pare d'Alemanya (Germania). I hi ha alguns que creuen que la mateixa paraula Germania procedeix de l'antic nom Togarmà, amb la pèrdua de la primera síl·laba en el procés. Si és així, llavors no pot haver-hi relació entre «Gómer» i «Germania», com s'ha proposat anteriorment.

Magog

És molt poc el que se sap de la identitat del poble que va descendir de Magog. No està ni tan sols clar si el nom és la forma original o si està compost de dos elements, *ma* i *Gog*. El prefix *ma* s'afegia amb freqüència a un nom personal, i significava «el lloc de». Magog significaria llavors «el lloc de Gog», és a dir, el territori de Gog.

Segons Chamberlain,58 el prefix *ma* significa «terra» en hongarès i estonià, i, amb la forma *maa*, té el mateix significat en finès. En cuneïforme, el signe per *ma* es podria comprendre com una tanca o una àrea arada, emprant dos diferents diagrames en diferents temps. Apareix una quantitat de noms antics amb o sense el prefix *ma*. Segons Lloyd,59 les dues formes Chin i Machin

s'empren per a la Xina. Conder60 va interpretar la forma *Magan* (que designa la regió del Sinaí) com un terme compost que significa «el lloc de força», «terra tancada», o un terme similarment descriptiu.

La paraula ordinària en assiri i babilònic per «terra» o «país» és *matu*, que sovint s'abreuja a *mat*. I «el país de “Gutu”», segons Sayce,61 apareix en inscripcions assíries com *Mat Gugi*. Per això, ell considerava que Gog és el Gutu de les inscripcions assíries, i el Gyges dels grecs (que em sembla dubtós, sent de data massa tardana), i que el terme compost «Magog» significa la «terra de Gog», és a dir, *Mat Gugi*.

Hi ha alguna indicació que Marco Polo62 va comprendre la paraula «Mungul» com una corrupció de la paraula «Magog», perquè es va trobar amb una associació de noms «Ung» i «Mungul», que es considerava que es corresponien amb Gog i Magog. Sembla referir-se a un temps anterior a la migració dels tàrtars. És concebible que la paraula «Mongol» fos inicialment assignada a un poble descendit de Gog i de procedència indoeuropea. Cosa curiosa, s'ha informat de petits grups humans que encara retenien una llengua de forma indoeuropea en àrees ara completament dominades pels mongols.63

Bochart64 va derivar la paraula «Caucas» d'un compost de «Gog» i «Chasan», que significa «el lloc fort de Gog». Segons Josefus, els descendents de Gog van ser posteriorment coneguts com els escites, dels quals diu que eren també coneguts com els magoguites. Aquesta gent van venir a formar posteriorment la major part de l'ètnia russa. Es fa esment de Gog a Ezequiel (38:2) com «príncep sobirà de Mèixec i Tubal». Es pot observar que *rosh* (רֹשׁ), que en aquest passatge es tradueix «príncep sobirà», significava els habitants d'Escítia. Els russos deriven el seu nom d'aquest terme. Rússia era coneguda com Muscovi (Moscòvia) fins a l'època d'Ivan el Terrible, nom indubtablement vinculat amb Mèixec. L'Imperi Rus va ser creat pels prínceps moscovites, que van ser primer els Grans Ducs de Moscou, però va ser Iván (1533-1584) qui realment va consolidar i estendre el seu gran Imperi fins que va arribar al Mar Blanc al nord i el Mar Caspi al sud, i que des de llavors va ser anomenat Rússia.

Com s'ha dit al principi, hi ha ben poca certesa sobre totes aquestes qüestions, però els indicis que tenim assenyalen en la mateixa direcció general, és a dir, que l'àrea comunament coneguda en l'actualitat com Rússia té una població que probablement pot remuntar-se majorment a Gog.

Madai i Javan

La part que aquests pobles van tenir en la història antiga està ben definida, i es pot exposar sense les complicacions que presenten la majoria dels noms anteriors.

Està raonablement clar que els Madai apareixen posteriorment com els medes, i que Javan va donar origen als jonis. En el seu

53 Tradició armènia: vegeu *Història Armenae*, Moses Chorenensis, Londres, 1736, 1.4, secció 9-11.

54 Estrabó, XI: XVII: 9.

55 Heròdot, VII. 40.

56 Josefus, F., *Antiguitats dels Jueus*, Llibre 1, Cap. 6, secció I.

57 Schultz, F. W., «Gómer», *Religious Encyclopedia*, vol. 2, editada per Philip Schaff, Nova York, Funk and Wagnalls, 1883, pàg. 889.

58 Chamberlain, A. G., «The Eskimo Race and Language», *Canadian Institute*, vol. 6, 3ª sèrie, 1887-1888, pàg. 326.

59 Lloyd, J., *An Analysis of the First Eleven Chapters of the Book of Genesis*, Londres, Samuel Bagster & Sons, 1869, pàg. 114.

60 Conder, C. R., en un comentari sobre un article de T. G. Pinches, «Notes on Some Recent Discoveries in Assyriology», *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 26, 1897, pàg. 180.

61 Sayce, A. H. *The Races of the Old Testament*, Londres, Religious Tract Society, 1893, pàg. 45.

62 Marco Polo, *Travels of Marco Polo*, Nova York, Library Publications, sense data, pàg. 87.

63 Sento haver extraviat la font d'aquesta observació. Va aparèixer en un article a *Transactions of the Victoria Institute*.

64 Bochart, «Gog and Magog», *Chambers Encyclopedia*, Londres, Chambers, 1868, vol. 4, pàg. 813.

llibre *Races of the Old Testament*, Sayce diu que els medes afirmaven la seva relació amb els aris del nord de l'Índia, i en els monuments perses (per exemple, les inscripcions de Behistún) són designats com els «Mada» —d'on procedeix la forma grega, «medes».⁶⁵ No hi ha dubte que Pèrsia va ser al principi la seva àrea general d'assentament. En les inscripcions assíries se'ls esmenta com els Ma-dóna-ai.⁶⁶

Ara bé, ja s'ha fet l'observació que abans que sorgís una separació completa de les diverses nacionalitats —medes, perses, grecs, celtes, etc., els jafetites van quedar dividits primer en dos grans grups. Un d'ells van constituir els avantpassats dels indis i perses, mentre que el segon van ser l'agregat de les tribus que després van compondre les nacions d'Europa. D'aquí que la paraula «indoeuropeu» és un bon resum dels nostres orígens etnològics.

Que la separació d'aquests dos grups va precedir probablement a aquesta divisió més petita en nacionalitats es suggereix en el primerenc sorgiment de noms que distingien aquestes dues grans divisions. Els antecessors dels indo-perses van assumir per a si mateixos de forma peculiar el terme «Aryas», i van donar a l'altre grup el nom de «Yavanas»,⁶⁷ paraula que pot tenir relació amb el nostre terme «Young» (Jove), tot i que, al meu parer, és clarament una reminiscència del nom Javan. De manera que Javan i Madai, per així dir-ho, poden denotar col·lectivament les dues branques de la família indoeuropea.

Els orientals semblen haver usat el terme Yavan per a la raça grega com un tot. Els assiris anomenaven els grecs de Xipre els «Yavnan». Els perses es refereixen als grecs d'Àsia Menor i de les illes de l'Egeu com els «Yuna». Els termes «grec» i «hel·lè», «aqueu» i «dori», semblen haver estat desconeguts a Àsia, segons Rawlinson.⁶⁸

En els dies en què els monarques egipcis de la IV Dinastia estaven bastint les seves piràmides, el Mediterrani era ja conegut com el «Gran Cercle dels Uinivu»,⁶⁹ que alguns identifiquen amb Javan.

Larned suggereix que la península italiana va ser ocupada per pobles d'un llinatge que havia viatjat a Grècia, i que després va creuar els Apenins i es va estendre cap al sud al llarg de la costa occidental.⁷⁰ És evident que en el nom «Javan» tenim una referència molt antiga a la raça bàsica que va ocupar al principi Grècia i potser part d'Itàlia, perquè els grecs, en temps posteriors, van emprar altres patronímics per referir-se a si mateixos. I sembla, en canvi, que amb el terme «medes» tenim una referència igualment primerenca als qui es van assentar a l'Índia, perquè a Gènesi 10 no hi ha esment, per exemple, dels perses, que en registres posteriors estan gairebé sempre associats amb els medes. Per descomptat, igual que amb els grecs, el nom més antic de jonis ha desaparegut fa temps, la paraula «Pèrsia» ha romàs, però el nom «Madai» ha desaparegut. El que tenim és un terme general per denotar aquells que esdevenir indis, medes i perses.

Elixà

El nombre de possibles identificacions dels descendents d'aquest fill de Javan és considerable. La major part d'elles són probablement correctes. Per exemple, se sol acceptar que el nom més familiar de «Hellas» és una forma corrompuda d'un original «Elishah», i, segons Rawlinson,⁷¹ des de voltants de l'època de la Guerra Persa, Hellas va passar a ser un nom aplicat als grecs com un tot.

Moltes autoritats creuen que una altra forma d'aquest antic nom era «Aioleis» (Gr.), es a dir, els eolis. Aquest punt de vista el mantenia també Josefus.⁷² El Talmud de Jerusalem, el Midraix i els targums donen per Elixà la forma «Elis» o «Eolis», tot i que erudits com Skinner⁷³ i Driver⁷⁴ consideren que no té fonament. Les tauletes de Tell el-Amarna inclouen diversos pobles d'Alasia. L'*Eilesion* de la *Iliada* (II, I, 617) és indubtablement una altra referència a considerar. És gairebé segur que el nom torna a aparèixer en les tauletes d'Ugarit,⁷⁵ on hi ha una referència cananea als xipriotes sota el títol de «Alasiyans». En Ezequiel 27:7 s'esmenta que arribaven teixits de porpra des de les «illes» (o costes) d'Elixà. El crustaci del qual s'obtenia el tint de la porpra en l'antiguitat abundava en les costes del Peloponès, el que confirma la regió general en què es va assentar aquest nét de Jafet.

És desconcertant trobar a un poble àmpliament designat com els grecs remuntat al passat i, designat sense distinció tant com el poble d'Hellas i com jonis. Això és però anàleg a referir-se als anglesos com descendents dels normands, pictes, escocesos o celtes, etc. El fet és que en tots dos casos unes poques famílies han donat origen a grans clans o tribus, que, en les anades i tornades de migracions i conquestes, es van unir en diverses mesclades, de manera que un historiador amb una preferència pot ressaltar una línia originària, mentre que un altre historiador en ressalta una altra. I tots dos tenen raó.

Tarsis

No és molt el que es pot dir de cert sobre la identitat de Tarsis, un altre fill de Javan. Hi ha declaracions en altres passatges de les Escriptures que porten a una certa confusió. Per exemple, era l'opinió de Sayce (com d'un nombre d'altres erudits) que Tartessos, a Espanya, va ser probablement un dels assentaments inicials de Tarsis. No obstant això, l'Antic Testament parla d'ivori, simis i faisans portats per les naus de Tarsis (2 Cròniques 9:21). Aquests animals no són d'esperar com a procedents d'Espanya. Però Sayce⁷⁶ argumenta que el que s'implica és senzillament que els mercaders de Tartessos, o Tarsis, comerciaven amb aquests articles, que potser recollien en algunes parts de la costa africana i venien en altres llocs de l'Orient Mitjà. La Septuaginta tradueix Tarsis a Isaïes 23:1 com Karkedonos (*karchedonos*), que era la forma grega per al nom de Cartago a Àfrica del Nord.

65 Behistun Inscriptions: *Records of the Past*, Londres, Bagster, 1873, vol.1, pàg. 111, par. 1, secció 6. En l'original, *Mada* apareix en les traduccions en anglès com *Media*.

66 Spurrell, G. J., *Notes on the Book of Genesis*, Oxford, Clarendon Press, 1896, pàg. 97.

67 Keary, C. F., *Outlines of Primitive Belief Among the Indo-European Races*, Nova York, Scribner's Sons, 1882, pàg. 163ss.

68 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Nova York, Scribner, 1878, pàg. 173.

69 Sayce, A. H., *The Higher Criticism and the Verdict of the Monuments*, Londres, SPCK, (Society for the Propagation of Christian Knowledge), 1895, pàg. 20.

70 Larned, J. N., *A New Larned History*, Springfield, Massachusetts, Nichols, 1923, vol. 6, pàg. 4636.

71 Rawlinson, G., *op. cit.*, ref. 42, pàg. 184.

72 Josefus, F., *Antiguitats dels Jueus*, Llibre 1, Cap. 6, secció 1.

73 Skinner, J., *op. cit.*, ref. 28, pàg. 198.

74 Driver, S. R., *op. cit.*, Ref. 4, pàg. 116.

75 Harris, Zellig S., «Ras Sharma: Canaanite Civilization and Language», *Annual Report Smithsonian Institute*, 1937, pàg. 485. Vegeu també R. J. Forbes, *Metallurgy in Antiquity*, Leiden, Brill, 1950, pàg. 346.

76 Sayce, A. H., *The Races of the Old Testament*, Londres, Religious Tract Society, 1893, pàg. 47.

Tot i que els fenicis semblen haver tingut moltes relacions comercials amb Tartessos, el port original mateix no va poder haver estat fundat per ells, segons Gènesi 10 (on apareix amb claredat que Tarsis està en la línia de Jàfet), perquè en l'Antic Testament els fenicis i cananeus són descrits com descendents de Cam. Els cartaginesos, com colons fenicis, mantenien fins i tot en temps de Agustí que ells eren cananeus.⁷⁷ D'altra banda, els fenicis van establir també moltes colònies a Espanya. Aquí tenim una de les dificultats, perquè certes referències bíbliques a Tarsis (2 Cròniques 9:21 i 20:36) han portat a alguns erudits⁷⁸ a suposar que ha d'haver hagut una altra Tarsis en l'Oceà Índic, a la qual es podria arribar a través del Mar Roig. Encara que aquesta idea és en l'actualitat rebutjada de manera general, ressalta el fet que la identificació amb Tartessos a Espanya no és totalment satisfactòria. És a dir, l'assentament espanyol no aparenta d'entrada haver estat jafètic, ni els productes que es diu que procedien d'allà semblen els propis del lloc.

No obstant això, Kalisch⁷⁹ creia que hi havia prou evidència per justificar la identificació de Tarsis com el poble original que es va assentar a tota la península ibèrica, «fins on era coneguda pels hebreus, igual que Javan s'usava per designar a tots els grecs». Els fenicis van arribar més tard. Cook⁸⁰ creia que una petita tribu de javanites es va instal·lar a la desembocadura del riu Guadalquivir a Espanya, iniciant amb això la colònia de Tarsis. Bochart⁸¹ diu que tant Cadis com Carteia, que era a la Badia de Gibraltar, van ser anomenades Tartessos en els temps antics; també pensa que Cadis va ser edificada per Tarsis, nét de Jàfet, immediatament després de la dispersió, i Carteia molt temps després, pels fenicis. Ell fa referència al fet que, segons Heròdot,⁸² quan els fenicis van arribar per primera vegada, Tartessos ja existia, i que el rei del país es deia Argantoni.

En resum, és possible, per descomptat, que Tarsis, nét de Jàfet, s'establís a Espanya i que establís una capital i un regne que més endavant arribés a ser un centre d'intercanvi comercial molt emprat pels fenicis, que feien escala allà mentre es dirigien a ports de la Mediterrània oriental, portant mercaderies recollides durant les seves singladures. Aquestes mercaderies poden haver procedit en part d'Espanya i en part d'Àfrica. No és en absolut impossible que algunes mercaderies procedissin de l'Índia per via de la Banya d'Àfrica, perquè hi ha moltes proves que els fenicis eren grans navegants.

Quitim

No hi pot haver gaire dubtes que per Quitim, o Kittim, com s'escriu de vegades, els hebreus entenen els habitants de Xipre. Joseffus⁸³ va observar que els grecs anomenaven l'illa Kition, i que els seus habitants eren coneguts com els *kitieis*, o *kitiens*. Amb el pas del temps el nom va arribar a tenir un sentit més ampli, estenent-se de Xipre a les altres illes de l'Egeu, i d'allí a la

península grega i fins i tot a Itàlia. Per exemple, a 1 Macabeus 1:1 s'esmenta a Alexandre el Magne com a procedent de la terra de Kittim, i a 1 Macabeus 8:5 es fa referència a Perseu com el rei de Kittim. A 1 Macabeus 11:30 tant la Vulgata com la Septuaginta tradueixen Quitim com *romans*. Encara que no he vist enlloc cap referència a la possibilitat, em sembla que la terra de Quitim podria trobar-se en la forma Ma-Chetim. *Ma*, com ja hem observat, és un prefix per a «lloc». Si és així, pot ser que hi tinguem la forma original del terme més conegut de «Macedònia», la terra natal d'Alexandre el Magne.

No hi ha molta substància en aquestes observacions, però en un sentit general confirmen la impressió que es rep d'aquesta secció de Gènesi 10 de que els jafetites van fer la seva llar al voltant de les costes de la Mediterrània i en les seves illes, així com cap el nord i a través d'Europa.

Dodanim

No és molt el que es pot dir sobre aquest nom, excepte que sembla reaparèixer en les Escriures amb la *D* inicial substituïda per una *R* (cp. 1 Cròniques 1:7). Si la forma preferida és Rodanim, sembla llavors que l'illa de Rodes va formar un vincle en una sèrie d'assentaments dels descendents de Javan.

El riu Rhodonus, això és, el Roine, pot haver rebut el seu nom d'una branca d'aquesta família establerta a la desembocadura.⁸⁴ A Epir es troben la ciutat de Dodona i el comtat de Doris. Bochart va suggerir que el primer assentament dels Dodanim va ser al sud-oest d'Àsia Menor, a la part del país que els grecs anomenen Doris. És possible també que una forma més corrompuda del nom sigui els Dardan, que apareix a les inscripcions de Ramsès II, designant un poble d'Àsia Menor no allunyat de Lícia, i que possiblement estigui en l'arrel del terme «Dardanel». En l'actual estat de coneixements sobre l'antiguitat, poc més es pot dir dels descendents de Dodanim.

Mèixec i Tubal

Aquests dos noms apareixen amb força freqüència aparellats (vegeu, per exemple, Ezequiel 33:26, 38:2, 3). Mèixec es troba en els monuments assiris en forma de «Muskaa», probablement pronunciada Muskai. Els escriptors clàssics solien designar-los com els Mosji, i en temps d'Ezequiel la posició d'aquest poble és probablement la descrita per Heròdot (III, 94), és a dir, a Armènia, on es va designar pel nom d'ells una cadena de muntanyes que connecta el Caucas i el Antitaurus, els Monts Moschici. Aquí, segons Estrabó (XI, 497-499), es trobava un districte anomenat Moschice.

A les inscripcions assíries, la paraula Tubal apareix com Tubla, en tant que sembla haver estat coneguda pels geògrafs clàssics com Tibareni. Segons Rawlinson,⁸⁵ aquests dos —els Musji i els

77 Els cananeus cartaginesos: Vegeu l'article «Phoenicia and the Phoenicians», *Popular and Critical Bible Encyclopedia*, Chicago, Howard-Severance, vol. 2, 1912, pàg. 1342, al final de el punt 5.

78 Així Jerònim en la seva obra *Sobre Jeremies* X, 9; i des d'ell Bochart i molts altres. [Aquesta postura es recolza en el passatge on es parla de naus per anar a Tarsis a Ession-Geber. Però aquesta és una expressió que es pot utilitzar senzillament per designar una classe de naus de gran port per a llargues travessies, «de classe Tarsis», anàloga al nostre modern terme «transatlàntic», usat per vaixells transoceànics de passatgers, encara que naveguin en oceans diferents de l'Atlàntic. (N. del T.)]

79 Kalisch, M. M., *A Historical and Critical Commentary on the Old Testament*, Longmans, Brown, Green, Londres, 1858, pàg. 243.

80 Cook, F. C., *The Holy Bible with Explanations and Critical Commentary*, Londres, Murray, vol. 1, 1871, pàg. 85.

81 Bochart: citat per J. Lloyd, *Analysis of the First Eleven Chapters of Genesis*, Londres, Bagster, 1869, pàg. 117, nota.

82 Heròdot, Llibre 1, cap. 163.

83 Joseffus, F., *Antiguitats dels Jueus*, Llibre 1, cap. 6, secció 1.

84 Greenwood, George, *The Book of Genesis: An Authentic Record*, Londres, Church Printing Co, vol. 2, 1904, pàg. 29.

85 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Nova York, Scribner, 1878, pàg. 173.

Tibareni—habitaven en estreta proximitat a la costa septentrional d'Àsia Menor i van estar, en el passat, entre els pobles més poderosos d'aquella regió. La capital mosquiana era coneguda per Josefus i els romans la van anomenar Cesarea Mazaca. Josefus⁸⁶ diu també que els ibers d'Itàlia eren descendents de Tubal. En paraules seves, «Thobel va fundar els Thobelitas, ara anomenats Iberis». També és possible que en el riu Tíber tinguem una reminiscència del mateix antecessor. Segons Forbes,⁸⁷ els Mosji i els Tibareni van quedar inclosos en la 19ª satrapia de Darius. A la primera meitat del primer mil·lenni a.C. van ser uns terribles enemics dels assiris; Tiglat-Pileser II esmenta tributs rebuts «de vint reis de la terra de Tubal».⁸⁸

Cap a l'època clàssica, aquests grups humans havien passat més cap al nord,⁸⁹ encara que Xenofont⁹⁰ i les seves tropes gregues van trobar encara remanents d'ells al sud del Mar Negre. Molt més tard en la història ens trobem amb la paraula Mèixec en la forma de Muskovy. És possible que les dues cèlebres ciutats de Moscou i Tobolsk segueixin preservant les arrels dels noms de Mèixec i Tubal.

Tiràs

Segons Josefus i el Targum, els descendents de Tiràs es van convertir en els tracis. Smith⁹¹ diu que una branca dels tracis van ser els Getae o Gots. El rei Darius els va vèncer al 515 a.C. Per a l'època d'Alexandre el Magne (c. 330 a.C.), s'havien establert a la desembocadura del Danubi.⁹² Van mantenir la seva independència, però a principis del primer segle a.C. es van unir als dacis, i a partir de llavors van assetjar les legions romanes, fins que Trajà els va derrotar el 106 d.C., i els va incorporar a l'Imperi Romà.

Un dels problemes que tenim és que no hi ha cap altra menció de Tiràs en les Escriptures. Apareix aquesta breu menció del seu nom, i després, a diferència de Gómer, Mèixec o Tubal, desapareix del tot. Si els tracis van ser realment descendents de Tiràs i si es van escampar àmpliament, com diu Rawlinson,⁹³ amb moltes ramificacions com els bitinis i frigis, seria d'esperar que l'Escriptura donés alguna posterior referència a Tires. D'altra banda, es pot dir que hi ha una creença general entre els etnòlegs (que no obstant

Fig. 2. Els centres bàsics de civilització subjacents a tots els altres. Cadascun dels centres culturals del món primitiu va ser d'origen camita.

86 Josefus, F., *Antiguitats dels Jueus*, Llibre 1, cap. 6, secció 1.

87 Forbes, R. J., *Metallurgy in Antiquity*, Leiden, NL, Brill, 1950, pàg. 280.

88 Schrader, I., *The Cuneiform Inscriptions and the Old Testament*, Londres, Williams and Norgate, 1885, pàg. 64.

89 Sayce, A. H., *The Races of the Old Testament*, Londres, Religious Tract Society, 1893, pàg. 48.

90 Xenofont, *Anàbasi*, Llibre V, cap.5, secció 1.

91 Smith, R. Payne, *Commentary on Genesis*, editat per Ellicott, Zondervan, Grand Rapids, sense data, pàg. 149.

92 «Getae»: *Everyman's Encyclopedia*, Londres, Dent, vol. 6, pàg. 1913.

93 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Nova York, Scribner, 1878, pàg. 174.

això no és susceptible de demostració) que els tracis van donar finalment origen als teutons. Així, Rawlison observa:⁹⁴

La tribu tràcia dels Getae sembla haver arribat a créixer fins a constituir la gran nació dels gots, mentre que els dacis (o *dacini*) semblen haver arribat a ser els antecessors dels danesos. Les poques paraules tràcies que ens han arribat són decididament teutòniques. Hi ha també una semblança entre els costums tracis, com els descriu Heròdot (V. 4-8) i els que Tàcit descriu dels germànics.

Un cop més hem d'admetre que són unes fràgils línies d'evidència; però, en molts respectes tenim una concordança general amb tota la resta que coneixem dels descendents de Jàfet com un tot. Així, tenim una gran probabilitat que els descendents de Tiràs fessin una contribució tan gran per a la població i civilització d'Europa com la resta de la seva família immediata.

D'entre aquesta intricada xarxa de possibilitats i probabilitats sorgeix una imatge raonablement clara en la qual una sola família, començant amb Jàfet, es va multiplicar amb el curs del temps i va poblar la riba septentrional de la Mediterrània, tota Europa, les Illes Britàniques i Escandinàvia, i la major part de Rússia. La mateixa família es va instal·lar a l'Índia, desplaçant assentaments anteriors de camites que s'havien establert a la vall de l'Indus. Grups aïllats d'aquest mateix grup humà semblen haver-se desplaçat més cap a l'est, contribuint a petites bosses de població jafètica que, amb el temps, van quedar gairebé, si no totalment, absorbides pels camites. És possible que alguns d'ells contribuïssin amb trets que es troben en pobles de Polinèsia, i és concebible que en els *ainu* del nord del Japó hagi un romanent de jafetites.

Noè havia anunciat que Déu eixamplaria Jàfet (Gènesi 9:27). Sembla que aquest eixamplament va començar en una època molt primerenca de la història de Jàfet, però que ha estat un procés continuat i que ha tingut lloc en cada part del món, amb l'excepció de l'Extrem Orient. Els fills de Jàfet han tendit a estendre's i a multiplicar-se a costa d'altres grups racials. Com veurem en l'últim capítol, aquest eixamplament no vol dir que els jafetites fossin els primers a migrar lluny, perquè, allà on van arribar, fos en temps prehistòrics o històrics, havien estat precedits per colons més primerencs, l'origen racial dels quals no era indoeuropeu. Aquesta dinàmica d'assentaments de les àrees habitables del món ha tingut profundes conseqüències en el desenvolupament de la civilització, conseqüències que es consideren amb cert detall en un altre article Doorway.⁹⁵

Mentrestant, ha quedat establert per moltes línies d'evidència que els noms que apareixen a Gènesi 10:1-5 designen els de persones reals, les famílies dels quals van portar amb ells reminiscències clarament recognoscibles (encara que sovint de forma corrompuda) dels seus respectius antecessors, de manera que han sobreviscut fins als nostres dies, mantenint encara el tipus de relacions que s'impliquen en aquesta antiga Taula de les Nacions. I fins i tot el nom patriarcal queda sovint preservat de manera inequívoca!

94 Rawlison, G., *The Origin of Nations*, Nova York, Scribner, 1878, pàg. 178.
95 Custance, A. C., «A Christian World View», Part V a *Noah's Three Sons*, vol. 1 a The Doorway Papers Series, Grand Rapids, Zondervan Pub. House, 1975; article originalment publicat per l'autor com a monografia independent, Doorway Papers, número 29, 1968.

Capítol 3

Els descendents de Cam

ELS DESCENDENTS de Jàfet i els descendents de Sem es poden seguir de forma raonable en la història subsegüent, però els descendents de Cam presenten problemes que no comparteixen els altres dos. És veritat que un cert nombre dels descendents de la llista de Cam es poden seguir fàcilment, com per exemple Misraïm, Canaan i Het. I diverses de les ciutats relacionades amb Cam a Gènesi 10 no presenten problemes, havent arribat a ser llocs comuns per als estudiosos de la Bíblia. Però hi ha molts noms aquí sobre els que tenim molt poca informació, però que poden haver estat antecessors de seccions molt substancials de l'actual població del món. I això és cosa certa dels noms que ens proposem examinar, perquè tenen a veure amb l'origen de les anomenades «races de color».

Ja hem proposat que Jàfet va ser realment «eixamplat» fins a un grau excepcional en els seus descendents, no merament en la quantitat de nacions que finalment van derivar de la seva família, sinó també en la seva gran expansió sobre la superfície del globus. També, aquest engrandiment va ser prou gradual perquè succeís sense pertorbar el desenvolupament natural de diferències dialectals, que en el moment oportú van arribar a ser llengües diferents dins la família. En un altre Article de Doorway⁹⁶ es suggereix que la confusió que va tenir lloc a Babel va servir principalment com una aflicció per als fills de Cam, les llengües del qual han proliferat de forma desconcertant des dels primers temps fins al present, proliferació que va contribuir en una mesura gens petita a la fragmentació de la família original. Els canvis que van tenir lloc en la família semítica de llengües van ser notablement petits. I encara que els canvis que van succeir en la família jafètica de llengües van ser una mica més grans, no obstant van seguir un ordre que permet als lingüistes reconstruir les dues famílies amb una considerable certesa. En cap d'aquestes dues famílies de llengües hi ha una veritable evidència de «confusió» en el seu desenvolupament. D'altra banda, en les llengües de la línia camítica hi ha una gran quantitat de confusió, si per «confusió» volem dir que es van desenvolupar ràpidament nous dialectes entre tribus limítrofes i relacionades, tot multiplicant-se, i fent-se intel·ligibles les parles entre elles en un període notablement curt de temps. Aquest tema es tracta en l'article de Doorway esmentat més amunt, i no el tractarem aquí, però cal introduir-lo perquè té a veure amb la manca de la persistència dels noms camítics ancestrals al llarg dels segles en contrast amb els de les línies de Jàfet i de Sem. Això fa que sigui molt més difícil establir línies de connexió mitjançant noms. De fet, els membres més importants de la família de Cam portaven noms que van desaparèixer completament excepte en documents antics que han arribat fins a nosaltres. Els noms dels fills de Cam no ens han estat preservats en temps moderns ni tan sols en formes corrompudes. Els fills de Cam: Cuix, Misraïm, Put i Canaan, però cap d'aquests el manté cap representant vivent de cap manera que es pugui reconèixer. Cuix va passar posteriorment a ser identificat

96 Custance, Arthur, «The Confusion of Languages», Part V a *Time and Eternity*, vol. 6 a The Doorway Papers Series; article originalment publicat per l'autor com a monografia independent, Doorway Papers, número 8, 1961. Hi ha versió en castellà, també publicada en línia a <http://www.sedin.org/doorway/08-confusion.html>

amb Etiòpia, Misraïm amb Egipte, Fut amb Líbia i Canaan amb Palestina, però els noms vells van quedar totalment fora d'ús.

D'altra banda, molts dels noms van arribar a destacar durant molt de temps no perquè hi haguessin nombrosos descendents, com en el cas de Jàfet, sinó més aviat a causa d'alguna gran fita individual. Nimrod va ser recordat per les seves aptituds com a caçador. Moltes de les ciutats que s'esmenten com fundades pels descendents de Cam van tenir històries dignes de menció. Però també la major part d'elles van deixar de tenir importància molt abans dels temps moderns. Una excepció notable és la ciutat de Jerusalem, que, naturalment, no s'esmenta en absolut en aquest passatge ni tan sols sota el seu antic nom de Jebús.

Així, com es pot proporcionar una prova substancial a l'asseveració que les races de color van descendir de Cam? La resposta és: només mitjançant inferències. Per exemple, mentre que hi va haver un Cuix en o prop de Mesopotàmia al mateix principi, l'assentament més destacat establert per descendents d'aquest patriarca va estar a Etiòpia. Els etiòps han estat generalment considerats com negres veritables, el que es reconeix de forma indirecta en l'Esclatua quan el profeta pregunta: «¿Pot un cuixita canviar la seva pell?» (Jeremies 13:23). El primer fill de Cuix va ser Seba, i segons Jervis aquest patriarca va ser el suposat fundador del Regne de Jemameh a Aràbia. Diu ell:⁹⁷

La seva tribu, que es va estendre cap a l'est, va ocupar la costa d'Oman, des del Cap Musandam fins als entorns de Ras-el-Had, en el límit oriental de la península; Ptolemeu els esmenta amb el nom d'Asabi. La grandesa comercial d'aquesta nació s'atribueix a la seva possessió de Littus Mammaeum o Costa d'Or, i del port de Masqat, que, des de la infància de la navegació, ha d'haver atret i dominat el comerç amb l'Índia.

Sembla que des d'allí es van expandir per Àfrica, a través dels estrets de Bab-el-Mandeb. Josep testimica que Saba era una antiga metròpoli del regne de Meroe, a la fèrtil regió entre el Nil i l'Atsaboras (o Bahr-el-aswad); aquesta regió va rebre finalment el nom de Meroe per una germana de Cambises rei de Pèrsia, tot i que Meroe sembla més aviat una paraula derivada de l'etiòpic. Les ruïnes de l'antiga Meroe es troben a 6 quilòmetres al nord-est de Shendy, a Nubia.

Hi ha altres tribus natives d'Àfrica que es reconeix tradicionalment que descendeixen de Cam. Els negres iorubes,⁹⁸ per exemple, afirmen descendir de Nimrod, mentre que els libis, que tenen pell «blanca», són generalment vinculats amb Lebahim, un fill de Misraïm. I els egipcis van ser descendents directes de Misraïm. Per això, és possible que tota l'Àfrica, tot i els diferents matisos de color de les seves poblacions natives, fos inicialment ocupada per diversos membres d'aquesta única família camítica. No obstant això, roman una enorme multitud de pobles que

generalment es classifiquen com mongoloides, que es van instal·lar a l'Extrem Orient i en el Nou Món. Apareixen realment en aquest arbre genealògic, o caldrà admetre que la Taula de les Nacions, aquí, no és inclusiva?

Hi ha dos noms que crec que poden donar-nos claus. Que tinguin un esment tan breu a la genealogia pot semblar sorprenent si —com proposem aquí— van donar origen a grups humans tan nombrosos. Ens estem referint específicament a Het, un fill de Canaan, i als sinites o sineus, tribu suposadament descendida de Sini, un germà de Het.

Het va ser, sens dubte, el pare dels hittites o hitites. No obstant això, excepte per les investigacions dels arqueòlegs mai haguéssim sabut com de importants en van ser realment els descendents d'aquest home en un punt de la història, perquè l'imperi hittita va desaparèixer completament de la vista —o gairebé completament. Aquesta excepció és necessària si admetem alguna validesa a una observació feta per C. R. Conder.⁹⁹ Ell sostenia que quan l'imperi hittita es va enfonsar, tots els hittites importants o bé van ser morts, o van fugir cap a l'est. El punt de vista de Conder era que la paraula «hittita», que apareix en cuneiforme com «Jittae», va ser portat pel romanent d'aquesta nació altre temps poderosa en la seva fugida a l'Extrem Orient, i que va ser preservada a través dels segles a la forma més familiar de «Cathay».¹⁰⁰ Ell suposa que van arribar a formar una proporció no petita de la raça xinesa primitiva. Per descomptat, hi ha curioses vinculacions entre ells, com la seva forma de vestir, el seu calçat amb la punta dels dits cap amunt, la disposició del cabell en forma de cua, etc. Les representacions gràfiques dels hittites mostren que posseïen pòmuls elevats, i els que han estudiat els seus cranis han observat que posseïen no pocs trets dels mongoloides. Més recentment, ha aparegut una altra possible vinculació corroborativa amb el descobriment que els hittites havien dominat l'art de fondre ferro i de la doma de cavalls, dos èxits d'enorme importància, i que es repeteixen en una època molt primerenca de la història de la Xina¹⁰¹—molt abans que arribessin a Occident.

S'hauria d'observar que hi ha evidència lingüística d'un component jafètic en l'Imperi Hittita.¹⁰² En veure que la seva expansió inicial va tenir lloc a Àsia Menor, no és massa sorprenent que s'hagués donat una barreja de races dins de l'Imperi. Bé podria ser que hi hagués una aristocràcia indoeuropea, així com en un punt de la història d'Egipte va haver-hi una aristocràcia dels Reis-Pastors (semita). George Barton va observar:¹⁰³

Algunes característiques de la seva parla s'assemblen clarament a trets de la família de les llengües indoeuropees, però altres característiques semblen denotar afinitats tàrtares (és a dir, mongòliques). En alguns casos es pot seguir clarament la influència de la llengua assíria. La mateixa confusió es presenta quan estudiem les imatges de hittites que apareixen en els relleus egipcis. Es

97 Jervis, J. J.-W., *Genesis Elucidated*, Bagster, Londres, 1872, pàg. 167.

98 Iorubes: vegeu K. C. Murray, «Nigerian Bronzes: Work from Ife», *Antiquity*, Anglaterra, Mar., 1941, pàg. 76.

99 Conder, C. R., «The Canaanites», *Transactions of the Victoria Institute*, Londres, vol. 24, 1890, pàg. 51.

100 Els xinesos van emprar coets com a armes per primera vegada, i els van anomenar «Alsichem A-Jatai» o «Fletxes Xineses». Vegeu Willey Llei, «Rockets», a *Scientific American*, maig de 1949, pàg. 31.

101 Needham, J., *Science and Civilization in China*, Cambridge, 1954, vol. 1, pel que fa als cavalls, pàgs. 81, 83, etc.; respecte a la metal·lúrgia del ferro, pàgs. 1, 235, etc.

102 Els hittites indoeuropeus: vegeu per exemple O. G. Gurney, *The Hittites*, Pelican Books, Londres, 1952, cap. 6, pàg. 117. I veure la conclusió de George Barton, *Archaeology and the Bible*, American Sunday School Union, Philadelphia, 6a edició, 1933, pàg. 92ss.

103 Barton, George, *ibid.*, pàgs. 90, 91.

presenten dues classes de rostres. Un tipus amb pòmuls elevats, ulls oblics, i amb cua, com el poble mongol i xinès. L'altre presenta un cap i rostre rasurats que són una mica com els grecs.

Això ens porta al germà de Het, que evidentment es deia Sin. D'aquest nom hi ha molts exemples en formes variants a través de l'Orient Mitjà i cap a l'Extrem Orient. Una de les característiques dels pobles camites —usant el terme «camita» en el seu sentit estrictament bíblic, i no com els antropòlegs ho fan servir en l'actualitat—és una tendència a deïficar els seus antecessors. S'ha suggerit que el Amon dels egipcis és un exemple d'això, on el mateix Cam ha estat deïficat. La combinació en aquell mateix país de No-Amon pot ser una extensió d'aquesta pràctica al mateix Noé, que després queda associat amb el seu fill en el doble títol. El que ens interessa aquí és que la paraula «Sin» va arribar a ser el nom d'una deïtat molt important, que apareix des de temps molt primerencs i fins a èpoques tardanes en la història d'Assíria. L'últim rei de la Ur sumèria es deia «Abi-Sin». La paraula apareix, naturalment, en el nom Senaquerib (Sin-ah-erba, és a dir, «Vulgui el déu Sin multiplicar a[ls meus] germans»), i com Naran-Sin, etc.

Sin va ser prou important no només per ser deïficat sinó perquè li donessin el títol de «Senyor de les Lleis».104 En un himne d'Ur es diu d'ell que va ser «ell qui va crear la llei i la justícia de manera que la humanitat ha establert lleis», i, una altra vegada, «el promulgador de les lleis del cel i de la terra». Una altra notable circumstància pot desprendre's d'aquesta, perquè si alguns dels seus descendents es van traslladar al sud a l'Àrabia i es van establir en una regió posteriorment coneguda com el Sin-aí, llavors és possible que la seva reputació com a gran codificador de la llei portés a una tradició que associés el Sinaí com un lloc on s'havia originat la llei. És possible que hi hagi alguna relació entre aquesta circumstància i l'elecció per part de Déu del Mont Sinaí com el lloc on Ell va donar els Deu Manaments. A més, segons Boscauwen, el títol «Senyor de les Lleis» atribuït al Sin deïficat és, en l'himne original d'Ur, Bel-Terite, i la primera síl·laba és una forma del terme més conegut de «Baal». I la paraula «Terite» és la forma plural del terme «tertu» que significa «lleis», que és equivalent a l'hebreu «Torà» («lleis»).

Així, tot i que el patriarca Sin rep una escassa menció a Gènesi 10, va ser un personatge molt important. És possible també que el seu nom quedés preservat en el modern terme de «Xina». Encara que Perry va adoptar una perspectiva de desenvolupament cultural que ha quedat generalment desacreditada a causa de la seva excessiva simplificació, pot estar no obstant essencialment en el cert en les asseveracions que fa exposant que la civilització xinesa va procedir d'occident. No pocs erudits en cuneiforme s'han fixat en quanta similitud tenia, en certs aspectes, el sumeri amb el xinès. Ara bé, Perry diu:105

Hi ha una característica significativa sobre la possible manera en que va tenir origen la civilització xinesa, que per descomptat mereix que se li presti atenció. El lloc més

estretament associat pels mateixos xinesos amb l'origen de la seva civilització és la capital de Shensi, és a dir, Siang-fu (Pare Sin), Siang-fu, a la riba del Wei, un afluent del riu Groc, és a prop d'importantes mines de or i de jade.

És per descomptat significatiu que el Sinaí fos igualment important com a lloc miner. El nom «Sin», segons Dillmann,106 apareix en assiri en la forma «Sinu». No seria difícil que «Pare Sin» es convertís en «Pare Sian», o, amb una lleugera nasalització, «Siang», en xinès «Sianfu». Els xinesos tenen una tradició que el seu primer rei, Fu-hi, va aparèixer a les Muntanyes de Chin immediatament després que el món hagués estat cobert d'aigua.107 El mateix Sin pertanyia a la tercera generació des de Noè, circumstància que, si la identificació es justifica, donaria un interval temporal aproximadament apropiat.

A més, el poble que comerciava en època primerenca amb els escites, i que procedia de l'Extrem Orient, es deia «Sinae», i la seva ciutat més important era «Thinae», un gran centre comercial a la Xina occidental.108 La ciutat es coneix actualment com «Thsin» o simplement «Tin», i es troba a la província de Shensi.

Els Sinae es van fer independents a la Xina occidental, regnant-hi els seus prínceps durant uns 650 anys abans que finalment aconseguissin el domini sobre tota el país. Al segle tercer a.C. la dinastia Tsin es va fer suprema en l'Imperi. La paraula mateixa va arribar a tenir el sentit de «llinatge pur». Aquesta paraula va ser adoptada com a títol pels Emperadors Manxús, i es creu que els malais la van canviar a la forma «Tchina», i que procedent d'ells els portuguesos la van portar a Europa com «China». Fa alguns anys els diaris portaven titulars pel que fa al conflicte entre els japonesos i els xinesos, on l'antic nom va tornar a aparèixer en la seva forma original, perquè es referien comunament a la guerra sinojaponesa.

Flavi Arrià feia referència, en el 140 d.C.,109 als Sinae o Thinae com un poble a les parts més remotes d'Àsia. Això porta a la ment la referència als Sinim a Isaïes 49:12, que vénen «de lluny», però específicament no del nord ni de l'oest.

Tornant de nou a l'observació de Conder que fa sobre la «llunyana Cathay» de les referències medievals, tindria sentit suposar que els romanents dels hittites després de la destrucció del seu Imperi es van dirigir cap a l'Est i es van assentar entre els sinites, que eren els seus parents, i que van contribuir a la seva civilització amb certs arts, principalment la metal·lúrgia (especialment la metal·lúrgia del ferro), i que van ser absorbits tan totalment que van desaparèixer posteriorment de la història com a poble individual.

La troballa de l'home prehistòric a les coves de Zhoukoudian amb restes esquelètiques amb una variància suficient per cobrir des dels límits occidentals de tipus a la Xina fins a tipus del Nou Món ha semblat per a molts una clara evidència que els que es van assentar en el Nou Món van passar per la Xina. Que el Nou Món va ser poblat per un grup humà mongoloide és cosa en la qual hi ha un acord general, tot i que hi ha alguna evidència d'un

104 Boscauwen, W. St. Chad, *The Bible and the Monuments*, Eyre and Spottiswoode, Londres, 1896, pàg. 64.

105 Perry, W. J., *The Growth of Civilization*, Pelican Books, Londres, 1937, pàg. 125.

106 Dillmann, A., *Genesis: Critically and Exegetically Expounded*, T. & T. Clark, Edimburg, 1897, vol. 1, pàg. 367.

107 Inglis, J., *Notes on the Book of Genesis*, Gall and Inglis, Londres, 1877, p.89, nota al verset 28.

108 Fausset, A. R., «Sinim», *Bible Cyclopedia: Critical and Expository*, Funk and Wagnalls, Londres, sense data, pàg. 655.

109 Flavi Arrià: citat per C. A. Gordon, «Notes on the Ethnology and Ancient Chronology of China», *Transactions of the Victoria Institute*, Londres, vol. 23, 1889, pàg. 170.

petit component negroide.¹¹⁰ L'evidència, és cert, és petita, però l'evidència que tenim em sembla assenyalar en la mateixa direcció, recolzant la nostra asseveració inicial que no només l'Àfrica amb les seves races negres, sinó que també l'Extrem Orient i les Amèriques amb els seus races de color van ser tots descendents de Cam.

Hi ha una il·lustració addicional sobre com els descendents de Cam van poder haver contribuït de manera singular a la civilització jafètica, en aquest cas a la romana. La contribució feta a la cultura jafètica pels sumeris, els egipcis, els cretencs i posteriorment els xinesos, i pels amerindis, s'explora de forma detallada a la Part IV de *Noah's Three Sons*, «The Technology of Hamitic People [La tecnologia del poble camita]». La contribució feta pels etruscs també es tracta en aquest article. L'origen dels etruscs, tot i que s'ha estudiat i especulat sobre ells de manera intensa al llarg de més de cent anys, segueix sent un misteri. Voldria suggerir que hi ha un nom a la llista dels descendents de Cam que podria ser una referència a l'antecessor d'ells, Ressen (verset 19).

Es diu que Ressen era una ciutat. És característic de les primeres poblacions i ciutats esmentades a Gènesi que van rebre els noms dels seus fundadors o dels fills dels seus fundadors. Segons Gènesi 4:17, Caïn va edificar una ciutat i la va anomenar pel seu fill Enoc. Hi ha pocs dubtes que la Unuk i posteriorment Uruk de les inscripcions cuneïformes és un reflex d'això. Com hem vist en un altre article, aquest antic assentament va passar posteriorment a anomenar-se Erec, i molt més tard Warka. Després va donar origen a la paraula que significa «ciutat»,¹¹¹ i que ha passat a l'anglès com «burg» i al castellà com «burgo». Hem observat que Sidó és primer esmentat com el primogènit de Canaan, però pocs versets després com a nom de la ciutat (versets 15 i 19). Similarment, els jebuseus, que se suposen descendents d'un home anomenat Jebús, vivien en una fortalesa anomenada originalment segons el seu antecessor. De manera que em sembla ben probable que quan Nimrod va passar del sud de Babilònia a Assíria i va edificar Nínive i Ressen, entre altres ciutats, nomenés la ciutat com Ressen bé per un antecessor, bé per un parent immediat. No és estrictament necessari demostrar que els etruscs van ser una espècie de grup colonitzador que es va originar d'aquest assentament específic fundat per Nimrod.

La pregunta és, podem justificar de manera raonable que es apropiat derivar la paraula més familiar «etrusc» des d'una antiga Ressen, i remuntar aquest mateix poble fins a l'Orient Mitjà i en estreta proximitat amb Assíria, i establir la seva afinitat racial com no indoeuropea ni semítica? La resposta a totes aquestes tres preguntes pot donar-se en sentit afirmatiu amb una certa certesa sobre les següents bases.

Per començar, es pot dir de manera directa que el poble d'Etruria o Toscana era conegut pels primitius grecs com els Tyrsenoi. Els primers romans el coneixien com els Etrusci. Però

en els temps clàssics llatins, ells es designaven a si mateixos com els rasena.¹¹²

Segons Heròdot,¹¹³ aquest poble procedia de Lídia. Afirmaven haver inventat, al llarg d'una prolongada fam a la terra, una sèrie de jocs, incloent el dels daus. Posteriorment van passar al nord d'Itàlia i Grècia com a resultat de la següent circumstància. La situació es va agreujar fins al punt que es va decidir dividir la nació en dues, amb una meitat emigrant de Lídia amb l'esperança de salvar l'altra meitat. El fill del rei es deia Tirrè, que va esdevenir el cabdill per designació de la meitat de la nació que va partir de Lídia. Després d'haver navegat deixant de banda molts països, van arribar a un lloc que Heròdot designa com «Úmbria» (aparentment es designa amb aquest terme tot el nord d'Itàlia), on van edificar ciutats. Van deixar el seu antic nom de Lidis, i van prendre per a si el nom del fill del rei, tirrens.

Que aquest poble, els etruscs, procedia d'Àsia Menor, queda confirmat per criteris lingüístics i altres. El professor Joshua Whatmough¹¹⁴ diu: «Difícilment es poden mantenir dubtes de les afinitats anatòliques dels etruscs». Raymond Bloch¹¹⁵ creu, basant-se en l'evidència lingüística, que els etruscs pertanyien a una família no molt estretament vinculada que habitava a les riberes de la Mediterrània, incloent l'Àsia Menor, abans que la invasió indoeuropea capgirés l'estructura de la regió, i que va tenir lloc en el segon mil·lenni a.C. Ell considera que els etruscs eren una «borsa» d'aquest poble desplaçat, i que això explica les semblances entre els seus costums socials i religiosos i els de certs pobles de l'Àsia Menor.

Fa molts anys, el professor E. St. John Parry¹¹⁶ va presentar evidències per demostrar que els pelasgs, que, com els etruscs, edificaven monuments megalítics, poden haver quedat trasbalsats al mateix temps i per la mateixa circumstància, i que van emigrar de l'Àsia Menor de forma paral·lela, quedant posteriorment confosos amb ells pels primers historiògrafs.

Una cosa sí que sembla ben establerta, i és que la seva llengua no era indoeuropea ni semítica.¹¹⁷ Sembla ben fonamentat suposar (tot i que el llenguatge no és en absolut una guia segura en aquesta qüestió) que ells mateixos eren racialment diferents dels indoeuropeus.¹¹⁸ S'ha proposat una relació amb altres «bosses» — els bascos, per exemple.¹¹⁹

Hem esmentat la tradició que atribueix als etruscs o rasena la invenció dels daus. Fa anys es va trobar un parell de daus amb els números aparentment escrits en lloc de merament indicats mitjançant punts. Poc després d'aquest descobriment, el Rev. Isaac Taylor va presentar un article¹²⁰ a l'Institut Victòria a Londres on mostrava que la interpretació més probable dels numerals calia trobar-la fent referència a termes semblants en finès, altaic i basc. Pocs anys després, mentre aquesta qüestió seguia viva —com segueix sent el cas—, un Mr. R. Brown va presentar un article¹²¹ davant aquest mateix Institut on, en un

110 Taylor, Griffith, *Environment, Race and Migration*, Universitat de Toronto, 1945, pàg. 256. Vegeu també E. A. Hooten, *Apes, Men and Morons*, Putnam's Sons, Londres, 1937, pàg. 185.

111 Ciutat: Eisler, R., «Loan Words in Semitic Languages Meaning "Town"», *Antiquity*, Dec. 1939, pàgs. 449ss.

112 Rouse, M. L., «Bible Pedgree of the Nations of the World», *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 38, 1906, pàg. 93.

113 Heròdot, *Història*, Llibre I, XCIV.

114 Whatmough, Joshua, en una ressenya de «The Foundations of Roman Italy», *Antiquity*, Vol. 11, 1937, pàg. 363.

115 Bloch, Raymond, «The Etruscans», *Scientific American*, febrer de 1962, pàg. 87.

116 Parry, E. St. John, «On Some Points Connected With the Early History of Rome», *Canadian Journal*, abril de 1854, pàg. 219.

117 Fiesel, Eva, «The Inscriptions on the Etruscan Bulla», *American Journal of Archaeology*, juny de 1935, p. 196.

118 MacIvor, D. R., «The Etruscans», *Antiquity*, juny de 1927, pàg. 162.

119 «Basques»: *Everyman's Encyclopedia*, vol. 5, Dent, Londres, 1913, pàg. 544.

120 Taylor, Isaac, «On the Etruscan Languages», *Transactions of the Victoria Institute*, Londres, vol. 10, 1876, pàgs. 179-206.

121 Brown, R., nota especial sobre «The Etruscans», *Transactions of the Victoria Institute*, Londres, vol. 14, 1881, pàgs. 352-354.

apèndix, es comparen algunes altres paraules etrusques amb certes paraules sumèries. Així, potser ens estem aproximant més a l'antiga Ressen de Gènesi 10.

En la seva obra *Origin of Nations*, Rawlinson¹²² crida l'atenció al fet que certs bronzes etruscs estan decorats o adornats amb figures en fileres, que exhibeixen esfinxs i éssers humans que, suggereix ell, no són dissimilars a processons semblants que es van trobar a prop de Nínive. Aquests paral·lels assiris els va descobrir Layard, i els va comunicar en la seva cèlebre obra *Discoveries in the Ruins of Babylon and Nineveh*. Sobre aquests descobriments, Layard va escriure el que segueix:¹²³

Un segon bol, de 7,5 polzades de diàmetre i d'una profunditat de 3/4 polzades, té en el centre un medalló i als costats en un relleu molt elevat dos lleons i dues esfinxs ... que porten un collaret, plomes i un tocat al cap format per un disc amb dos ureus. Tots dos bols són dignes de menció per l'atreuït del relleu i per l'arcaic tractament de les figures, semblants en aquest respecte als voris prèviament descoberts en Nimrud.

Recorden poderosament les antigues restes de Grècia, i especialment el treball en metall i la ceràmica pintada descoberts en tombes molt antigues a Etrúria, als quals s'assemblen tan estretament no solament en disseny sinó també en tema, amb la introducció dels mateixos animals mítics i dels mateixos ornaments, que no podem deixar d'atribuir a tots dos el mateix origen.

Layard ressalta aquesta impressió il·lustrant el seu argument amb talles de fusta en el text, que mostren que les figures trobades sobre un pedestal de bronze en Powledrara a Etrúria «són exactament similars a les que apareixen sobre un fragment d'un plat portat de Nínive». Així, un fil conductor d'evidència ens retrotrau fins a les mateixes rodalies de Nínive, on estava situada la ciutat de Ressen.

Hi ha una altra evidència addicional que ens porta de tornada a la mateixa antiga font. És de naturalesa diferent encara que igualment suggestiva. Els romans celebraven anualment una festivitat anomenada «Festa de Saturn» o «*Saturnalia*», durant la qual els tribunals estaven tancats, els escolars tenien vacances, i se susprenien totes les activitats comercials. Un costum que cal ressaltar era l'«alliberament» o la «manumissió» de tots els esclaus, als quals se'ls permetia dir el que volguessin sobre els seus amos, i que prenien part en un banquet revestits de les vestidures dels seus amos, els quals els servien a taula. Aquest període de llibertat durava al voltant d'una setmana.

L'origen d'aquesta festa, segons l'obra de Smith, *Dictionary of Greek and Roman Antiquities*, no és segur.¹²⁴ Una llegenda ho atribuïa als pelasgs. En vista que tants dels trets de la primitiva cultura romana, incloent les seves cerimònies, són atribuïbles directament als etruscs, i que els etruscs i els pelasgs eren de vegades confosos entre si, sembla possible que aquesta estranya

pràctica de donar als esclaus una setmana de total llibertat, i més encara, de llicència, fos originalment introduïda pels etruscs.

Per això, em sembla summament significatiu que quan el professor Pinches va llegir un article davant l'Institut Victòria titulat «Notes upon Some of the Recent Discoveries in the Realm of Assyriology», fes referència a una inscripció del cèlebre Gudea on exposava que després d'haver edificat Eninnu (una casa o temple), «va aixecar esclavituds i va confirmar beneficis. Durant set dies no es va exigir obediència, la criada va ser feta com la seva senyora, i el servent com el seu senyor». Comentant sobre això, el professor Pinches¹²⁵ observa:

Naturalment, els sumeris eren propietaris d'esclaus, però semblen haver estat de disposició afable, i que donaven bon tracte als seus esclaus. En aquest cas es diu que se'ls va donar set dies de vacances, i aquest és l'únic registre cuneiforme conegut amb tal menció.

És per descomptat cosa notable que hi hagi un buit de tants segles d'absència de referència a aquest costum des de Gudea fins als temps romans, però és evident que el costum va ser transmès d'una o altra manera, i sembla ben lògic suposar que els transmissors van ser els Racina, els descendents d'un cert Ressen que estaven familiaritzats amb la cultura d'Assíria.

Tot resumit, llavors, tenim un poble que es designava com Rasena, per un antecessor el nom del qual podria ser una forma del més antic Ressen, començant a Assíria, establint-se a Lídia, des d'on posteriorment van emigrar al nord d'Itàlia, i que parlava un llenguatge ni semític ni indoeuropeu, que eren de forma especial constructors de ciutats (com prosseguint la tradició del seu antecessor), i que seguien produint obres d'art per a les que s'han trobat paral·lels ben exactes en el mateix lloc on Gènesi 10 diu que es edificar la ciutat de Ressen.

És ben possible que així com Sidó va ser recordat per una ciutat nomenada per ell, igualment la ciutat de Ressen commemorés un patriarca del que els seus descendents, molt després que la ciutat hagués desaparegut, es van multiplicar i van prosseguir les seves tradicions heretades de vida urbana, així com el nom del seu antecessor, i s'instal·lessin a Etrúria, on van fer una immensa contribució al fonament de la civilització romana que, amb el temps, ha arribat a ser la nostra.

Capítol 4

Els descendents de Sem

TOT I QUE en la línia de Sem anaven a seguir els Legisladors, Profetes, Sacerdots i Reis sobre la història dels quals tracta la resta de l'Antic Testament, hi ha menys a dir sobre aquesta part de la genealogia. Però hi ha un o dos punts que val la pena observar, en part perquè l'autenticitat de la Taula també queda recolzada aquí, i en part perquè es presta una atenció particular a un personatge, Pèleg, que és objecte d'una menció especial, com Nimrod en la secció precedent.

122 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Scribners, Nova York, 1878, pàg. 123.

123 Layard, A.H., *Discoveries in the Ruins of Babylon and Nineveh*, Murray, Londres, 1853, pàg. 189.

124 «Saturnalia»: *Smith Dictionary of Greek and Roman Antiquities*, vol. 2, Murray, Londres, 3a edició, 1901, pàg. 600.

125 Pinches, T. G., «Notes Upon Some of the Recent Discoveries in the Realm of Assyriology with Special Reference to the Private Life of the Babylonians», *Transactions of the Victoria Institute*, Londres, vol. 26, 1892, pàg. 139.

Primer, tenim que Elam és relacionat com aparentment el primogènit de Sem. Es va creure durant molts anys que el país designat pel seu nom a l'est de la Mesopotàmia meridional havia estat colonitzat per un poble clarament no semita, i la declaració bíblica va ser posada aquí en dubte. Però subsegüents excavacions han demostrat que el poble més primitiu que es va instal·lar allí va ser per descomptat el semita. És sovint cert que sorgeixen coses que aparentment militen al principi en contra de la Paraula de Déu, però al final una major llum la vindica completament. La persona que l'accepta és com qui sembla estar perdent una batalla però que gaudeix de l'absoluta seguretat d'arribar a la victòria final. Aquesta és una posició molt més feliç en la qual trobar-se, a la llarga, que no pas estar gaudint d'una aparent victòria només per trobar-se al final que un és un perdedor. Una autoritat com S. R. Driver,¹²⁶ encara que ressalta el fet que en temps posteriors els elamites eren racialment totalment diferents dels semites (amb la seva llengua, per exemple, aglutinant), es va veure obligat a admetre que «inscripcions recentment descobertes» semblen haver demostrat que en temps molt remots Elam va ser poblada per semites. No va poder deixar d'afegir que l'asseveració bíblica probablement es va originar perquè Elam va dependre en temps molt posteriors de la semita Babilònia; assegura els seus lectors que «és molt improbable» que l'autor original de Gènesi 10 pogués haver sabut el que ara sabem. Però des de l'època de Driver, addicionals excavacions han proporcionat evidències contundents de vincles culturals directes entre algunes de les més antigues ciutats a Babilònia i els estrats més inferiors a Susa, la capital d'Elam.¹²⁷

L'evidència sembla ara indicar clarament la presència a Mesopotàmia, en temps molt primerencs, de tres diferents grups humans, els sumeris (camites), els més antics babilonis (semites), i un grup humà a qui tant Childe com Mallowen designen pròpiament com jafetites (és a dir, indoeuropeus). Com ho va expressar Childe:¹²⁸

A partir de registres escrits posteriors, els filòlegs dedueixen la presència de tres grups lingüístics «jafetites» (coneguts només per inferència a partir d'uns pocs noms de llocs), semites (parlant una llengua relacionada amb l'hebreu i l'àrab), i els dominants sumeris.

La dinàmica com la presenta Childe en un altre estudi¹²⁹ revela que el primer poble en entrar a Mesopotàmia va procedir de l'est i que no eren sumeris, sinó de fet elamites semítics, que van fundar unes ciutats tan antigues com Al-Ubaid i Jemdet Nasr. Aquesta gent es van establir primer en el sud i es van estendre gradualment cap al nord, però sense perdre els vincles culturals que ens tornen a Elam. Childe proposa després que va seguir una segona onada d'immigrants a Mesopotàmia, que aquesta vegada no eren semites, sinó sumeris, és a dir, elamites. Aquesta gent va introduir noves influències civilitzadores que van portar a un considerable avenç cultural, fins que, per a l'època del període d'Uruk, i tot i que encara eren una minoria, havien arribat a prendre el poder. Mentre, més al

nord, és a dir, a Assíria, els semites van prosseguir el seu lent desenvolupament, fins que va sorgir al sud un home a qui l'Escriptura designa com Nimrod, en la línia de Cam. Aquest es va establir com a senyor del sud i després va viatjar fins a Assíria, o, com ho expressa l'Escriptura, «D'aquesta terra sortí Assur». Alhora va fundar un nombre de ciutats que s'esmenten a Gènesi 10 en relació amb Nínive.

Mallowen ressalta les distincions entre aquests dos tipus dominants, els sumeris i els accadis, és a dir, els camites i semites, en aquest primerenc període del desenvolupament del país.¹³⁰ Al mateix temps, també ressalta que existia un altre grup, l'existència del qual està ben establerta sobre bases lingüístiques. Speiser¹³¹ va proposar la designació de jafetita per aquest poble, conegut en època molt primerenca al país muntanyós a l'est del Tigris. Eren coneguts especialment per la claror de la seva pell. Que havien entrat a la Mesopotàmia meridional almenys en certes quantitats en temps molt primerencs ho ha observat Campbell Thompson,¹³² a més de Speiser.

Així, la imatge general, encara que els detalls no són tan clars com podríem desitjar, dona suport no obstant a les implicacions de Gènesi 10, fins i tot permetent-nos detectar reverberacions de les gestes de Nimrod, que d'altra banda segueix sense identificar. Alguns han establert un domini del sud sobre el nord: potser a causa de Nimrod.

El segon punt a observar en aquesta secció de la genealogia és la nota sobre Pèleg: «en els seus dies la terra fou dividida». Les interpretacions d'aquesta breu nota han estat alhora àmplies i interessants. Recentment ha començat a fer-se aparent que els pelasgs de l'antiguitat, que van ser grans mercaders navegants, i en ocasions pirates, poden haver rebut el seu nom de Pèleg en els temps més remots. Sobrevivint en una multitud de formes apareix un determinatiu adjunt a moltes paraules que té l'efecte de convertir la paraula en un patronímic. Això apareix per exemple amb «-icus», en la paraula «Germanicus»; també amb «-ic», en la paraula «Britànic», «-ski» en molts noms russos familiars, possiblement «-cos» en la paraula «etrusc[o]s», i «scion» en anglès. Un altre terme, que és el punt important en aquest context, és «skoi», ja darrere del nom més antic «Pèleg», que dona el compost «Pelegskoi». Aquests són els «pelasgs». Els pelasgs constitueixen un gran misteri, perquè encara que semblen haver estat molt poderosos, no està clara la seva procedència ni el que els va succeir. Quan els tracis van descendir al Egeu des del nord el segle XIV a.C., van desplaçar els pelasgs del territori que havien posseït entre l'Hebrus i el Strymon. És curiós trobar els pelasgs ocupant un territori adjacent a un riu, l'Hebrus, amb un nom tan reminiscent d'Heber, o Éber, que, segons Gènesi 10:25, era el pare d'ells. Després d'haver estat desplaçades, aquestes gents semblen haver estat absorbides pels pobles grecs, amb els que van quedar posteriorment confoses. Diu Munro:¹³³

La nació dels pelasgs va deixar d'existir com a tal, adoptant el nom de jonis, probablement entre les comunitats mixtes en el costat asiàtic.

126 Driver, S. R., *The Book of Genesis*, Westminster Commentaries, Methuen, Londres, 1904, 3a edició, pàg. 128.

127 Això va ser observat primer per E. A. Speiser en les seves excavacions a Tepe Gaura el 1927 i comunicat a l'*Annual of the American Schools of Oriental Research*, vol. 9, 1929, pàg. 22.

128 Childe, V. G., *What Happened in History*, Pelican Books, 1948, pàg. 81.

129 Childe, V. G., *New Light on the Most Ancient East*, Kegan Paul, Londres, 1935, pàgs. 133, 136, i 145-146.

130 Mallowen, M. E. L., «A Mesopotamian Trilogy», *Antiquity*, juny de 1939, pàg. 161.

131 Speiser, E. A., *Mesopotamian Origins*, Philadelphia, 1930.

132 Thompson, Campbell, en *Man*, Royal Anthropological Institute, vol. xxiii, 1923, pàg. 81.

133 Munro, J. A. R., «Pelasgians and Ionians» en una comunicació a l'*American Journal of Archaeology*, Abr.-Juny, 1935, pàg. 265.

Potser a causa que els pelasgs eren una nació no de parla grega, van ser més fàcilment identificats pels grecs, que tenien la tendència a posar a tots els estrangers a la mateixa pila, amb els etruscs, que tampoc eren grecs. Sembla, però, que no eren, en realitat, el mateix poble. Així, tenim possiblement a un grup de «heberites» que van adquirir alguna notorietat durant un temps en el món primitiu, només per desaparèixer després de ser desplaçats del seu primer emplaçament i absorbits en la barreja de pobles que habitaven la regió de l'Egeu.

El seu antecessor, Pèleg, va rebre el seu nom a causa d'un esdeveniment que ha estat diversament interpretat. En el Llibre de Jaser (2:11), que s'atribueix a Alcuí i que és molt probablement espuri, hi ha una interessant observació sobre aquest home:

Va ser Pèleg qui va inventar la tanca i el fossat, la muralla i el baluard; i qui va repartir per sorts les terres entre els seus germans.

En el seu *Comentari*, Jamieson¹³⁴ exposa la seva creença que aquest esdeveniment va ser una divisió formal de la terra realitzada per Noé, actuant per impuls diví, entre els seus tres fills. Es proposa que hi ha una referència addicional a aquest esdeveniment en Deuteronomi 32:8 i Fets 17:24-26. Peter Lange¹³⁵ fa referència a una obra de Fabri titulada «Origin of Heathenism [L'origen del paganisme]», publicada el 1859, en què l'autor interpreta l'expressió com referint-se a un cataclisme que va partir violentament la terra, produint les seves actuals masses continentals.¹³⁶ Això, naturalment, va ser molt abans que Wegener, Taylor i Du Toit publicuessin les seves idees sobre el concepte de la Deriva de Continents, qüestió aquesta molt candent en l'actualitat.

Una paraula més sobre Pèleg. En l'obra de consulta *International Standard Biblical Encyclopedia* es fa referència a un fragment (80-6-17, 504) d'un document geogràfic procedent de Babilònia que mostra una sèrie d'ideogrames que es llegeixen provisionalment com Pulukky, potser una forma modificada de Pèleg. Això va seguit de les paraules «Sha ebirti», que bé podria significar «Pulukku que va ser de Éber», o podria tractar-se d'una frase composta, «Pulukku-del-Gual». Es podria concebre d'un assentament de pelegrins que s'establís al riu en un punt on es pogués travessar, sent aquest riu el qual va ser designat després com el Hebrus. Sigui quina sigui la veritat d'aquest assumpte, la paraula «Pèleg» sembla haver-nos arribat d'alguna manera a través del grec en la forma de «*Pelagos*», que significa «mar». Si hi ha una veritable vinculació, això podria denotar una altra idea, això és, que la «divisió» va tenir lloc quan els homes van començar a migrar per primera vegada a través de les aigües. La frase «la terra va ser repartida» podria interpretar-se amb el significat de «els pobles de la terra van quedar dividits», és a dir, per aigua.

Això és per descomptat especulatiu, però en conjunt hom abriga la impressió que «Pèleg» va ser prou important perquè el seu nom fos retingut en diverses formes que reflecteixen la breu anotació que apareix a Gènesi 10.

Ara s'hauria de fer una menció dels fills de Joctan, tretze en total, tots els quals semblen haver-se establert a Aràbia, principalment al sud. Almodad potser es pot seguir a Al Mudad; Xèlef, representat al Iemen per Es Sulaf, i potser els Salapeni de Ptolomeu; Hassarmàvet, en l'actualitat Hadramawt; Jèrah, confrontant amb l'anterior, es troba possiblement en el nom d'una fortalesa, Jeraj; Adoram, representat pels adramites al sud d'Aràbia, esmentats per Plini i Ptolomeu; Uzal, que és probablement l'antic nom de la capital del Iemen; Diclà, un lloc de certa importància al Iemen, conegut com Dakalah; Obal, preservat potser en diverses localitats a Aràbia del sud amb el nom de Abil; Abimael està totalment sense identificar; Saba podria indicar als sabeus; Ofir, potser representat per Afar, la capital sabea a què es refereix Ptolomeu amb el nom de Sapfara (Geog. 6.7), i que potser és la moderna Zafar; Havilà, el districte a l'Aràbia Felix, coneguda com Jawlan; i Jobab, generalment identificat amb els jobaritas esmentats per Ptolomeu entre les tribus àrabs del sud, i que se suggereix que ho va llegir erròniament com *Iobabitai*, en lloc d'un original *Iobaritai*.

El primer límit a què es fa referència en Gènesi 10:30 designa potser Massa (vegeu Gènesi 25:14), una tribu del nord d'Aràbia, aproximadament a mig camí entre el Golf d'Aqaba i el Golf Pèrsic. D'altra banda, hi ha un port anomenat Mousa, o Mouzda, esmentat per Ptolemeu, Plini, Flavi Arrià i altres antics geògrafs i que potser és el lloc que s'esmenta aquí. Aquesta era una ciutat d'una certa importància en els temps clàssics, però des de llavors ha caigut en decadència, si la moderna «Mousa» és el mateix lloc. Gesenius, per la latitud que dona Ptolemeu, situa Mesha en Maushid, a la costa occidental del Iemen. Si això últim és cert, llavors la segona localitat geogràfica potser es trobar a Sefar, una muntanya a l'est, que s'ha de comprendre com sent el Sipar, esmentat amb Elam i Susa, el que es menciona en un text descobert a Susa. Aquesta nota a Gènesi 10 significaria llavors que els tretze fills de Joctan es van establir entre aquests dos punts, i l'emplaçament d'Ofir semblaria localitzat dins la península, i no a la desembocadura de l'Indus, com alguns han pensat.

Hi ha hagut moltes ocasions en les anteriors consideracions per observar el que és només d'esperar d'aquesta època tan primerenca, és a dir, la proximitat entre ells de representants de les tres branques de la família de Noè. No s'ha de pensar ni per un moment que els semites, camites i jafetites se'n van anar cadascun pel seu camí sense barreges matrimonials i el consegüent mestissatge. Per això, no hauria de sorprendre trobar en aquesta Taula que el mateix nom pugui reaparèixer en dos diferents seccions de la família de Noè. Així, llegim de dues persones anomenades Saba, una al verset 7 com a fill de Cuix, i una altra al verset 28 com a fill de Joctan. Rawlinson¹³⁷ explica com l'evidència lingüística demostra l'existència primerenca d'almenys dues races a Aràbia: «una, a les regions septentrional i central, semítica, i parlant la llengua usualment coneguda com a àrab; i una altra a les regions més meridionals, que és no semítica, i que per la semblança de la seva llengua amb els dialectes dels aborígens d'Abissínia, els descendents dels antics etiòps, mereix ser anomenada etiòpica o cuixita». Per tant, aquí no tenim el cas d'una duplicació errònia, sinó d'una confirmació indirecta de la

134 Jamieson, R., *Commentary Critical, Experimental and Practical on the Old and New Testament*, vol. 1, Genesis-Dueteronomy, Collins, Glasgow, 1871, p. 118. Hi ha traducció al castellà.
135 Lange, Peter, *Commentary on Genesis*, Zondervan, sense data, pàg. 350.

136 Custance, Arthur, Doorway Paper No. 56, «When the Earth was Divided». No inclòs en la sèrie *The Doorway Papers*.
137 Rawlinson, G., *The Origin of Nations*, Scribners, Nova York, 1878, pàg. 209.

veracitat del registre, perquè hagués estat del més sorprenent si en aquell temps no s'haguessin repetit noms entre les diferents famílies.

Fins ara, per tant, les evidències que tenim que afectin directament a aquesta antiga Taula de les Nacions tendeixen de forma conseqüent cap a la seva vindicació com a document que és alhora etimològicament íntegre i de gran importància històrica.

Capítol 5

El cercle en expansió

SEMBLA IMPROBABLE, fins i tot admetent totes les possibles discontinuïtats en el text que alguns estan persuadits que han d'existir, que es pugui empènyer cap enrere la data del Diluvi i amb ella la data dels esdeveniments esbossats en aquesta Taula de les Nacions, més enllà de uns pocs milers d'anys a.C. Com a molt, aquests esdeveniments difícilment poden haver ocorregut fa molt més de 6.000 anys –i, personalment, em sembla que 4.500 anys està més a prop de la veritat. En aquest cas ens veiem obligats a concloure que, excepte pels que van viure entre Adam i Noè i van ser destruïts pel diluvi, i les restes dels quals crec que és probable que mai no es trobin, tots els homes fòssils, tots els pobles prehistòrics, totes les comunitats primitives extintes o vivents, i totes les civilitzacions des de llavors, s'han d'englobar dins d'aquest lapse d'uns pocs milers d'anys. I, així d'entrada, aquesta proposta pot semblar totalment absurda.

No obstant això, en aquest capítol espero poder demostrar que hi ha línies probatòries de considerable força en suport de l'anterior proposició. En exposar això, sorgiran tota classe d'objeccions en la ment del lector que tingui algun coneixement extens de les actuals perspectives de l'antropologia física. Es fa un intent de discórrer sobre algunes d'aquestes objeccions en altres articles de *Doorway*: «Fossil Man and the Genesis Record [L'home fòssil i el registre del Gènesi]», «Primitive Cultures: Their Historical Origins [Les cultures primitives: els seus orígens històrics]»; «Longevity in Antiquity and Its Bearing on Chronology [La longevitat en l'antiguitat i les seves conseqüències per a la cronologia]», i «The Supposed Evolution of the Human Skull [la suposada evolució del crani humà]». No obstant això, alguns problemes romanen sense resoldre. Amb tot, no hi ha necessitat de resoldre tots els problemes abans de presentar una postura alternativa.

És la nostra posició que Noè i la seva dona i família van ser persones reals, els únics supervivents d'un cataclisme principal, el major efecte del qual va ser esborrar l'antiga civilització que s'havia desenvolupat des d'Adam fins a aquell temps. Quan l'Arca va tocar terra, van quedar vuit persones vives en el món, ni una més. Tocant terra en algun lloc d'Armènia, van començar a estendre's en anar-se'n multiplicant, encara que per un temps van mantenir una tradició cultural homogènia. La pauta familiar inicial, originada per l'existència en el grup de tres fills i les seves dones, va donar origen amb el transcurs del temps a tres diferents grups racials que, segons el seu llinatge patriarcal, són més pròpiament designats com jafetites, camites i semites, però en terminologia moderna serien representats pel poble semita (hebreus, àrabs i nacions antigues com els babilonis, assiris, etc.), els camites mongoloides i negroides, i els jafetites caucasoides.

Al principi es van mantenir junts. Però en el decurs d'un segle, més o menys, es van disgregar en petits grups, i posteriorment alguns de la família de Sem, la majoria de la família de Cam i uns pocs de la família de Jàfet van arribar de l'est a la plana de Mesopotàmia (Gènesi 11:29). Aquí sembla, per les evidències tractades en altres articles, que la família de Cam, que havia arribat a ser políticament dominant, va iniciar un moviment per impedir una major dispersió proposant l'edificació d'un monument com a punt visible de reunió a la plana, amb el qual es van atreure un judici que va portar a una dispersió forçada i ràpida per tota la terra.

Aquesta circumstància explica que a cada part del món on Jàfet ha migrat posteriorment ha anat sempre precedit per Cam – la qual cosa s'aplica a cada continent. En temps prehistòrics això sempre resulta cert, essent que les restes fòssils més antigues exhibeixen trets negroides o mongoloides, mentre que els que van seguir no són així. És cosa certa que en temps protohistòrics tots els avenços culturals que van aconseguir els pioners camites van tendir a ser absorbits pels successors jafetites. El registre de l'expansió més relaxada de Jàfet per la terra ha quedat tacat per la destrucció tant de la cultura com dels seus creadors camites sempre que els jafetites van arribar amb força suficient per aconseguir el domini. Això va succeir a la Vall de l'Indus, va succeir a Amèrica Central, va succeir amb les tribus índies d'Amèrica del Nord, va succeir a Austràlia, i només la superioritat numèrica ha preservat l'Àfrica fins ara de la mateixa sort. El deute de Jàfet envers Cam per la seva contribució pionera en el domini del medi ambient s'explora àmpliament i es documenta en l'article de *Doorway* nº 43, «The Technology of Hamitic People [La tecnologia del poble camita]», part IV del volum *Noah's Three Sons*, i el seu complementari, l'article 28, Part I del mateix volum, «The Part Played by Shem, Ham, and Japheth in subsequent World History [El paper de Sem, Cam i Jàfet en la posterior història mundial]». No repetirem aquí aquests arguments.

Ara bé, tot i els descobriments a Sud-àfrica en anys recents, continua sent veritat que tant si parlem de l'home fòssil com d'antigues civilitzacions, de pobles coetanis o nadius, o de l'actual població del món, resulta que totes les línies migratòries que poden seguir encara en l'actualitat irradien des de l'Orient Mitjà.

La pauta és com segueix. Al llarg de cada ruta migratòria es troben assentaments, cadascun dels quals difereix lleugerament del que el va precedir i del que el segueix. Com a regla general, la direcció del moviment tendeix a evidenciar-se per una pèrdua gradual d'artefactes culturals, que segueixen en ús més enrere en la línia, però que o bé desapareixen del tot més endavant en la línia, o són copiats d'una forma grollera o merament representats en imatges o en folklore. Quan irradien diverses línies a partir d'un sol centre, la imatge que es presenta és més o menys una sèrie de cercles cada vegada més amplis d'assentaments, on cada un va compartint menys i menys dels artefactes culturals originals que persisteixen en el centre. Alhora apareixen articles completament nous, que estan pensats per satisfer noves necessitats que no es troben al centre. Com més un s'allunya del centre seguint aquestes rutes migratòries, tant més nous i singulars seran els articles que serà probable trobar i que no siguin compartits per altres línies, però queden algunes reminiscències d'uns pocs vincles particularment importants o útils amb la pàtria original. Si hom entra en un assentament sense un coneixement previ de la direcció des de la qual van arribar els colons, no es pot estar segur de la manera en què s'hagin de resseguir les relacions. Tanmateix, cal

en general algun fragment probatori que permeti separar els artefactes que han estat introduïts d'aquells que s'han desenvolupat en el lloc. Això és particularment així sempre que apareixen articles complexos que exigeixen materials no disponibles a la localitat. De vegades l'evidència és de segona mà, com quan es troba un article que és evidentment una còpia, i hi ha alguna cosa en la seva construcció que ho demostra. Per exemple, certes atuells de ceràmica minoica són clarament còpies de prototips metàl·lics, tant per la forma que adopten com per la seva ornamentació.¹³⁸ Allà on les nanses de ceràmica d'aquestes atuells s'uneixen amb el cos de les mateixes, hi ha petits botons de fang cuit que no serveixen a cap funció, però que són un evident intent de copiar els reblons que en el passat fixaven les nanses metàl·liques al cos metàl·lic del prototip. Aquests prototips apareixen a Àsia Menor, i queda per això demostrat de quina manera s'ha de seguir la línia migratòria, perquè és inconcebible que el vas de ceràmica amb els seus petits botons de fang cuit donés al metal·lúrgic la idea sobre on posar els reblons.

En les més antigues migracions que, si ens deixem guiar per la cronologia de les Escriitures, han d'haver estat força ràpides, va ser inevitable que es donés una tendència més marcada cap a la pèrdua d'articles culturals comuns al centre segons hom es va desplaçant, i no cap a l'obtenció de nous articles.¹³⁹ Amb això baixaria el nivell general de la cultura, tot i que les tradicions orals, els rituals i les creences religioses canviarien més lentament. Al seu temps, després que un grup humà prou gran hagués estat establert en algun lloc, sorgiria un nou «centre» amb moltes de les antigues tradicions preservades però amb algunes de noves establertes amb suficient força per enviar noves onades d'influències tant més endavant com enrere al llarg de la línia de migració.

Juntament amb aquestes pèrdues culturals en el curs de l'expansió inicial dels pobles camites es donaria una certa degradació física. No és només que en molts casos la gent tendeix a no estar preparada per als rigors de la vida pionera i a degradar-se culturalment com a conseqüència d'això, sinó que l'aliment mateix és sovint molt insuficient o inadequat, i els seus cossos tampoc es desenvolupen de forma normal. Com Dawson ha observat,¹⁴⁰ com més cultivat sigui un immigrant quan arriba, tant més greument queda obstaculitzat i es mostra propens a patir quan se'l priva de les amenitats familiars de la seva vida anterior. Això, per exemple, ho han observat els que han estudiat els efectes de la dieta sobre el crani humà, i aquest tema es tracta amb cert detall en «The Supposed Evolution of the Human Skull [La suposada evolució del crani humà]» (contingut en el volum 2 de *Doorway Papers Series*); i, pel que fa a la cultura, a «Primitive Cultures: Their Historical Origins [Les cultures primitives—els seus orígens històrics]» (també en el vol. 2).

L'establiment ocasional del que es pogués designar com a centres culturals «provincials» al llarg de les diverses rutes migratòries ha complicat enormement la pauta de relacions en els temps protohistòrics, però l'evidència que existeix, fins i tot tan minsa com n'és de vegades, dona un fort suport a un Bressol de la Humanitat a l'Orient Mitjà, des d'on van sortir successives onades

de pioners que no eren indoeuropeus ni semites. Es tractava de pioners camites, bé de tipus mongoloide o negroide amb algunes barreges, que van obrir camins i nous territoris en totes les parts habitables de la terra, i que finalment van establir una forma de vida a cada localitat que en cada nivell bàsic feia un ús màxim de les matèries primeres i dels recursos d'aquella localitat. Els jafetites els van seguir, edificant sobre aquest fonament i aprofitant aquesta tecnologia bàsica a fi de bastir amb el temps una civilització més elevada, de vegades desplaçant totalment els camites, de vegades educant els seus mestres en altres formes i després retirant-se, i de vegades absorbint-los de manera que les dues línies racials van quedar foses en un.

Fins ara hem estat tractant els grans trets. Ara passarem a un examen més detallat de l'evidència que (a) la dispersió de l'home va tenir lloc des d'un centre en algun lloc de l'Orient Mitjà, i (b) que els que van formar l'avantguarda eren de llinatge camita.

Abans que es proposés un origen evolutiu per l'home, hi havia un acord general que el Bressol de la Humanitat estava a l'Àsia Menor, o almenys a l'Orient Mitjà. Qualsevol evidència de tipus primitius en el món, fossin vivents o fòssils, es considerava prova que l'home s'havia anat degradant en apartar-se del lloc del Paradís. Quan l'Evolucionisme va capturar la imaginació dels antropòlegs, les restes fòssils primitives van ser immediatament considerades com a prova que els primers homes no estaven constitucionalment molt apartats dels simis. Però es presentava un problema, i era que els suposats antecessors de l'home modern semblaven sempre aparèixer en els llocs inesperats. Es seguia fent la suposició que l'Orient Mitjà era la llar de l'home, i per això que aquests tipus fòssils primitius, que apareixien a tot arreu menys en aquesta regió, semblaven totalment fora de lloc. Osborn, en la seva obra *Men of the Old Stone Age*, va intentar explicar aquesta anomalia argumentant que es tractava d'emigrants.¹⁴¹ Ell va expressar la seva convicció que tant els habitants humans com els animals d'Europa, per exemple, havien migrat cap allà en grans onades procedents d'Àsia i d'Àfrica. Però va escriure que era probable que la font de les onades migratòries fos Àsia, sent el nord d'Àfrica només el camí de pas. Aquesta era la seva posició en 1915, i quan va aparèixer el 1936 una tercera edició del seu famós llibre, havia modificat només de manera lleugera seus punts de vista originals. Tenia un mapa del Vell Món amb aquesta nota al peu: «A través d'aquesta dilatada era s'ha de considerar Europa Occidental com una península envoltada de mar per tot arreu i estenent-se cap a l'oest com a prolongació de la gran massa de terres d'Europa oriental i Àsia — que va ser el principal escenari de l'evolució, tant de la vida animal com de la humana».

No obstant això, el 1930, i en contra de les expectatives, el professor H. J. Fleure va haver d'admetre:¹⁴²

No s'han descobert traces clares dels homes i de les cultures de l'última part del Paleolític (o vella edat de pedra, coneguda a Europa com les fases aurinyacià, solutrià i magdalenianà) a les terres altes centrals d'Àsia.

La situació era fonamentalment la mateixa quan W. Koppers va observar en 1952:¹⁴³

138 Sobre això, vegeu J. D. S. Pendlebury, *The Archaeology of Crete*, Methuen, Londres, 1939, pàg. 68 i V. G. Childe, *Dawn of European Civilization*, Kegan Paul, 5a edició, 1950, pàg. 19.

139 Perry, W. J., *The Growth of Civilization*, Pelican, 1937, pàg. 123.

140 Dawson, Sir William, *The Story of the Earth and Man*, Hodder and Stoughton, Londres, 1903, pàg. 390.

141 Osborn, H. F., *Men of the Old Stone Age*, Nova York, 1936, pàgs. 19ss.

142 Fleure, H. J., *The Races of Mankind*, Benn, Londres, 1930, pàg. 45.

143 Koppers, W., *Primitive Man and His World Picture*, Sheed and Ward, Nova York, 1952, pàg. 239.

És cosa digna de ressaltar que fins ara tots els homes fòssils s'han trobat a Europa, l'Extrem Orient i Àfrica, és a dir, en regions marginals d'Àsia que són del menys probable que hagin constituït el bressol de la raça humana. No coneixem caps restes de l'Àsia central on la majoria dels erudits que s'han ocupat sobre l'origen de l'home situarien les races més primerenques.

És cert que actualment s'han trobat alguns homes fòssils a l'Orient Mitjà, però ben lluny de parlar en contra d'aquesta àrea com el centre de posteriors migracions, em sembla que parlen de forma indirecta —i per això amb tanta major força— a favor d'ella. Tornarem a això més endavant.

El professor Griffith Taylor de la Universitat de Toronto, parlant amb referència a moviments migratoris en general, tant en temps prehistòrics com històrics, va escriure:¹⁴⁴

Apareix una sèrie de regions en les Índies Orientals i a Australàsia que està disposada de manera que els més primitius són els que apareixen més allunyats d'Àsia, i els més avançats més a prop d'Àsia. Aquesta distribució al voltant d'Àsia apareix també en les altres «penínsules» [és a dir, Àfrica i Europa, ACC], i és de fonamental importància a l'hora de tractar sobre l'evolució i sobre la situació etnològica dels pobles de què es tracti . . . .

Sigui quina sigui la regió que considerem, Àfrica, Europa, Austràlia o Amèrica, trobem que les principals migracions han procedit sempre d'Àsia.

Després de tractar amb alguns dels índexs que fa servir per establir possibles relacions entre grups en diferents àrees geogràfiques, observa:¹⁴⁵

Com pot algú explicar l'estreta semblança entre tipus tan distanciat com els que s'exposen aquí? Només l'expansió de zones racials a partir d' *una terra-bressol comuna* [èmfasi seu] pot explicar aquestes afinitats biològiques.

I a continuació, quan tracta sobre l'etnologia africana, observa:¹⁴⁶

El primer punt d'interès en estudiar la distribució dels pobles africans és que es manté la mateixa regla que hem observat en els pobles d'Australàsia. Els grups més primitius es troben en les regions més distants d'Àsia, o, el que és equivalent, en les regions més inaccessibles. ...

Donades aquestes condicions, sembla lògic suposar que les zones racials només poden haver estat resultat de que pobles similars s'estenguessin en onades procedents d'un origen comú. Aquesta terra-bressol hauria de trobar-

se aproximadament entre les dues «penínsules», i totes les indicacions (incloent la distribució racial de l'Índia) assenyalen a una regió d'evolució màxima no lluny del Turquestan. No és improbable que el factor temps fos similar en l'expansió de tots aquests pobles.

D'una manera similar, Dorothy Garrod va escriure:¹⁴⁷

S'està fent més i més clar que no és a Europa que hem de buscar els orígens dels diversos pobles paleolítics que van envair amb èxit l'oest. ... La classificació de De Mortillet, per tant, només *registra l'ordre d'arribada* [el meu èmfasi, ACC] a l'Occident d'una sèrie de cultures, cadascuna de les quals es va originar i probablement va passar la major part de la seva existència en algun altre lloc.

V. G. Childe també va escriure en aquest sentit:¹⁴⁸

El nostre coneixement de l'arqueologia d'Europa i de l'Antic Orient ha enfortit enormement la posició dels orientalistes. És cosa certa que ara podem seguir províncies interconnectades de manera contínua al llarg de les quals les cultures s'observen distribuïdes zonalment en graus descendents de forma regular al voltant dels centres de les civilitzacions urbanes en l'Antic Orient. Aquesta zonació és la millor prova possible del postulat de difusió que mantenen els orientalistes.

En escriure sobre la possible bressol de l'Homo sapiens, Henry Field fa una ressenya molt esquemàtica de les principals troballes de l'home fòssil (fins la data de la seva publicació, el 1932), incloent troballes de Pequín, Kenya, Java, Heidelberg, (Piltown), i Rhodèsia (l'actual Zimbabwe —N. del T.), i després presenta un mapa on les localitza; i després observa:¹⁴⁹

No em sembla probable que cap d'aquestes localitats pogués haver estat el punt original des del qual migressin els primers homes. Les distàncies, combinades amb moltes barreres geogràfiques, tendrien a fer insostenible una teoria d'aquesta naturalesa. Suggerixo que una regió més o menys equidistant de les vores exteriors d'Europa, Àsia i Àfrica pot haver estat per descomptat el centre en el que va tenir lloc el desenvolupament.

És cert que aquestes declaracions van ser escrites abans dels recents descobriments a Sud-àfrica, o a l'Extrem Orient a Zhoukoudian, o en el Nou Món. De les troballes a Sud-àfrica és poc el que es pot dir de cert, i no hi ha unanimitat sobre la seva veritable transcendència. Les troballes de Zhoukoudian, com intentarem exposar, en realitat donen suport a la tesi que presentem aquí, i de manera interessant. Pel que fa al Nou Món, ningú mai no ha proposat que fos el Bressol de la Humanitat. Així, l'Orient Mitjà segueix retenint la prioritat com la probable Llar de

144 Taylor, Griffith, *Environment, Race and Migration*, University of Toronto Press, 1945, pàg. 8.

145 *Ibid.*, Pàg. 67.

146 *Ibid.*, Pàgs. 120, 121.

147 Garrod, Dorothy, «Nova et Vetera: A Plea for a New Method in Paleolithic Archaeology», *Proceedings of the Prehistoric Society of East Anglia*, vol. 5, pàg. 261.

148 Childe, V. G., *Dawn of European Civilization*, Kegan Paul, Londres, 3a edició, 1939. En l'edició de 1957, Childe convida els seus lectors a observar que ha modificat una mica la seva orientació «dogmàtica», però segueix conclouent al final de la seva obra (p. 342) que «la primacia de l'Orient roman incòlume».

149 Field, Henry, «The Cradle of Homo Sapiens», *American Journal of Archaeology*, Oct.-Dec., 1932, pàg. 427.

l'Home original. Tanmateix, pel que fa a datacions, s'ha d'admetre que cap autoritat amb la seva reputació en joc proposaria que aquesta llar es remuntes a una data tan recent com la de les nostres computacions de només 4.500 anys.

Cosa curiosa, part d'aquesta evidència rau en el fet de la diversitat dels tipus físics que es troba dins del que semblen haver constituït famílies unides. Això ha estat causa d'alguna sorpresa, i no obstant això queda explicat si s'accepta una dispersió des d'un centre. Fa alguns anys, W. D. Matthew va fer la següent observació:¹⁵⁰

Siguin quines siguin les agències que s'assignin com a causa d'evolució en una raça, hauria de ser al principi més progressiva en aquest moment de la dispersió original, i seguirà aquest procés en aquell punt com a resposta a qualsevol estímulo que la va causar originalment, i que es s'expandirà en successives onades migratòries, sent cada onada superior a la precedent. En qualsevol punt de temps, per això, les etapes més avançades estaran més a prop del centre de dispersió, i les etapes més conservadores seran les més allunyades del mateix.

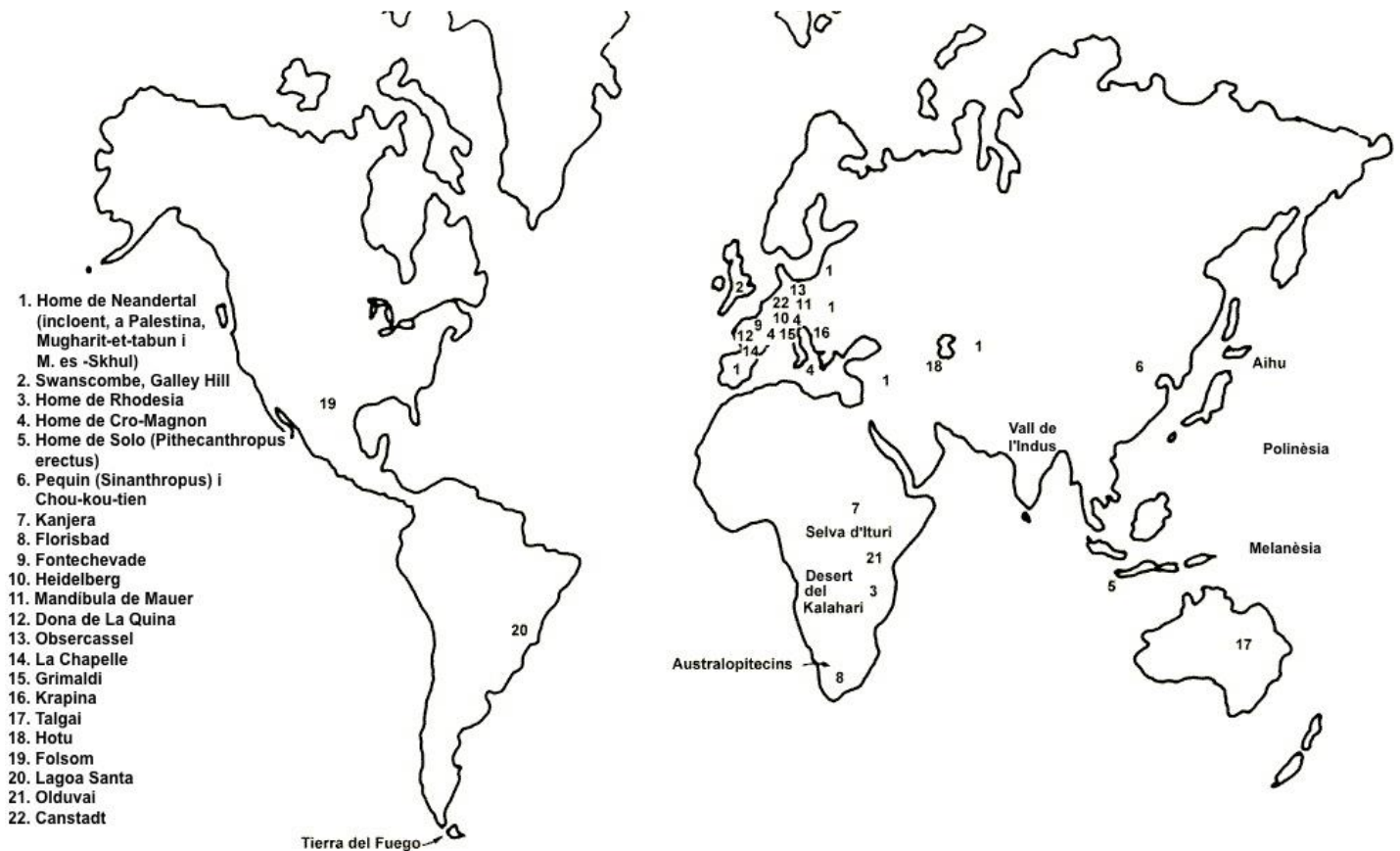

Fig. 3. Emplaçaments aproximats de les restes fòssils o de pobles primitius que s'esmenten en aquest volum.

Cal fer alguns comentaris sobre aquesta observació, perquè comporta importants implicacions. Lebzelter¹⁵¹ va observar que «on l'home viu en grans conglomeracions, la raça (és a dir, la forma física) tendeix a ser estable mentre que la cultura es torna especialitzada; allà on viu en petits grups aïllats, la cultura és estable però evolucionen races especialitzades». Segons Lebzelter, aquesta és la raó que la diferenciació racial fos relativament destacable en les etapes primitives de la història de

l'home. L'explicació d'aquest fet és ben clara. En una població molt petita i amb una estreta consanguinitat, els gens per caràcters singulars tenen molta més probabilitat d'expressar-se de manera homozigòtica, de manera que aquests caràcters apareixen a la població amb una major freqüència i tendeixen a perpetuar-se. D'altra banda, una població tan petita pot tenir una existència tan precària que el marge de supervivència sigui massa petit per encoratjar o permetre l'expressió de diversitats culturals. Així, el

150 Matthew, W. D., «Climate and Evolution», *Annals of the New York Academy of Science*, vol. 24, 1914, pàg. 80.

151 Lebzelter: citat per W. Koppers en la seva obra *Primitive Man*, pàg. 220. Els seus punts de vista van ser sustentats per LeGros Clark, *JRAI (Journal of the Royal Archaeological Institute)*, vol. 88, Part 2, Jul.-Des. 1958, pàg. 133.

tipus físic és variant però va acompanyat de conformitat cultural, mentre que en una comunitat gran i ben establerta, comença a aparèixer una norma física com a característica d'aquella població, però la seguretat resultant dels nombres permet un major joc de la divergència cultural.

Així, al mateix principi podríem esperar trobar a l'àrea central una mesura de diversitat física i d'uniformitat cultural; i en cada centre secundari o provincial en les seves etapes inicials apareixeria la mateixa situació. La diversitat física que es podria esperar a base d'això que exposem quedaria encara més exagerada, com ara se sap, pel fet (només reconegut en època relativament recent) que quan qualsevulla espècie establerta entra en un nou ambient dóna en l'acte expressió a una nova i major capacitat de diversificació. Fa molts anys, Sir William Dawson va observar aquest fenomen en la biologia de les plantes i dels animals.¹⁵² En base a l'estudi de mol·luscs i altres fòssils posteriors al Pliocè, es va arribar a la conclusió que «les noves espècies tendeixen a variar fins el major grau dels seus límits possibles, i després a romandre estacionaris durant un temps indefinit». Una explicació d'això la va proposar recentment Colin H. Selby a *Christian Graduate*.¹⁵³ Aquesta circumstància va ser també objecte d'una observació de Charles Brues,¹⁵⁴ que afegeix que «la variabilitat de formes és lleugera quan la població es fa gran, però al principi és ràpida i extensa en el cas de molts insectes per als que tenim les dades necessàries». Adolph Schultz va fer addicionals observacions sobre aquest punt en tractar sobre poblacions de primats en el Simposi a Cold Springs Harbor en 1950.¹⁵⁵

De manera que en realitat tenim tres factors, tots els quals es troben encara funcionals en les poblacions vivents, i que han d'haver contribuït a la marcada variabilitat en les restes fòssils primitives, en particular quan es troben diversos espècimens en un únic emplaçament, com a Zhoukoudian, per exemple, o a Obercassel, o al mont Carmel.

Aquests factors es poden recapitular de la següent manera: (a) Una nova espècie és més variable quan apareix per primera vegada; (B) Una població petita és més variable que una de gran; (C) Quan una espècie o uns pocs membres de la mateixa passen a un nou entorn, tornen a aparèixer àmplies varietats que només s'estabilitzen amb el temps. A aquests tres punts s'hauria d'afegir un quart: que les petites poblacions tenen propensió a ser molt conservadores en la seva cultura, de manera que mantenen una forta identitat encara que estiguin molt esteses geogràficament.

Les restes fòssils ofereixen un constant testimoni de la realitat d'aquests factors, però això només té significat si donem per descomptat que una petita població va començar al centre i, en quedar fermament establerta allà, va enviar successives onades de migracions que generalment estaven compostes de molt poques persones en cada grup individual, i que al seu torn van establir una successió addicional de centres, repetint-se el procés una i altra vegada fins que l'home primitiu va quedar escampat per totes les regions habitables del món. Al principi, cada nou centre exhibia una gran diversitat de tipus físics, però al multiplicar-se es va arribar a una major uniformitat amb el pas del temps. Allà

on un centre subsidiari d'aquest tipus va quedar extingit abans d'aconseguir aquesta uniformitat, però on les seves restes van quedar preservades, la diversitat va quedar, per dir-ho, retinguda per al nostre examen. Alhora, en àrees marginals on els individus o les famílies van patir un desplaçament per l'acció dels que els seguien, les circumstàncies es van combinar amb freqüència per degradar-los físicament, de manera que l'home fòssil manifesta una tendència a exhibir una forma embrutida – però això a causa de raons secundàries. D'una banda, en les primeres etapes d'aquestes migracions la uniformitat cultural seria no només la regla en cada grup, sinó necessàriament la regla també en tots els grups. I això també s'ha trobat com a cert fins a un grau extraordinari. Per descomptat, i seguint la regla acabada d'enunciar, seria d'esperar que els grups més primitius –aquells que havien estat emposos fins els cercles més allunyats– exhibissin la major uniformitat cultural, de manera que no seria sorprenent trobar aquesta identitat en àrees tan perifèriques com el Nou Món, Europa, Austràlia, Sud-àfrica, etc., i això és precisament el que s'ha observat.

Unes línies d'evidència que explorarem una mica més endavant ens porten a la conclusió que no hauríem d'explorar aquestes àrees marginals, tant pel que fa a coetanis primitius com a restes fòssils, en cerca d'una perspectiva de les etapes inicials de la posició cultural de l'home. És precisament en aquestes àrees marginals on no les trobarem. La lògica d'aquest argument va ser alhora evident per E. A. Hooten, i planerament rebutjada per ell, que diu:¹⁵⁶

L'adopció d'un principi com aquest demanaria la conclusió que aquells llocs on hom troba formes primitives de qualsevol ordre d'animal són precisament els llocs on aquests animals no es podrien haver originat. ...

Però aquest és el principi de *lucus a non Lucendo*, és a dir, de trobar llum on un no ni hauria d'haver, i que portat al seu extrem lògic ens portaria a cercar el bressol de l'home en aquella àrea on no hi ha traces de l'home antic ni de *cap dels seus precursors primats* [el meu èmfasi, ACC].

William Howells ha escrit amb certa extensió sobre que, en les seves paraules, «totes les empremtes visibles porten a fora d'Àsia».¹⁵⁷ Després examina la situació respecte a les línies migratòries empreses pels «blancs» i suposa que al principi van estar atrinxerats al sud-oest d'Àsia «aparentment amb els Neandertals al nord i oest d'ells». Ell proposa que en tant que la majoria d'ells van penetrar tant a Europa com a Àfrica del Nord, alguns d'ells poden haver-se desplaçat cap a l'est a través de l'Àsia central i cap a l'interior de la Xina, el que podria donar explicació dels *ainu* i dels polinèsis. Ell creu que la situació pel que fa als mongoloides és bastant clara, sent que l'origen d'ells va estar més o menys en la mateixa àrea que la dels «blancs», des d'on van poblar l'Est. Els pobles de pell fosca són, en les seves paraules, «un trencaclosques molt més formidable». Creu ell que els

152 Dawson, Sir William, *The Story of the Earth*, Hodder and Stoughton, Londres, 1903, pàg. 360.

153 Selby, Colin H., en una «Research Note [Nota de recerca]», a *Christian Graduate*, IVF, Londres, 1956, pàg. 99.

154 Brues, Charles, «Contribution of Entomology to Theoretical Biology», *Scientific Monthly*, febrer, 1947, pàgs. 123ss., citat a la pàg. 130.

155 Schultz, Adolph, «The Origin and Evolution of Man», *Cold Springs Harbor Symposium on Quantitative Biology*, 1950, pàg. 50.

156 Hooten, E. A., «Where Did Man originate?» *Antiquity*, juny de 1927, pàg. 149.

157 Howells, Wm., *Mankind So Far*, Doubleday Doran, 1945, pàgs. 295ss.

aborígens australians es poden remuntar fins a l'Índia, amb alguna evidència d'ells potser en l'Àràbia meridional. És de suposar que els negres africans també han d'haver derivat de l'Orient Mitjà, potser arribant a l'Àfrica per la Banya, i per això també per via d'Àràbia. No obstant això, hi ha un nombre de pobles de pell negra que semblen escampats aquí i allà d'una manera que ell denomina com «l'enigma culminant», una de les característiques principals del qual n'és la peculiar relació entre els negres i els negritos. D'aquests últims té el següent a dir:¹⁵⁸

Se'ls localitza entre els negres a la selva del Congo, i apareixen en el límit oriental d'Àsia (les illes Andaman, la península de Malacca, probablement l'Índia, i possiblement en el passat al sud de la Xina), a les Filipines i a Nova Guinea, i potser a Austràlia, amb probables traces a Borneo, les Cèlebes i diverses illes de Melanèsia.

Totes aquestes són àrees de «refugi», i inhòspites selves remotes que els pigmeus han ocupat evidentment quan pobles més poderosos van arribar posteriorment a les mateixes regions ...

Hi ha diverses coses que es fan patents en base a aquests fets. Els negritos han d'haver migrat des d'un punt comú. ... I és impossible suposar que el seu punt d'origen estigués en qualsevol extrem del seu àmbit. ... És molt més probable que procedissin d'un punt mig, que és Àsia.

Així, hi ha una mesura molt àmplia d'acord sobre que les línies migratòries irradien no des d'un punt en algun lloc a l'Àfrica, Europa o l'Extrem Orient, sinó d'una àrea geogràfica que cal associar estretament amb aquella part del món des de la qual no només l'Escriptura sembla dir que l'home va començar a poblar físicament el món després del Diluvi, sinó també on va començar culturalment. Contemplant la difusió de la civilització tal com hem contemplat la difusió de la humanitat, està clar que les línies segueixen el mateix curs. La diferència essencial, si estem observant les seqüències cronològiques actuals, és que en tant que es manté que la dispersió de la humanitat va tenir lloc fa centenars i centenars de milers d'anys, la dispersió de la civilització és un esdeveniment que ha tingut lloc gairebé dins dels temps històrics

Es podria postular que aquells que van migrar fa centenars de milers d'anys i les restes dels quals ens proporcionen l'home fòssil i les cultures prehistòriques (aurinyacià, etc.) constituïen una espècie; i que els que van iniciar la cultura bàsica en la regió de l'Orient Mitjà —el moment clau de totes les cultures històriques subsegüents al món— constituïen una altra espècie. Alguns han proposat provisionalment un concepte com aquest contemplant l'Home de Neandertal com una espècie o subespècie més antiga que va quedar eliminada amb l'aparició de l'anomenat «home modern».¹⁵⁹ L'associació dels neandertals amb homes moderns en les troballes del mont Carmel sembla xocar amb aquest concepte.¹⁶⁰ I, per descomptat, hi ha actualment un acord molt estès sobre que, amb l'excepció de les troballes més recents de

Sud-àfrica, tots els fòssils dels homes prehistòrics, primitius i moderns, formen una sola espècie, Homo sapiens.

Ralph Linton contemplava les varietats d'home revelades per les troballes de fòssils com degudes a factors que ja hem esbossat. Tal com ell ho va expressar:¹⁶¹

Si tenim raó en la nostra creença que tots els homes existents pertanyen a una sola espècie, l'home primitiu ha d'haver estat una forma generalitzada amb potencialitats per evolucionar a totes les varietats que coneixem en l'actualitat. A més, sembla probable que aquesta forma generalitzada es va estendre àmpliament i de forma ràpida, i que en el transcurs d'uns pocs milers d'anys de la seva aparició, petits grups d'individus estaven escampats per la major part del Vell Món.

Aquests grups es trobaven en molts mitjans diferents, i les peculiaritats físiques que fossin avantatjoses per a un d'ells no tindrien importància o serien en la pràctica perjudicials per a un altre. A més, a causa del relatiu aïllament d'aquests grups i a les seves circumstàncies habituals de relacions d'estreta consanguinitat, qualsevol mutació favorable o almenys no nociva sota aquelles circumstàncies particulars tindria la major probabilitat d'estendre's a tots els membres del grup.

Sembla ben possible donar compte de totes les variacions conegudes en la nostra espècie sobre aquesta base, sense invocar la teoria d'una petita quantitat de varietats diferents.

Contemplats des d'aquest angle, els espècimens fòssils degradats que es troben en regions marginals no s'haurien de tractar ni com experiments evolutius «fallits» cap a la producció del veritable Homo sapiens, ni com a fases «reeixides» però només parcialment completes, o baules, entre els simis i els homes. La veritat és que, com Griffith Taylor estava disposat a admetre,¹⁶² «la situació de baules «perdudes» com el *Pithecanthropus* a Java, etc., semblava tenir poc a veure amb la qüestió de la terra «bressol de la humanitat». De fet, hauria pogut dir el mateix sobre la qüestió dels orígens humans. I conclou: «Es tracta gairebé certament d'exemples d'un ... tipus que ha estat empès fora dels marges».

Així, la manera en què hom estudia o contempla aquestes restes fòssils està molt afectada per la forma que un tingui de pensar, si ho fa en termes de processos biològics o històrics. El professor A. Portmann de Viena va observar:¹⁶³

Una mateixa peça d'evidència adoptarà aspectes totalment diferents segons l'angle —paleontològic o històric— des del qual l'observem. La veurem bé com una baula en una de les moltes sèries evolutives que el paleontòleg intenta establir, o bé com quelcom vinculat amb accions i desenvolupaments de la història remota que difícilment

158 *Ibid.*, pàgs. 29-S, 299.

159 Weidenreich, Franz von, *Palaeontologia Sinica*, sèrie completa n° 127, 1943, pàg. 276; i vegeu F. Gaynor Evans a *Science*, juliol de 1945, pàgs. 16, 17.

160 Romer, Alfred, *Man and the vertebrates*, University of Chicago Press, 1948, pàgs. 219, 221.

161 Linton, Ralph, *The Study of Man*, edició de l'estudiant, Appleton, Nova York, 1936, pàg. 26.

162 Taylor, Griffith, *Environment, Race and Migration*, University of Toronto, 1945, pàg. 282.

163 Portmann, A., «Das Ursprungsproblem», *Eranos-Jahrbuch*, 1947, pàg. 11.

podem esperar reconstruir. Permeteu-me dir clarament que per la meua part no tinc el més lleuger dubte que les restes de l'home primitiu que nosaltres coneixem haurien de ser tots jutjats des de criteris històrics.

Aquesta mateixa aproximació cap al significat de l'home fòssil ha estat seguida amb cert detall per Wilhelm Koppers, que pensa que «el primitivisme en el sentit d'una major proximitat de l'home a la bèstia» pot en ocasions ser «resultat d'un desenvolupament secundari».¹⁶⁴ Ell creu que seria molt més lògic «evolucionar» l'Home de Neandertal des del Home Modern que l'Home Modern des del Home de Neandertal. Manté que el Neandertal era un tipus especialitzat i més primitiu, però més tardà que l'home modern, almenys pel que fa a Europa.

Una autoritat tan gran com Franz von Weidenreich¹⁶⁵ estava també preparat per admetre de manera inequívoca: «No s'ha descobert fins a la data cap tipus d'home fòssil els trets característics del qual no es puguin seguir *de tornada a l'home modern*» [el meu èmfasi]. Això concorda amb l'opinió de Griffith Taylor,¹⁶⁶ que va observar: «Per descomptat, s'està acumulant l'evidència que els pobles paleolítics d'Europa estaven molt més relacionats amb les races que ara viuen a la perifèria de les regions euroafricanes d'allò que s'admetia prèviament». Fa molts anys, Sir William Dawson va explorar aquest mateix tema i ho va exposar fins a certa extensió en la seva obra, bellament redactada però gairebé completament ignorada, *Fossil man and Their Modern Representatives*. Encara que va haver un temps en què la unitat de l'home va ser posada en qüestió, veiem que no va ser qüestionada per tots.

En l'actualitat, se'ns assegura des de gairebé tots els costats que la raça humana és, com diu l'Escriptura, «d'una sang», una unitat que comprèn l'home antic i modern, el primitiu i civilitzat, el fòssil i el coetani. Això ho afirmen Ernst Mayr,¹⁶⁷ Melville Herskovits,¹⁶⁸ W. M. Krogman,¹⁶⁹ Leslie White,¹⁷⁰ A. V. Carlson,¹⁷¹ Robert Redfield,¹⁷² i per descomptat la mateixa UNESCO.¹⁷³ Al Simposi de Cold Springs Harbor sobre «Quantitative Biology [Biologia quantitativa]» celebrat el 1950, T. D. Stewart,¹⁷⁴ en un article titulat «Earliest Representatives of Homo Sapiens [Els més antics representants de l'Homo sapiens]», va expressar les seves conclusions en les següents paraules, «Per això, el mateix que Dobzhansky, no veig actualment cap raó per suposar que hagi existit més que una sola espècie d'homínids en qualsevol nivell temporal en el Plistocè». Alfred Romer¹⁷⁵ va observar, en un comentari sobre la col·lecció de troballes fòssils procedents de Palestina (Mugharet-et-Tabun, i Mugharet-es-Skuhl), «En tant que certs dels cranis són per descomptat

Neandertals, d'altres exhibeixen en un grau variable nombrosos trets neantròpics (és a dir, de "l'home modern")». Després, identifica aquests cranis neantròpics com a pertanyents al tipus general Cro-Magnon a Europa —un tipus humà que sembla haver estat un espècimen físic esplèndid. Proposa més endavant que el grup humà del mont Carmel «es pot considerar procedent d'una hibridació de la raça dominant (home de Cro-Magnon) amb els seus humils predecessors (home de Neandertal)». Així, la imatge que un cop vam tenir de semi-homes simiescos caminant en una postura encorbada, que haguessin precedit a l'arribada del «veritable» Home, ha canviat totalment amb l'acumulació d'evidències. Ara se sap que aquestes criatures pretesament encorbades caminaven totalment erguides,¹⁷⁶ que la seva capacitat craniana excedia en general a la de l'home europeu modern (en cas que això signifiqui alguna cosa), i que vivien costat per costat amb la raça més desenvolupada (parlant físicament) que el món hagi vist probablement en tota la seva història.

Com un exemple extraordinari de la immensa variabilitat que pot mostrar una població primerenca, petita i aïllada, no hi ha res millor que referir-nos a les troballes a Zhoukoudian a la Xina,¹⁷⁷ en la mateixa localitat en què es va trobar el home de Pequín. Aquestes restes fòssils van procedir del que ara es coneix com la Cova Superior, i pertanyen a set individus que semblen ser membres d'una família: un ancià que es considera com a major de 60 anys, un home més jove, dues dones relativament joves, un adolescent, un nen de cinc anys i un nadó. Juntament amb ells es van trobar estris, ornaments i milers de fragments d'animals.

L'estudi d'aquestes restes ha revelat alguns fets summament interessants. El més important en el present context és que, si ho jutgem per la forma craniana, en aquesta família tenim un representant de l'Home de Neandertal, una dona «melanèsia» que ens recorda els *ainu*, un tipus mongol i un altre que és bastant semblant a la dona esquimal actual. En comentar aquestes troballes, Weidenreich va expressar la seva sorpresa davant la gamma de variabilitat:¹⁷⁸

El sorprenent no és l'aparició de tipus paleolítics de l'home modern que s'assemblen a tipus racials de l'actualitat, sinó la seva aparició conjunta en un lloc i fins i tot en el si d'una sola família, considerant que aquests tipus es troben en l'actualitat assentats en regions remotes entre si.

Formes semblants a la de l'«Home Antic», com se l'ha anomenat, s'han trobat en el Paleolític Superior, Europa occidental i Àfrica del nord; les que s'assemblen

164 Koppers, W., *Primitive Man and His World Picture*, Sheed and Ward, Nova York, 1952, pàgs. 220, 224.

165 Weidenreich, Franz von, *Apes, Giants and Man*, University of Chicago Press, 1948, pàg. 2.

166 Taylor, Griffith, *Environment, Race and Migration*, University of Toronto, 1945, pàgs. 46, 47.

167 Mayr, Ernst, «The Taxonomic Categories in Fossil Hominids», *Cold Springs Harbor Symposium*, vol. 15, 1950, pàg. 117.

168 Herskovits, Melville, *Man and His Works*, Knopf, Nova York, 1950, pàg. 103.

169 Krogman, WM, «What We Do Not Know About Race», *Scientific Monthly*, agost de 1943, pàg. 97, i posteriorment, abril de 1948, pàg. 317.

170 White, Leslie, «Man 's Control over Civilization: An Anthropocentric Illusion», *Scientific Monthly*, març de 1948, pàg. 238.

171 Carlson, A. V., en el seu discurs de jubilació com a President de l'Associació Americana per a l'Avanç de la Ciència, *Science*, vol.103, 1946, pàg. 380.

172 Redfield, Robert, «What We Do Know About Race», *Scientific Monthly*, Set, 1943, pàg. 193.

173 UNESCO: Esborrany provisional: emès el 21 de maig de 1952 a *Man, Royal Anthropological Institute*, June, 1952, pàg. 90.

174 Stewart, T. D., «Earliest Representatives of Homo sapiens», *Cold Springs Harbor Symposium*, vol. 15, 1950, pàg. 105.

175 Romer, Alfred, *Man and the vertebrates*, University of Chicago Press, 1948, pàgs. 219, 221.

176 Neandertal erguit: comunicat per primera vegada per Sergio Sergi a *Science*, suplement 90, 1939, pàg. 13; contrasteu amb M. C. Cole, *The Story of Man*, Chicago, 1940, portadella davant de la p. 13; i observeu que la reconstrucció de Cole d'un Neandertal encorbat, per a consum popular, va aparèixer un any després de la comunicació a *Science*.

177 Per a un útil informe preliminar, vegeu «Homo sapiens at Choukoutien [l'Homo sapiens a Zhoukoudian]», News and Notes, *Antiquity*, June, 1939, pàg. 242.

178 Weidenreich, F., *Apes, Giants, and Man*, University of Chicago Press, 1948, pàg. 87.

estretament al tipus melanesi, al neolític d'Indoxina, entre els cranis antics procedents de la Cova de Lagoa Santa a Brasil, i en la població melanèsia actual; els que s'assemblen estretament al tipus esquimal apareixen entre els amerindis precolombins de Mèxic i altres llocs a Amèrica del Nord, i entre els esquimals a l'oest de Groenlàndia en l'actualitat.

Després Weidenreich procedeix a observar que el gresol de barreja de races del Zhoukoudian paleolític «no està sol».179 A Obercassel, a la vall del Rin, es van trobar dos esquelets, un d'un home vell i un altre d'una dona més jove, en un sepulcre de voltants del mateix període que el jaciment funerari a Zhoukoudian. Diu ell: «Els cranis són d'aparença tan diferent que un no dubtaria en assignar-los a dues races si procedissin de localitats separades». Tan confusa és la imatge que ara apareix que s'observa:180

Els antropòlegs físics es troben en un carreró sense sortida pel que fa a la definició i l'extensió de les races humanes individuals i la seva història. ...

Però no es pot fer fora a un costat tot un problema a causa que hagin fracassat els mètodes aplicats i acceptats com històricament intocables.

Tanmateix, aquesta extraordinària variabilitat permet l'establiment de línies de relació que semblen entrecreuar-se en totes les direccions com una densa xarxa d'evidència que aquestes restes fòssils pertanyen majorment a una sola família.

Griffith Taylor vincula entre si els melanesis, negres i amerindis.181 Aquesta mateixa autoritat proposa una relació entre l'Home de Java i l'Home de Rhodèsia.182 Relaciona també certes tribus suïsses que semblen constituir una borsa d'un antic grup racial amb la gent del nord de la Xina, els sudanesos, els boiximans de Sud-àfrica i els aeta de Filipines.183 També relaciona el crani de Prednost amb la població aurinyaciana i amb els australoides.184 Macgowan185 i Montagu186 estan convençuts que les poblacions aborígens d'Amèrica Central i del Sud contenen un element negroide així com australoide. S'admet gairebé universalment que l'Home de Grimaldi era negroide encara que les seves restes es troben a Europa,187 i la veritat és que el tipus negroide està tan estès que fins i tot el *Pithecanthropus erectus* va ser identificat com negroide per Buysens.188

Huxley mantenia que la raça Neandertal ha d'estar estretament relacionada amb els aborígens australians, en particular els de la província de Victòria;189 i altres autoritats mantenen que el mateix grup humà australià ha de ser relacionat amb la famosa raça de Canstadt.190 Alfred Romer relaciona l'home de Solo de Java amb l'home de Rhodèsia d'Àfrica.191 Hrdlicka relaciona de manera similar el crani d'Olduvay amb la dona de LaQuina, LaChapelle i altres espècimens de llinatge bàsicament africà,192 i sosté que també s'han de relacionar amb les races índies, esquimals i australianes. Fins i tot de la mandíbula de Mauer es creu que és de tipus esquimal.193

No podem fer res millor que recapitular aquesta imatge general citant Sir William Dawson que, molt per davant de la seva època, escrivia en 1874:194

Quina relació exacta tenen aquests europeus primitius entre si? Només podem dir que tots semblen indicar una estirp bàsica, i que aquesta estirp està vinculada amb la línia camita del nord d'Àsia que té les seves branques externes fins al dia d'avui tant a Amèrica com a Europa.

Tot i que és perfectament cert que la tesi que presentem aquí té, pel que fa a la cronologia, tot el pes de l'opinió científica en contra seva, és també perfectament cert que la interpretació de les dades que hem donat concorda d'una manera meravellosa, i, per descomptat, haurien permès predir tant l'existència d'unes relacions físiques àmpliament esteses així com una variabilitat excepcional entre els membres de qualsevol família. A més d'aquestes vinculacions fisiològiques, hi ha, naturalment, moltes vinculacions culturals. Com un exemple aïllat, el pintat dels ossos dels difunts amb ocre vermell, un costum que fins no fa gaire era practicada pels amerindis, s'ha observat en els jaciments funeraris prehistòrics en gairebé cada part del món. És cosa certa que un costum així difícilment hagués sorgit de forma independent a tot arreu, basant-se alguna suposició de que «les ments humanes funcionen a tot arreu d'una manera molt semblant ...». Sembla molt més raonable suposar que aquest costum es va escampar amb la gent que la van portar amb ells en irradiar ràpidament a partir d'algun punt central.

Això ens porta una vegada més a la qüestió de la posició geogràfica d'aquest Bressol de la Humanitat. S'està acumulant diàriament l'evidència que, com a ser culte, el lloc de l'origen de l'home va estar en algun emplaçament de l'Orient Mitjà. Cap altra regió del món és tan susceptible d'haver estat la Llar de l'Home, si per *home* comprem alguna cosa més que merament un simi

179 *Ibid.*, pàg. 88.

180 *Ibid.*

181 Taylor, Griffith, *Environment, Race and Migration*, University of Toronto, 1945, pàg. 11.

182 *Ibid.*, pàg. 60. el seu argument aquí es fonamenta en la morfologia del cap, que ell considera concloent.

183 *Ibid.*, pàg. 67. Opina ell que només una «terra-bressol comuna» pot realment explicar aquesta situació.

184 *Ibid.*, pàg. 134.

185 Macgowan, K, *Early Man in the New World*, Macmillan, Nova York, 1950, pàg. 26.

186 Montagu, Ashley, *Introduction to Physical Anthropology*, Thomas, Springfield, Illinois, 1947, pàg. 113.

187 Weidenreich, Franz, *Apes, Giants, and Man*, University of Chicago Press, 1948, pàg. 88.

188 Buysens, Paul, *Les Trois Races d'Europe et du Monde*, Brussel·les, 1936. Vegeu G. Grant McCurdy, *American Journal of Archaeology*, Gen.-Mar., 1937, pàg. 154.

189 Huxley, Thomas, citat per D. Garth Whitney, «Primeval Man in Belgiurn», *Transactions of the Victoria Institute*, vol. 40, 1908, pàg. 38.

190 Segons Whitney, vegeu nota anterior, pàg. 38.

191 Romer, Alfred, *Man and the vertebrates*, University of Chicago Press, 1948, pàg. 223.

192 Hrdlicka, Ales, «Skeletal Remains of Early Man», *Smithsonian Institute*, col·leccions miscel·lànies, vol. 83, 1930, pàg. 342ss.

193 *Ibid.*, pàg.98. I vegeu William S. Laughton, «Eskimos and Aleuts: Their Origins and Evolution», *Science*, vol. 142, 1963, pàg. 639, 642.

194 Dawson, Sir William, «Primitive Man», *Transactions of the Victoria Institute*, Londres, vol. 8, 1874, pàg. 60-61.

intel·ligent. Vavilov¹⁹⁵ i altres¹⁹⁶ han observat repetides vegades que la gran majoria de les plantes cultivades del món, especialment els cereals, remunten els seus orígens a aquesta regió. Henry Field observa:¹⁹⁷

És possible que l'Iran resulti haver estat una de les escoles bressol de l'Homo sapiens. Durant els períodes Paleolític Mitjà o Superior el clima, la flora i la fauna de l'altiplà iranià van constituir un medi idoni per a l'ocupació humana. És cosa certa que Ellsworth Huntington ha postulat que durant els temps del Plistocè posterior, el sud de l'Iran va ser l'única [èmfasi seu] regió en la qual la temperatura i la humitat van ser ideals, no només per a la concepció i la fertilitat humanes, sinó també per a la supervivència.

S'han fet moltes especulacions sobre les rutes empreses pels caucasoïdes, negroïdes i mongoloïdes, en anar-se poblant el món amb les successives onades de migracions. Howells,¹⁹⁸ Braidwood,¹⁹⁹ Taylor,²⁰⁰ Goldenweiser,²⁰¹ Engberg,²⁰² Weidenreich,²⁰³ Cole²⁰⁴ i altres²⁰⁵ han afrontat el problema o han expressat opinions basades en l'estudi de restes fòssils; i, naturalment, l'obra de Coon *Races of Europe* tracta majorment del mateix problema.²⁰⁶ Cap d'aquestes especulacions pot establir realment com es va originar l'home, però gairebé totes elles fan la mateixa pressuposició bàsica que Àsia occidental és la seva llar original com a criatura de cultura. Des d'aquest centre hom pot seguir els moviments d'una primerenca migració negroïde seguida de pobles caucasoïdes cap a Europa. Indubtablement, des d'aquesta mateixa regió van sortir cap a Orient i el Nou Món onades successives de pobles mongoloïdes. A l'Àfrica, Wendell Phillips,²⁰⁷ després d'estudiar les relacions de diverses tribus africanes, va concloure que ja existia l'evidència que feia possible derivar algunes de les tribus a partir d'una sola estirp racial (en particular els pigmeus de la selva d'Ituri i els boiximans del desert de Kalahari), que en un moment determinat va haver d'haver poblat una major porció del continent africà només per retirar-se a regions més inhòspites en arribar posteriors tribus negroïdes al país. El professor H. J. Fleure mantenia que calia discernir evidències d'una naturalesa semblant cap al nord i nord-est d'Àsia i més enllà cap al Nou Món mitjançant un estudi en el canvi de formes del caps en les restes fòssils.²⁰⁸ Sempre que la tradició està clara sobre aquesta qüestió, apunta invariablement en la mateixa direcció i explica la mateixa història.

Així, vam concloure que de la família de Noè han sorgit tots els pobles del món —prehistòrics, protohistòrics i històrics. I els esdeveniments descrits en relació amb Gènesi 10 i les declaracions profètiques de Noè pel que fa al futur dels seus tres fills es combinen juntament per proporcionar-nos el registre més

raonable de la primitiva història de la humanitat, història que, si es comprèn correctament, no ens demanda en absolut que creuem que l'home va començar amb la condició de simi i que només va arribar a un estat civilitzat després d'una prolongadíssima història evolutiva.

Tot resumint, llavors, el que hem tractat d'exposar en aquest capítol és el que segueix:

(1) La distribució geogràfica de les restes fòssils és de tal naturalesa que s'expliquen de la forma més lògica tractant-les com a representants marginals d'una àmplia dispersió, en part forçada, a partir d'una única població que s'estava multiplicant en un punt més o menys central a tots ells, i que va enviar successives onades d'emigrants, cada onada impulsant l'anterior més cap a la perifèria;

(2) Els espècimens més degradats són aquells representants d'aquest moviment general que van ser empesos a les àrees més inhòspites, on van patir una degeneració física com a conseqüència de les circumstàncies en què es van veure forçats a viure;

(3) L'extraordinària variabilitat física de les restes fòssils resulta de que els moviments van tenir lloc en petits grups aïllats i fortament consanguinis; però les semblances culturals que vinculen entre si fins i tot als més dispersos entre ells indiquen un origen comú per a tots;

(4) El que he dit que és cert de l'home fòssil és igualment cert de les societats primitives coetànies així com de les que estan ara extintes;

(5) Totes les poblacions inicialment disperses pertanyen a una nissaga bàsica —la família camita de Gènesi 10;

(6) Els colons camites inicials van ser posteriorment desplaçats o esclafats pels indoeuropeus (és a dir, jafetites), que no obstant això van heretar o van adoptar, i van edificar de manera extensiva sobre la tecnologia camita, i que amb això van aconseguir un avantatge en cada àrea geogràfica en la qual es van escampar;

(7) Al llarg dels grans moviments de pobles, tant en temps prehistòrics com històrics, mai no va haver ninguns éssers humans que no pertanyessin a la família de Noè i els seus descendents;

(8) Finalment, aquesta tesi queda enfortida per l'evidència de la història que exposa que les migracions sempre han mostrat la tendència a seguir aquesta pauta, que ha anat freqüentment acompanyada d'exemples de degeneració tant dels individus com de tribus senceres, resultant generalment en l'establiment d'una pauta general de relacions culturals paral·leles amb les que ha revelat l'arqueologia.

El capítol 10 de Gènesi es troba entre dos passatges de l'Escriptura amb què està relacionat de manera que fa llum sobre tots dos. En el primer, Gènesi 9:20-27, se'ns dona un índex de la relació existent dels descendents dels tres fills de Noè al llarg de

195 Vavilov, N. I., «Asia, the Source of species», *Asia*, febrer, 1937 pàg. 113.

196 Cp. Harlan, J. R., «New World Crop Plants in Asia Minor», *Scientific Monthly*, febrer, 1951, pàg. 87.

197 Field, Henry, «The Iranian Plateau Race», *Asia*, abril de 1940, pàg. 217.

198 Howells, Wm., *Mankind So Far*, Doubleday Doran, Nova York, 1945, pàgs. 192, 203, 209, 228, 234, 238, 247, 289 i 290.

199 Braidwood, Robert, *Prehistoric Man*, Natural History Museum, Chicago, 1948, pàgs. 96, 106.

200 Taylor, Griffith, *Environment, Races and Migration*, University of Toronto, 1945, pàgs. 88, 115, 123, 164 i 268.

201 Goldenweiser, Alexander, *Anthropology*, Crofts, Nova York, 1945, pàgs. 427, 492.

202 Engberg, Martin, *Dawn of Civilization*, University of Knowledge Series, Chicago, 1938, pàg. 154.

203 Weidenreich, Franz von, *Apes, Giants, and Man*, University of Chicago Press, 1948, pàg. 65.

204 Cole, MC, *The Story of Man*, University of Knowledge Series, Chicago, 1940.

205 Vegeu, per exemple, Boule, M. i H. V. Vallois, *Fossil Man*, Dryden Press, Nova York, 1957, pàgs. 516-522, una avaluació de diverses postures.

206 Coon, C. S., *The Races of Europe*, Macmillan, 1939, vegeu especialment el capítol 5.

207 Phillips, Wendell, «Further African Studies», *Scientific Monthly*, març de 1950, pàg. 175.

208 Fleure, H. J., *The Races of Mankind*, Benn, London, 1930, pàgs. 43, 44.

la història subsegüent, on Cam fa gran servei, Jàfet és eixamplat, i el lloc de responsabilitat originalment donat a Sem és assignat finalment a Jàfet. No se'ns diu aquí quina és la naturalesa del servei de Cam, ni com Jàfet seria eixamplat, ni quina posició especial anava Sem finalment a cedir al seu germà. En el segon passatge, Gènesi 11:1-9, se'ns diu que els homes parlaven un únic llenguatge fins que es va proposar un pla que va portar a una espectacular dispersió dels planificadors sobre tota la terra.

Al centre s'aixeca Gènesi 10, que ens proporciona unes claus vitals per a la comprensió d'aquestes coses, on se'ns diu exactament qui eren els descendents de cadascú d'aquests tres fills. Amb aquesta clau, i amb el coneixement de la història que tenim en l'actualitat, podem veure la rellevància de tots dos passatges. Ara comprenem de quina manera Cam va arribar a ser servent dels seus germans, de quina manera l'extensió de Jàfet sobre la terra es podia designar més com un eixamplament que com una dispersió, i en quines circumstàncies Sem ha cedit la seva posició d'especial privilegi i responsabilitat a Jàfet. No podríem haver percebut plenament com s'havien complert aquestes declaracions profètiques sense el nostre coneixement de qui entre les nacions eren camites, i quins eren jafetites.

A més, també se'ns escaparia la veritable rellevància dels esdeveniments que van envoltar i van seguir del pla frustrat d'edificar la Torre de Babel excepte pel coneixement que van ser els descendents de Cam dels que van pagar la pena. Aquesta pena els va portar a ser escampats molt aviat i els va forçar el paper de pioners per obrir el món per a la habitació humana, servei que van complir amb un èxit notable, però amb un cost inicial no petit per a ells mateixos.

A més, si considerem acuradament aquesta qüestió, percebem també la gran saviesa de Déu que, per tal de preservar i perfeccionar la Seva revelació de Ell mateix, mai no va permetre que els semites s'allunyessin gaire del centre cultural original, a fi de preparar una branca de la família perquè portés la Seva llum al

món tan aviat com el món estigués preparat per rebre-la. Perquè és un principi reconegut pel nostre Senyor en el Nou Testament, quan va alimentar a les multituds a la vegada que els predicava, que la veritat espiritual no és ben compresa per aquells que tenen les forces totalment ocupades en tractar de sobreviure.

Així, allà on Cam va arribar com a pioner i va obrir el món a l'ocupació humana, Jàfet va seguir de manera més pausada per consolidar i fer més segur el «domini» inicial aconseguit d'aquesta manera. I llavors –i només llavors– va estar el món capacitat i preparat per rebre la Llum que anava a donar a il·luminar els gentils i a cobrir la terra amb el coneixement de Déu com les aigües cobreixen el mar.

Nota sobre el temps que van necessitar les migracions primitives

Kenneth Macgowan exposa que pel que fa al «Bressol de l'Home» a l'Orient Mitjà, l'assentament més distant és el que es troba a l'extrem més meridional d'Amèrica del Sud, aproximadament a uns 24.000 quilòmetres de camí. Quant de temps es necessitaria per un desplaçament així? Diu que s'ha estimat que els homes haguessin pogut cobrir els 6.000 quilòmetres des de Harbin, a Manxúria, fins a l'illa de Vancouver, en un temps tan breu com 90 anys (*Early Man in the New World*, Macmillan, 1950, pàg. 3 i ruta a la pàg. 4).

I què hi ha sobre de la resta de la distància en direcció al sud? Diu Alfred Kidder: «Un patró de caceres basat primàriament en caça major hagués conduït l'home a la zona meridional d'Amèrica del Sud sense necessitar en aquell temps d'una gran adaptació localitzada. Hagués pogut tenir lloc amb una relativa rapidesa, en tant que hi hagués disponibles camells, cavalls, peresosos i elefants. Totes les indicacions assenyalen la realitat que efectivament va ser així». (*Appraisal of Anthropology Today*, University of Chicago Press, 1953, pàg. 46.)

Títol: *L'Origen de les Nacions - Estudi dels noms a Gènesi 10*
Títol original: *Origin of the Nations - A Study of the Names in Genesis X*

Autor: Arthur C. Custance, Ph. D.

Font: *Noah 's Three Sons, vol. 1 of the Doorway Papers, 1975, Secció II. - www.custance.org - Originalment Article 5 de Doorway Papers, Ottawa 1964]*

Copyright © 1988 Evelyn White. All rights reserved

Traducció de l'anglès: Santiago Escuin - Copyright © 2019.

Tots els drets reservats.

SEDIN-Servei Evangèlic · Documentació · Informació
Apartat 2002 · 08200 Sabadell
(Barcelona) ESPAÑA

Es pot reproduir en tot o en part per a usos no comercials, a condició que es citi la procedència reproduint íntegrament el text anterior i aquesta nota.